

Альманах Кафедри дизайну і теорії мистецтва

ОКО ДИЗАЙНУ

#2/24

1 вітання

2 актуальні
новини

3 методичні
розробки

4 виставкова
діяльність

5 студентське
життя

УДК 7.012-025.14(059)

Око дизайну, №2(24)

Мистецький науково-популярний ілюстрований альманах.

У щорічнику висвітлюються актуальні питання мистецького життя, наукової роботи, навчально-методичної діяльності та міжнародних зв'язків, грантової й іншої професійної діяльності кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Головний редактор - докторка мистецтвознавства, професорка **Надія Бабій**

Відповідальний секретар - кандидатка мистецтвознавства, доцентка **Леся Семчук**

Редакційна колегія: доктор мистецтвознавства, професор **Олег Чуйко**, Заслужений діяч мистецтв України, професор **Богдан Губаль**, докторка мистецтвознавства, професорка **Ірина Дундяк**, кандидатка мистецтвознавства, доцентка **Ірина Чмелик**

Концепція, дизайн: **Надія Бабій, Леся Семчук, 2024**

Око дизайну. Мистецький науково-популярний ілюстрований альманах. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, №2(24). 2024. 178 с.

ISBN

Публікації в щорічнику відображають погляди їхніх авторів, які можуть не збігатися з поглядами редколегії; відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

Рекомендовано до друку вченою радою
Навчально-наукового інституту мистецтв

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(протокол № 4 від 12 грудня 2024 р.)

Адреса редакції:

ННІМ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
вул. Української Перемоги, 34а, Івано-Франківськ, 76000

ЗМІСТ

• ОКО ГЛЯНЦЮ

- 4 Олег Чуйко: Творчість і натхнення в діалозі з людьми та мистецтвом
- 6 Вітаємо Олега Чуйка з 50-літтям
- 8 Виставка Олега Чуйка «Літургія серця»

• ВІТАННЯ

- 10 Вітаємо Надію Бабій із присудженням їй наукового ступеня доктора мистецтвознавства
- 12 Вітаємо із нагородами Богдана Губаля, Оксану Бейлах
- 14 Ірина Костюк. Кризь час
- 15 Відзнака Ivano-Frankivsk Region Tourism Awards (IFTA)
- 16 I міжнародний фестиваль-конкурс «Мистецькі промені України»
- 17 Богдан Губаль отримав Диплом VII Всеукраїнського Трієнале художнього текстилю
- 18 Перемога у міжнародному конкурсі наукових робіт за напрямом «Art and Design»
- 20 Обласний конкурс робіт духовної фотографії «INFINITUM»

• МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

- 22 Кафедральні огляди 2024
- 24 Т. Марищук, Л. Семчук. Взаємодія між освітніми програмами
- 26 І. Дундяк. Каталоги власних фотографій
- 28 Н. Бабій. Проект «KomplettKafka»

• ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 32 Н. Бабій. Звуки переплетення
- 34 Н. Бабій. Побачити скарби разом
- 36 Ірина Чмелик. Творчий проект «Звитяжці»
- 38 Дві виставки професора Богдана Губаля в одному просторі: готель Тавель/Буковель
- 40 Оксана Бейлах. Персональна виставка творів
- 42 О. Чуйко. Осінні візії
- 44 Вервиця душі Ірини Костюк
- 46 Н. Бабій. Проект «У пошуках ідентичності»
- 48 Виставка-реквієм графічних портретів Ірини Чмелик
- 49 Н. Бабій. Благодійна виставка каліграфії й майстер-клас «СПРАВА ЧЕСТІ!»

• АКТУАЛЬНІ НОВИНИ

- 50 Л. Семчук. Проектна ініціатива створення інфраструктури для бізнесу, що постраждав від війни

- 52 Н. Бабій. #Stefanyk_open_day
 53 І. Чмелик. Відкриття стінопису, присвяченого захисникам України
 54 Н. Бабій. Зустріч із Зеновієм Андрійовичем - мером м. Надвірна
 56 Н. Бабій. Мистецтво десяти. Презентація нової книги від видавництва "Лілея-НВ"
 58 І. Чмелик. Презентація поетичної книги-присвяти «Звитяжці»

• ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 60 Н. Бабій. Центр дослідження стратегій універсального дизайну
 62 Н. Бабій. Студії центру дослідження стратегій універсального дизайну
 64 Професор Богдан Губаль розробив дизайн поштової марки до 110 річниці УСС
 66 Н. Бабій. Робота в журі конкурсу дослідницьких проектів
 68 Л. Семчук. Робота в журі конкурсу робіт духовної фотографії "INFINITUM"
 70 Л. Семчук. Робота в журі міжнародного STEAM-конкурсу «Врятуймо планету разом»
 72 О. Чуйко. Комп'ютерна гра-вікторина «Давній Галич»
 74 О. Чуйко. Благодійна лотерея від сенату

• ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 76 Н. Бабій. Проект «Побачити скарби разом»
 78 Відгуки рецензентів проф. І. Яковець та Р. Яціва на тифлоальбом «Побачити скарби разом»

• МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

- 82 О. Чуйко. Міжнародний центр зустрічей студентської молоді України та Польщі
 84 О. Чуйко. Піп Іван – обсерваторія: розробка дизайн-пропозицій
 86 «Угорські етюди 2024»
 88 Н. Бабій. Участь у міжнародній науковій конференції «Az ukrainisztika aktuális kérdései»
 90 Н. Бабій. «Художні рефлексії» Богдана Губалю
 92 І. Чмелик. Українські «Звитяжці» в канадійському Ukrainian National Federation Hall
 94 Н. Бабій. II Міжнародний фестиваль "Перехрестя епох. Шевченкіана" (Будапешт)

• ПОДІЇ

- 96 Н. Бабій. Зустріч із художником Нікітою Тітовим
 98 Н. Бабій. Зустріч з медіахудожником, віджеєм, 3D-дизайнером Денисом Овчаром
 100 Н. Бабій. У нас Григорій Фалькович
 102 О. Чуйко. Тиждень дизайну
 104 Н. Бабій. День вишиванки-24
 106 О. Чуйко. Урочисте відкриття пам'ятного стенду «Вічне світло героїв»
 108 О. Чуйко. Панно «Україна переможе!»

• СТЕЙКХОЛДЕРИ

- 110 Т. Марищук. Зустрічі зі стейкхолдерами
 114 Т. Марищук. Співпраця з «Ковчег Девелопер»

• МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

- 116 Н. Бабій. Майстер-клас від Богдана Губалю «Класична монотипія»
 118 Н. Бабій. Архітектурна тифлографіка як складова спеціальних дисциплін студентів дизайнерів
 120 А. Хамурда, Н. Бабій. Окремі особливості застосування технологій 3d друку в тифлографіці на прикладі ікони «Богородиця нев'янучий цвіт»
 124 І. Дундяк. Перші кроки в освоєнні дитячої ілюстрації
 126 І. Дундяк. Захисти курсових робіт. Графічний дизайн
 128 Т. Марищук. Виготовлення швейних виробів. Жіноча блуза

• НАУКОВИЙ ГУРТОК

- 130 Студентський науковий гурток «Світлопис». Репортаж
 132 СНГ «Світлопис». Фото-проект «Викладач в об'єктиві»
 134 Фото-проект «Викладач в об'єктиві». Я. Соловко, І. Чмелик, Ю. Корпанюк, Б.Губаль, А.Хамурда, Г. Пастух
 140 Студентський науковий гурток "Наша кирилиця. "Творча монограма на основі буквиць Остромирового Євангелія
 141 Міжнародна виставка каліграфічних робіт студентів-гуртківців

• СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

- 142 Група Д-25, ОП "Графічний дизайн". Академнаставник Л.Семчук
 146 Група Д-34 "Дизайн одягу". Куратор - Тетяна Марищук

• НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ

- 148 Захист дисертації Наталії Дацюк
 149 Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, докторантів, студентів
 150 Звітна наукова конференція студентів за спеціалізаціями

• НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

- 174 Наукові публікації науково-педагогічних працівників кафедри

Олег ЧУЙКО

Доктор мистецтвознавства,
професор, завідувач кафедрою
дизайну і теорії мистецтва
Навчально-наукового інституту
мистецтв Прикарпатського
національного університету
імені Василя Стефаника

Слово головного редактора:

Рубрикою «око» глянцю ми започатковуємо «lifestyle» новим напрямом в роботі альманаху. Під «стилем життя» розглядаємо не статус, а самоідентифікацію особистості у нашій спільноті, яка виразно трансліює свій життєвий стиль

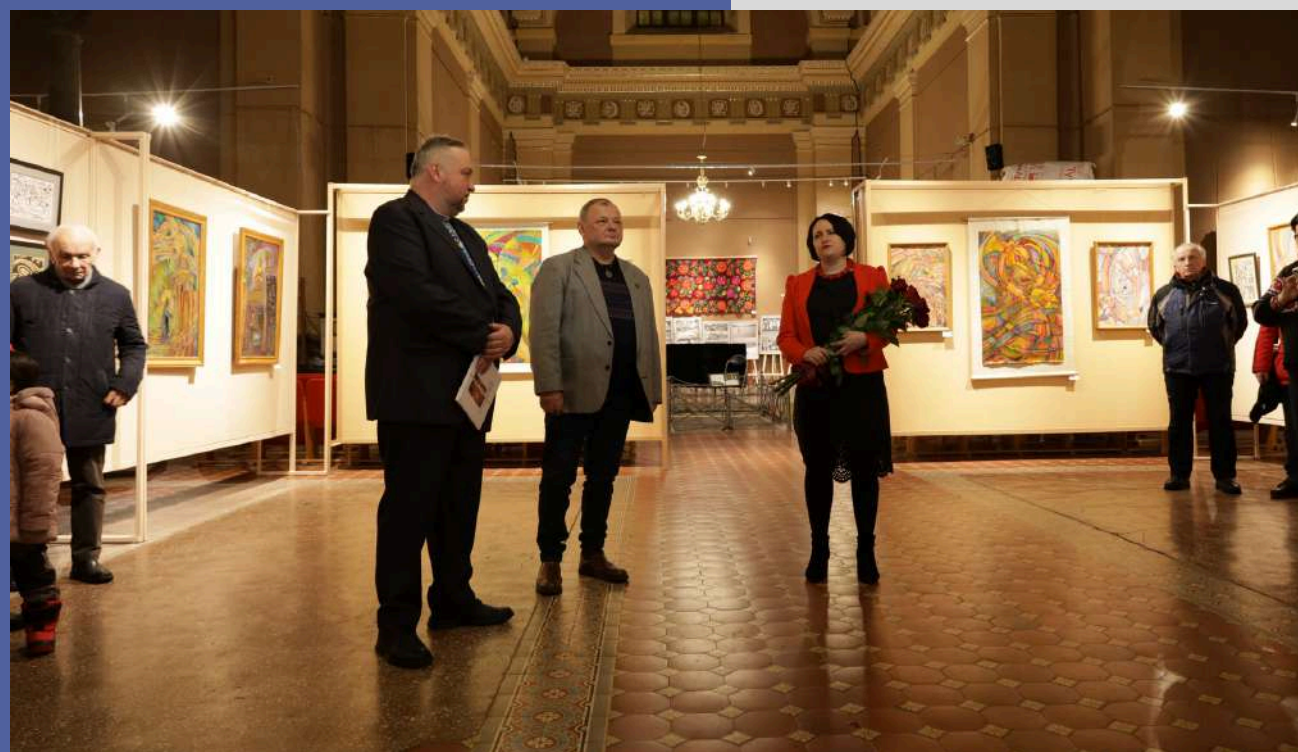
творчість
і натхнення в діалозі
з людьми та мистецтвом

Вітаємо Олега ЧУЙКА з 50-літтям

Цьогоріч свій 50-ти літній ювілей святкує завідувач кафедру дизайну і теорії мистецтва, доктор мистецтвознавства, професор Олег ЧУЙКО. З нагоди свята, 19 січня 2024 року, відбулася виставка робіт митця під назвою “Літургія серця”. Дійство об’єднало у Музеї мистецтв Прикарпаття численних гостей – поціновувачів творчості, колег, друзів і рідних ювіляра!

Текст: Леся Семчук.

ЛІТУРГІЯ СЕРЦЯ

(розпис на шовку та графіка)

З вітальним словом виступили: Василь Романець, директор Музею мистецтв Прикарпаття; Валентина Якубів, проректорка з наукової роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; заслужені діячі мистецтв України - професор Богдан Губаль та Микола Якимечко; Світлана Повшик, голова правління ІФООНСХУ; краєзнавець Мирослав Близнюк, майстер ювелірної справи Віталій Городецький та ін.

Фото: Леся Семчук, Микола Болгак

Вміння автором схопити щось глибинне, суттєве, ніби привідкрити завісу таємничості підкуповує глядача. У кожному творі присутній свій особливий настрій, зокрема сонячність колориту («Священне Світло Гошева»), що сприймається як присутність Божого світла, благословення. Тут експресія досягається через веселку, що потоком струменіє, відображаючись у мокрій дорозі. Звучності додає і особлива фактурна поверхня, створюючи гру барв, невловимих повітряних і сонячних ефектів. Або мотив дощу («Монастирський спокій»), який змиває весь відчай, зажуру, горе, тривогу через вияв безмежної Божої любові і благодаті.

З картин дихає вічність, і хочеться знову і знову приїжджати туди, щоб віднайти душевну рівновагу – це бажання виникає при перегляді творів Олега Чуйка. Серія «Галицькими шляхами» не може залишити байдужими тих, хто цікавиться історією і мистецькою спадщиною стародавнього краю.

Ірина Чмелик, кандидатка мистецтвознавства

Однією з визначальних, на наше переконання, характеристик його творчості є притаманний далеко не всім сьогоднішнім мистцям потяг до проникнення в сутність буденних на перший погляд речей і подій. Зрозуміла всім зовнішня краса його композицій (а в «красивості» їм відмовити аж ніяк не можна!) унаочнює і об'єктивує красу внутрішню, а за притаманною їм сюжетністю стоїть не ілюстрування побачених реалій, а «промовляння» втілених у життєвій прозі змоглядних істин, суть яких не передається традиційною мовою. На особливу увагу заслуговує творче рішення тих окремих робіт, де поруч з вишуканою майстерністю художника проявляється його спів-буття з примхливим Нині. В не часто вживаній в сучасному образотворчому мистецтві, але доволі передбачуваній (в кінцевому продукті) техніці батика, Олегу вдається робити маленькі «відкриття». Органічно, свіжо і сучасно «звучать» твори, де автор вправно поєднує традиційні технології з новими підходами. Подвійні рами, «шнурування», додаткові предмети, об'ємні драпіровки, завдяки яким відбувається розшарування скомпресованого в традиційних батиках простору – цікаві дрібниці, які можуть в подальшому стати визначальними рисами його творчого почерку. Все це уможлиблюється різнобічністю особистості Олега Чуйка, який ладно поєднує творчість з науковим пошуком. Він однаково різьбяр, художник по шовку, учасник новітніх арт-проектів та дослідник української минувшини. Наукові інтереси (суть їх у вивченні маловідомих сторінок сакральної культури українського народу) перемежуються зі знайомим лише обраним творчим натхненням, породжуючи те, що зветься мистецьким світом Олега Чуйка.

Наталія Мархайчук, кандидатка мистецтвознавства (Харків)

Виставка «Літургія серця» прикарпатського мистця Олега Чуйка відкриває перед глядачем глибокий емоційний вимір творчого світу художника. Саме тут, в його творах, проявляється особлива форма «літургії серця» – виразова молитва, яка розгортається крізь форму і кольори, створюючи власний мистецький світ.

«Літургія серця» через твори Олега Чуйка стає своєрідним ритуалом мистецького спілкування, де глядач рефлексує, сприймаючи мову автора. Кожен елемент виставки – це як окремий обряд, який допомагає глядачеві зануритися у світ почуттів, емоцій та духовності.

Твори мистця пронизані експериментальними пошуками, де він вдається до використання елементів колажу та аплікації. Це додає його роботам неймовірні об'ємно-просторові ефекти, а іноді навіть дивовижні 3D елементи. Кожна робота є своєрідним поглибленим дослідженням форми та кольору. У творчому арсеналі художника можна знайти різноманітні мотиви: від сакральної архітектури до гірських пейзажів, від жіночих образів до абстрактних композицій. Кожен елемент робіт автора вибудований із великою увагою до деталей, а кожен кольоровий та лінійний акцент викликає враження якогось особливого світу.

Неймовірною є здатність художника використовувати розписи на шовку як засіб виразності, поєднуючи традиційну технологію із новими підходами. Ця дивовижна техніка малярства об'єднує в собі різноманітні мистецькі елементи, створюючи особливий код, який виходить за межі конвенційних рамок і відчиняє двері у світ нових та неочікуваних інтерпретацій. Виразність мистецтва породжує відчуття поетичності, де кожен мазок чи кольорова пляма стає метафорою або ритмічним виразом.

У графічних роботах художника домінує образ жінки, який переповнений внутрішньою глибиною та філософською сутністю. Від довгих плавних ліній до енергійних, виразних штрихів, кожна лінія має своє значення. Вони можуть підкреслювати жіночність, додаючи грації та елегантності, або ж виражати внутрішню силу та рішучість. Це не просто зображення, а спроба розкрити та передати внутрішню сутність жінки через витонченість графічних засобів.

"Літургія серця" не лише розкриває майстерність художника, але і стає певним обрядом відкриття внутрішнього світу через мистецьку форму, викликаючи у глядача глибокі роздуми та емоційне зворушення.

Христина Нагорняк, кандидатка мистецтвознавства

**Щиро вітаємо нашу колегу,
Бабій Надію Петрівну
із присудженням наукового ступеня
доктора мистецтвознавства
та врученням диплому доктора наук**

Тема дисертації: «Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси Західної України кінця ХХ - початку ХХІ століть: культурні доміанти, форми репрезентації, перспективи». Науковий консультант - доктор мистецтвознавства Мирон Васильович Черепанин.

Захист відбувся за адресою: 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 88, «Науковий парк «Прикарпатський університет». Фото: Богдан Губаль, Ганна Карась

Руйнування радянської ідеологічної концепції у другій половині ХХ століття стало поштовхом до перегляду сформованих знань про українське мистецтво й культуру, систематизацію інституцій, спричинило творче переосмислення реальності. Прагнення змін, пошук нових форм, критика дійсності відобразились у багатогранності феноменів перелому епох, а мистецтво опинилось між минулим і майбутнім, модерністю та контемпорарністю. Як наслідок, неакадемічні форми творчості набули нових естетичних, чи естетико-соціальних якостей, пов'язаних з важливістю комунікативних характеристик. Гіперприскорення, а також кризові фактори останніх років, як то: світова пандемія Covid 19 та напад Росії нагально змушують фіксувати щораз нові видозміни мистецьких практик, вивчати актуальну тематизацію, засоби виразності, чинники впливу на громаду.

Дисертація Бабій Надії Петрівни ставить за мету розкрити особливості трансформаційних процесів, що демонструють перехід західноукраїнських маргінальних мистецьких висловлювань індивідуального формату кінця ХХ століття у національний перформативний культурно-мистецький полілог початку ХХІ століття, поглибити розуміння культурної спадщини з регіональної перспективи та запровадити інноваційні парадигми до соціокультурного простору України, виходячи з аналізу дефініцій «нове - сучасне - актуальне» у мистецтві та культурі.

Результати роботи мають істотну практичну значущість, та можуть бути використані у навчальних курсах, спеціальних посібниках для керівників та працівників відповідних адміністрацій, педагогів у школах, громадських активістів, туристичних менеджерів тощо.

З виступу офіційного опонента, **Роготченка Олексія Олексійовича**, доктора мистецтвознавства, професора, головного наукового співробітника Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2024/03/vidhuk_babij_rohotchenko.pdf

Подякою міського голови м. Надвірна, очільниці Управління культури і туризму Надвірнянської міської ради, директора Надвірнянської дитячої художньої школи нагороджено професора Кафедри дизайну і теорії мистецтва Богдана Губалю

24 вересня 2024 року за вагомі заслуги у мистецтві та перед громадою області професор Богдан Губаль нагороджений ювілейною відзнакою Івано-Франківської обласної ради "Легіон УСС-110". Медаль вручена очільницею Івано-Франківської обласної військової адміністрації Світланою Онищук та Головою обласної ради Олександром Сичем.

ПОШАНУВАЛИ!

Грамотою міського голови відзначена доцентка Кафедри дизайну і теорії мистецтва **Оксана Бейлах** за активну творчу і виставкову діяльність, вагомий внесок у розвиток культури Івано-Франківської міської територіальної громади, благодійність для допомоги захисникам!

Ірина Костюк
Крізь час

Наприкінці 2024 року у видавництві "Місто-НВ" вийшла друга, доповнена поетична збірка "Крізь час" старшої викладачки нашої кафедри Ірини Костюк.

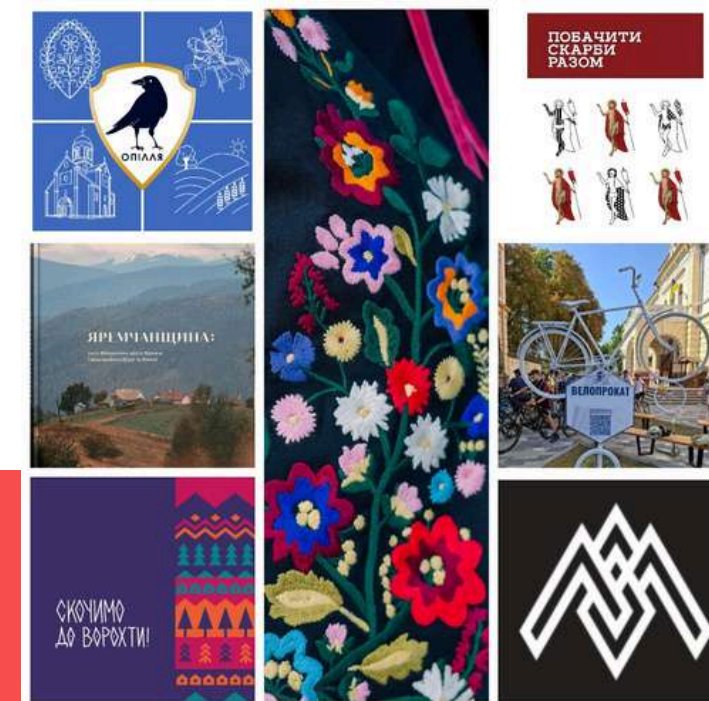
Ірина Костюк відома як лауреатка Всеукраїнського бардівського фестивалю "Приспів 2002", учасниця 2 телепередач "За філіжанкою кави".

Поетична збірка проілюстрована власними роботами авторки в техніці художньої пастелі. На розворотах ліричні краєвиди міста, образи квітів, що доповнюють зміст віршів. Коректура: Надії Бабій, комп'ютерна верстка належить випускниці спеціалізації "графічний дизайн" Іванні Боюк.

**Ivano-Frankivsk Region
Tourism Awards (IFTA)**

Відзнака

Тішимося новиною!

6 грудня, у День Святого Миколая серед семи головних туристичних подій Івано-Франківської області 2024 року у рамках туристичної премії Івано-Франківської області (Ivano-Frankivsk Region Tourism Awards (IFTA) визнано наш тактильний арт-каталог "Побачити скарби разом", що вийшов за підтримки Українського культурного фонду.

Щиро вітаємо усіх причетних, найперше - професорсько-викладацький склад та студентів Кафедра дизайну і теорії мистецтва, що створили цей інноваційний проєкт!

партнери проєкту:

Ініціатива "Врятуймо скарби разом",
ГО Громадська ініціатива Галичини,
Івано-Франківська обласна організація товариства сліпих

I Міжнародний фестиваль-конкурс «МИСТЕЦЬКІ ПРОМЕНІ УКРАЇНИ»

участь у 2 тури конкурсний відбір з 3 квітня по 21 травня оголошення результатів 29 травня 2024 Viber +393283397144 artisticukr@gmail.com

Лауреат I місце в номінації

декоративно-ужиткове мистецтво (вишивка)

Вітаємо **Мар'яну Гавриш**, студентку IV курсу ОР бакалавр, дизайну одягу з нагородою та керівника **Оксану Бейлах**

доцентку кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв ПНУ імені Василя Стефаника за професіоналізм та вагомий внесок у проведенні фестивалю-конкурсу та збереження духовної культурної спадщини України під час війни.

Професор кафедри дизайну і теорії мистецтва **Богдан Губаль** став учасником VII Всеукраїнського трієнале художнього текстилю. Виставка проходила в залах Центрального будинку художника в Києві від 22 листопада.

За значний внесок у розвиток художнього текстилю України Національна спілка художників України нагородила **Богдана Губаля** дипломом лауреата сьомої Всеукраїнської трієнале художнього текстилю. У цьому Арт-проекті **Богдан Губаль** виконував роботу і як член виставкому. Гобелени ручної роботи **Богдана Губаля** займають почесне місце серед високопрофесійних творчих здобутків провідних митців декоративного мистецтва України й відзначені чисельними нагородами й публікаціями у вагомих монографіях. Просторові гобеленові композиції, представлені на трієнале: «Паралельні світи» та «Тривожні сни» присвячені осмисленню теми існування світу в умовах страшної війни.

Текст: Надія Бабій, Фото: Богдан Губаль

у міжнародному конкурсі наукових робіт за напрямом «Art and Design»

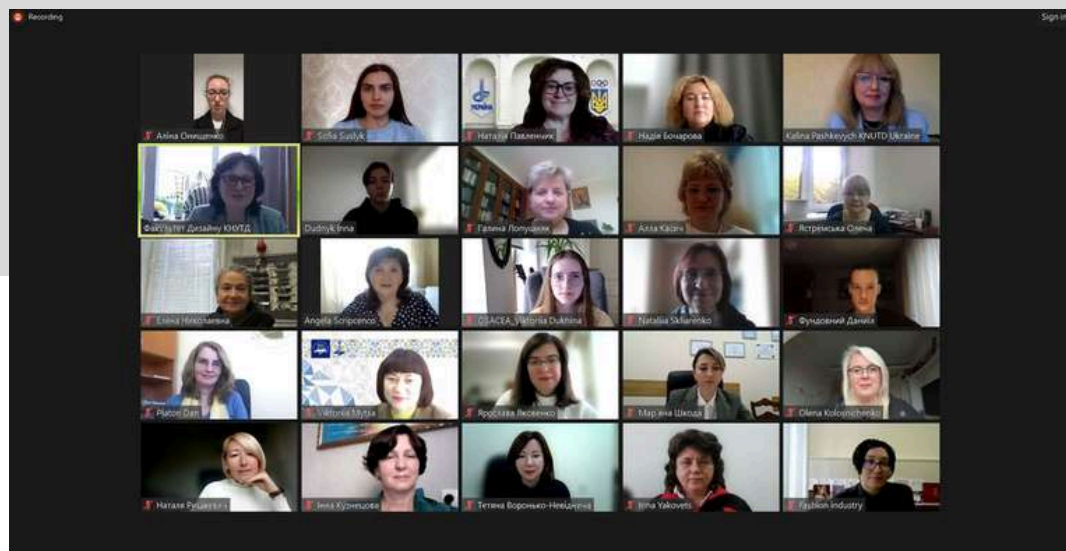
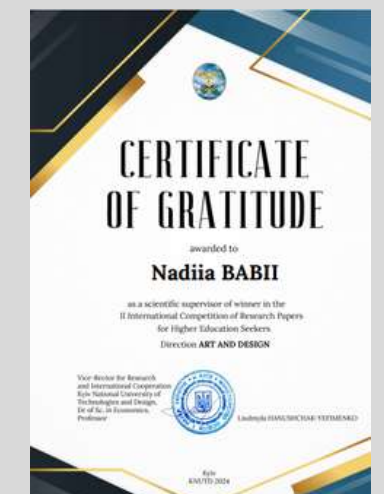
25 жовтня 2024 року у Київському національному університеті технологій та дизайну відбулась підсумкова науково-практична конференція Міжнародного конкурсу наукових робіт здобувачів вищої освіти за напрямками: Art and Design, Fashion industry, Public and Corporate Management. Цьогорічною переможницею Конкурсу за напрямом «Art and Design» стала студентка I-го курсу магістерського рівня групи Д(м)-13 (кафедра дизайну і теорії мистецтва) Софія Суслик, науковий керівник докторка мистецтвознавства, доцентка Надія Бабій.

Наукова робота «DEVELOPMENT OF AN ADAPTIVE BOOK FOR CHILDREN WITH VISUAL IMPAIRMENTS» досліджує вікові відмінності спеціалізованих книг для слабозрячих дітей. Також Софія продемонструвала власну розробку інтерактивної тактильної книги «Хвости» за віршем відомого дитячого поета Григорія Фальковича.

Співорганізаторами Конкурсу цього рiч були закордонні заклади вищої освіти: Університет Фоджа (Італія), Інститут технологій та бізнесу в Чеське-Будейовiце (Чехія), Університет прикладних наук Riseba (Латвія), Мiнгачевiрський державний університет (Азербайджан), Університет наук про життя «Король Мiхай I» (Румунія), Естонський університет підприємництва Майнор (Естонія), Католицький університет Мауле (Чiлi), Університет Св. Павла (Кенія), Державний університет ім. Акакія Церетелі (Грузія), Політехнічний Університет м.Тiрана (Албанія), Технічний університет Молдови (Молдова), Державний педагогічний університет ім. I. Крянге (Молдова), Університет мистецтв імені Георгіє Енеску (Румунія), Каунаський технологічний університет (Литовська Республіка), Технічний університет м. Дрезден (Нiмеччина), Технічний університет м. Лiберець (Чехія).

Вiдзначимо, що Софія виборола III-є мiсце з понад 65 наукових робіт з 20-ти закладів вищої освіти України та свiту (Великої Британії, Молдови, Сербії, Китаю). Рецензували роботи кваліфіковані фахівці, доктори мистецтвознавства, доктори наук, професори з рiзних країн свiту (Румунії, Молдови, Польщі, Великої Британії, Латвії) та України (представники КНУТД та інших ЗВО України).

Вiтаємо Софію Суслик та її наукового керівника Надію Бабій з перемогою та бажаємо подальших успіхів у наукових дослідженнях і творчості!

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК «СВІЛОПИС»

Керівник - Леся Семчук

Вітаємо АЛІНУ СОБОЛЬ,
студентку групи Д-25
спеціалізації «Графічний
дизайн» із зайнятим
першим місцем у
фотоконкурсі «INFINITUM»!!!

ОБЛАСНИЙ КОНКУРС РОБІТ ДУХОВНОЇ ФОТОГРАФІЇ «INFINITUM»

Обласний конкурс робіт духовної фотографії «INFINITUM» проводився Івано-Франківським обласним державним центром науково-технічної творчості учнівської молоді спільно з Івано-Франківською Архієпархією УГКЦ за наказом Департаменту освіти і науки Івано-Франківської ОДА від 30.04.2024 р.

У II етапі Конкурсу було представлено 275 робіт з 24 територіальних громад Івано-Франківщини та 40 робіт з Волинської, Дніпропетровської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької областей.

Текст і фото: Леся Семчук

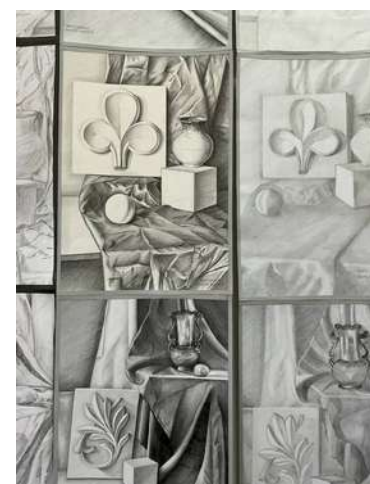
Серія світлин «Мій біль вгамуєш тільки ти», «Щоразу приходжу до тебе», «З вірою в серці». Номінація «Духовність людини».
Автор Аліна Соболь.

Нагородження переможців відбулося 20.06.2024 за участі Владика Миколи Семенишина

Кафедральні огляди 2024

Практикуємо взаємодію між освітніми програмами !

ОП "Дизайн одягу"
ОП "Графічний дизайн"

У рамках взаємодії між освітніми програмами практикуємо співпрацю студентів ОП "Дизайн одягу" та ОП "Графічний дизайн", яка є важливою для формування їх професійного досвіду, набуття й удосконалення соціально-комунікативних здібностей. Зв'язки між освітніми програмами забезпечують інтеграцію знань і навичок, які є актуальними для обох спеціалізацій. Студенти обмінюються ідеями та творчими підходами, що сприяє розвитку і формує професійну ідентичність. Цьогоріч практикували співпрацю здобувачів другого року навчання у межах дисциплін "Моделювання та макетування" (доц. Т. Марищук, ОП "Дизайн одягу") та "Фотографія і фотографіка" (доц. Л. Семчук, ОП "Графічний дизайн"). Така взаємодія дозволяє об'єднати модний дизайн і фотографію для створення якісного візуального контенту. В безпосередній колаборації зі здобувачами ОП "Графічний дизайн" майбутні дизайнери одягу отримують можливість розуміння представлення своїх колекцій у рамках фотосесій, а перші, в свою чергу - досвід роботи з моделями, формування їх емоційно-естетичних образів, використання різних джерел освітлення й можливість поповнення професійного портфолію. Для дизайнерів важливо розуміти, як процес демонстрації одягу може передавати ідею, стиль, адже це безпосередньо впливає на сприйняття колекції. Висловлюючи певні емоції модель надає можливість глядачеві глибше відчувати концепцію автора колекції. Передавати інтерпретацію образу є ключовою у модному світі, адже від цього залежить, як буде сприйматися загальний дизайнерський задум. Крім того, важливо враховувати форму і колір, які можуть викликати різні настрої та емоції у спостерігачів, дозволяючи моді стати не лише візуальним мистецтвом, але й засобом комунікації. Компаньонство "fashion designers" та моделей з фотографами на мистецькому рівні здатна створити унікальний та естетично привабливий продукт, який відображає креативність обох напрямків творчої діяльності. Дана комунікація приносить користь всім сторонам, дозволяючи дизайнерам одягу показати свої роботи, а студентам ОП "Графічний дизайн" практикуватися в жанрі «fashion photography». Таке партнерство відкриває нові можливості для подальшої роботи.

Текст: Тетяна Марищук, Леся Семчук
Фото: Леся Семчук, Микола Болгак,
Вікторія Кравчук

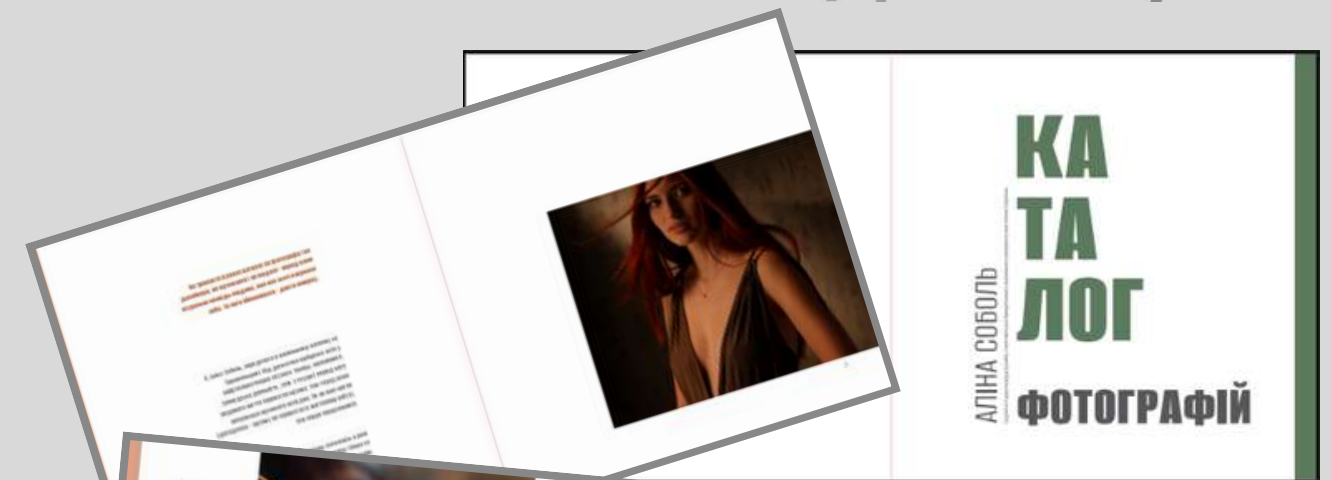
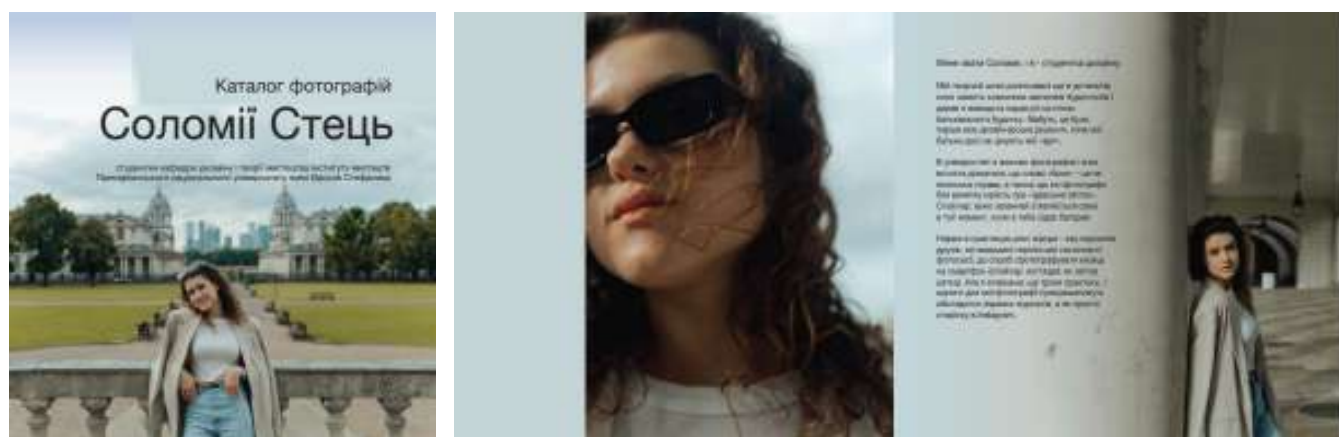
КАТАЛОГИ ВЛАСНИХ ФОТО графій

Текст: Ірина Дундяк

Перше завдання на 3 курсі спеціалізації «Графічний дизайн» у вивченні ОК «Проектування багатосторінкових видань» (викладач проф. Ірина ДУНДЯК) є створення каталогу власних фото з предмету «Фотографія. Фотографіка» на 2 курсі. Тут студент не лише з гордістю презентує свій власний доробок фотографій, але й засвоює способи макетування на різних модульних сітках основні елементи конструкції багатосторінкових видань.

Ось такі у нас вийшли каталоги.

ПРОЄКТ «Komplett Kafka»

Доцентки кафедри дизайну і теорії мистецтва, докторка мистецтвознавства Надія Бабій, кандидатки мистецтвознавства Леся Семчук, Ірина Чмелик та студенти спеціалізації «графічний дизайн» Навчально-наукового інституту мистецтв долучились до участі у презентації комікс-біографії видатного німецькомовного письменника Франца Кафки, виданої до 100-річчя від дня його смерті.

Подія відбулась 8 жовтня за ініціативи Goethe-Institut Lyon у співпраці з Івано-Франківською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. І. Франка - директорка Людмила Бабій, модераторка заходу бібліотекарка відділу соціокультурної проектної діяльності Марія Ілюк. В основі пересувної експозиції представлені постерна версія комікс-візуалізації австрійського художника коміксів Ніколаса Малера «Komplett Kafka» («Весь Кафка») та книжкова розкладка Літературного дому в Штутгарті, що подорожують філіями Goethe-Institut по всьому світу. Мінімалістичні штрихові малюнки Малера нагадують манеру кафкіанської каліграфії, що сам був хорошим ілюстратором.

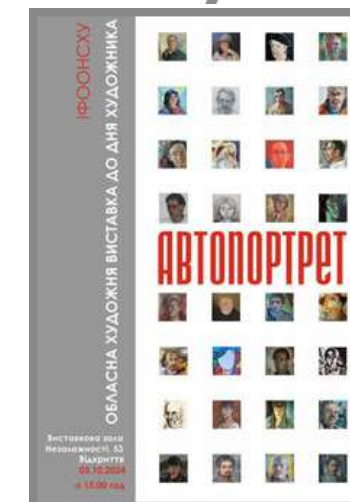

Спеціально до презентації Надія Бабій підготувала розлогу доповідь «Щоденники Кафки - життя у стилі комікс». Обговорювались питання величного і буденного, життя маленької людини, що потрапила у вир цивілізаційних змін, саморефлексій Кафки та рефлексії на творчість Кафки із сьогодення. Учасники події дізнались про мультимедіальний талант Франца Кафки, що захоплювався експресивним рисунком, був близький до групи чеських авангардистів та німецьких експресіоністів. Його біографія та творчий спадок досі надихає художників-фантастів і коміксистів, сценографів, кінорежисерів.

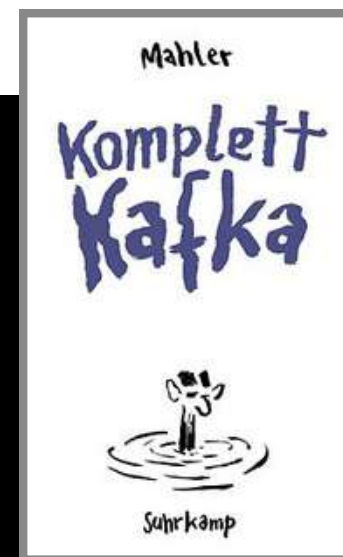
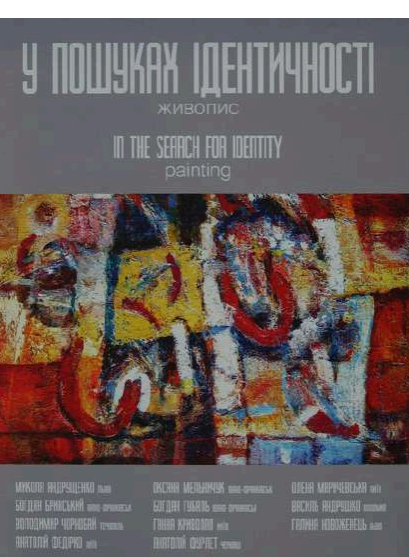
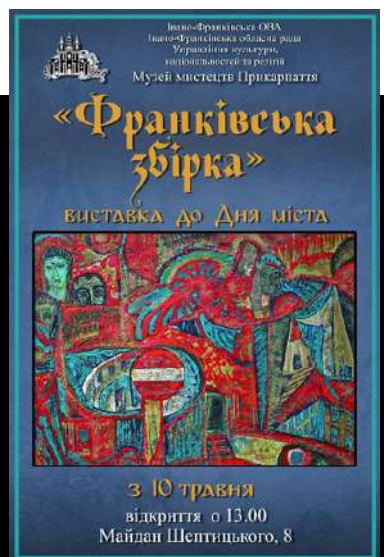
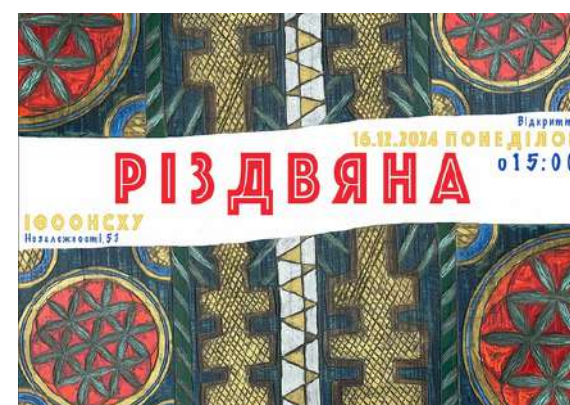

Текст - Надія Бабій
Фото з репортажу - Леся Семчук

Виставкова діяльність 2024

7 лютого 2024-го року у Арт просторі Надвірнянської художньої школи відбулось урочисте відкриття персональної виставки Заслуженого діяча мистецтв України, професора кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Губаля Богдана Івановича «Звуки переплетення».

Виставка стала 60-ю, ювілейною у доробку майстра. Ініціатором й організатором імпрези виступила Надвірнянська художня школа – особисто директор, Жанна Бондаренко. Візуальні імпрровізації gobеленових творів митця були доповнені джазовим супроводом саксофону.

Виставку вшанував привітальним словом Голова надвірнянської міської ради – Зіновій Андрійович. Виконуюча обов'язки начальника Управління культури і туризму Надвірнянської міської ради, поетеса, Богдана Ковалюк (поетичний псевдонім Власта Власенко) подарувала митцеві свої поетичні асоціації. На презентації відбувся мистецький перформанс, у якому Богдан Губаль імпровізував під звуки джазової мелодії в техніці сухої пастелі. Артефакт із автографом майстра увійшов до набутків Надвірнянської художньої школи.

Текст: Надія Бабій

ЗВУКИ ПЕРЕПЛЕТЕННЯ

Виставка присвячена міжнародному дню шрифту Брайля та дню народження Сергія Параджанова

ПОБАЧИТИ СКАРБИ РАЗОМ !

10 СІЧНЯ 2024

5 лютого 2024 року унікальний виставковий проєкт «Побачити скарби разом!» в Івано-Франківському краєзнавчому музеєві, що пропагує доступність візуального мистецтва та мистецьких інституцій для людей із вадами зору відвідала Перша проректорка університету Якубів Валентина Михайлівна.

На зустрічі обговорювались питання цінності інклюзивних проєктів у Прикарпатському Національному Університеті імені Василя Стефаника, важливості цільового спрямування дизайнової освіти в напрямі дослідження універсальних стратегій, майбутньої співпраці з європейськими та світовими інституціями.

Нагадаємо, організатори виставки: Центр дослідження стратегій універсального дизайну Кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (доцентки Надія Бабій, Ірина Чмелик), проєкт «Врятуймо скарби разом!» (художник-реставратор Івано-Франківського краєзнавчого музею Валерій Твердохліб).

Цінність події полягає у тому, що незрячі відвідувачі музею завдяки спеціальним адаптаціям, створеним науковцями Кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника мають можливість у тактильний спосіб запізнати твори візуального мистецтва, які є не лише шедеврами мистецтва, а й важливою частиною культурної історії. Найперше це стосується 5-ти тифлографій на твори сакрального мистецтва: гуцульського свічника-трійці XIX ст., ікон «Богородиця з Ісусом» Модеста Сосенка, «Коронування Богородиці», «Богородиця-Одигітрія» та «Деїсус» XVIII ст. Остання відома з фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків».

Окрім того, представлено перший в Україні тактильний каталог для відділу народного мистецтва музею й тифлографічні адаптації на твори світових митців епохи Ренесансу, Бароко, Класицизму, авангардних напрямів мистецтва XX століття.

Висловлюємо щирі вдячність керівництву університету за підтримку наших творчих ініціатив!

Текст: Надія Бабій. Фото: Леся Семчук, Микола Болгак

Авторкою графічних робіт із зображенням 58 світлих образів полеглих Героїв - хлопців і дівчат з різних куточків України - через жорстоку російсько-українську війну є мисткиня, членкиня НСХУ, кандидатка мистецтвознавства, доцентка Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Ірина Чмелик

2 квітня 2024 р. в приміщенні Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини, спільно з кафедрою дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, відбулося відкриття виставки «ЗВИТЯЖЦІ. Пам'яті тих, хто повернувся на щиті»...

У представленні портретних зображень небесних воїнів взяла участь Ольга Деркачова, письменниця, докторка філологічних наук, професорка Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, яка своєю військовою поезією посилила трагічність сучасних українських реалій про те, що сьогодні кращі з кращих вже не зі своїми рідними, близькими людьми.

<https://suspilne.media/ternopil/719570-u-ternopoli-vidkrili-vistavku-portretiv-zagiblih-bijciv/>

Наша колега розповіла ТБ "Суспільне. Тернопіль", що почала малювати портрети загиблих захисників ще до початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

"Це все було суто для себе. Я хотіла зафіксувати обличчя, історії, посмішки, очі, щоб вони не забувалися. Я абсолютно не думала про те, що це можна показувати. Коли почалася повномасштабна війна в мережі ми тільки те й бачили, що некрологи. Всі історії їхні дивовижні. Не маючи можливості розкласти фарби, потім бігти в укриття, а потім знову розкласти, я вирішила, що малюватиму найпростішою технікою, щоб зберегти пам'ять", — зауважила мисткиня.

"Найважче малювати рідних, друзів, близьких мені людей. Сина моїх друзів, який загинув, мого братика, який теж загинув. Мій троюрідний брат Володимир Витошко був дуже світлою людиною. Йому був 31 рік. Він повернувся з-за кордону. Він був медиком, військовим санітаром нашої коломийської 10-ї гірсько-штурмової бригади "Едельвейс". Серед представлених портретів було два зображення захисників із Тернопільщини. Це портрети Ігоря Конотопського з Великих Бірок і тернополянина Ярослава Кондратюка. Вдова Ігоря Конотопського Людмила розповідає, в перші дні повномасштабного вторгнення у віці 58 років її чоловік добровольцем вступив до лав 105-ї бригади тероборони.

За матеріалами Суспільне. Тернопіль. Б. Боденчук, М. Скасків.

Творчий проєкт
ЗВИТЯЖЦІ
Пам'яті тих, хто повернувся на щиті

ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

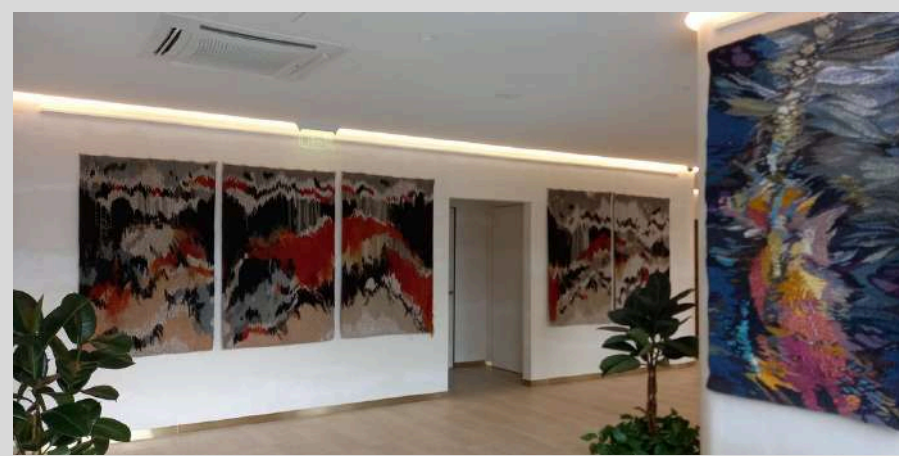
дві виставки
в одному просторі:
готель Тавель/Буковель

ОКО ДИЗАЙНУ #2/24

персональна виставка творів "Богдан Губаль". 7.03.2024
персональна виставка творів "Далекі острови. Б. Губаль". 15.11.2024"

Оксана БЕЙЛАХ
персональна виставка творів

15 травня 2024 року в Івано-Франківському центрі сучасного мистецтва, відбулося відкриття персональної виставки талановитої мисткині — Оксани Бейлах – кандидатки мистецтвознавства з дизайну, доцентки кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально наукового інституту мистецтв ПНУ ім. Василя Стефаника, членкині Національної спілки художників України, лауреатки премії ім. Ярослава Лукавецького у номінації «Дизайн» за популяризацію народних традицій у сучасному одязі.

Художниця працює в галузі декоративної пластики шкіри, сучасного художнього текстилю та дизайну етноодягу.

Авторська манера вирізняється формальними лініями та силуетами, добірною колірною гамою, тональних поєднань у творах з текстилю, а тиснені й фактурні поверхні з вкрапленнями блискучих металевих цятко або позолоти з ефектом старовини, характерні роботам зі шкіри.

Виставку вшанували привітальним словом Голова Івано-Франківської міської ради – Руслан Марцінків, директор департаменту культури Івано-Франківської міської ради - Надія Загурська, Голова Івано-Франківської обласної спілки художників України – Світлана Повшик, завідувач кафедри дизайну та теорії мистецтва Олег Чуйко, вітали колеги, студенти та друзі.

Осінні візії

Текст: Олег Чуйко

Викладачі-митці Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 19 вересня, відкрили виставку «ОСІННІ ВІЗІЇ» в Косівському музеї народного мистецтва і побуту Гуцульщини (філія Національного музею НМГП імені Йосафата Кобринського). Подія зібрала широке коло митців, представників влади, студентства, учнів шкіл мистецького спрямування та продемонструвала прагнення до творчої і педагогічної співпраці, розширення шляхів мистецької комунікації й актуального взаємного обміну ідеями.

На відкритті виступили Вікторія Яремін (завідувачка Косівського музею народного мистецтва та побуту Гуцульщини), Ярослава Ткачук (генеральний директор Національного музею Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського), Володимир Федорак (кандидат історичних наук, професор, Заслужений працівник культури України, директор Навчально-наукового інституту мистецтв.), Олег Чуйко (доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри дизайну і теорії мистецтва), Петро Кузенко (кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри образотворчого, декоративного мистецтва реставрації), Володимир Сандюк (Заслужений художник України, доцент), Галина Юрчишин (Директор Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва, Заслужений архітектор України), представники місцевої влади та мистецького середовища.

Глядачам запропоновано твори малярства, графіки та декоративного мистецтва, створені впродовж кількох останніх років. Серед авторів – знані в Україні художники, зокрема, Заслужені діячі мистецтв України Богдан Губаль, Богдан Бойчук, Микола Якимечко; Заслужений художник України Володимир Сандюк; Лауреати обласної премії імені Ярослава Лукавецького Оксана Бейлах і Віталій Городецький; голова правління Івано-Франківської обласної організації Національної спілки художників України Світлана Повшик; доктори мистецтвознавства Олег Чуйко і Надія Бабій; члени НСХУ Лариса Сандюк, Юлія Попенюк та Володимир Кіндратчук.

Репрезентована експозиція демонструє широкий жанровий і стильовий діапазон творів, засвідчує прагнення авторів до творчої свободи, індивідуального експериментування та відзначається розмаїттям емоційних і формальних візуальних прийомів.

Вервиця душі Ірини Костюк

25 квітня 2024 р. у Ямниці відбулася персональна виставка живописних робіт Ірини Костюк під назвою "Вервиця душі".

Як повідомляє речник Ямницької сільської ради, ознайомитися з творчістю майстрині пензля до виставкового залу Ямницького ліцею завітали представники влади, зокрема, депутат обласної ради Роман Ткач, заступник голови Ямницької ТГ Микола Зелінський, депутати громади, начальник відділу освіти ТГ Наталія Винник, керівник КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Марина Островська, директор Ямницького ліцею Йордана Лесів, митрофорний протоієрей о. Богдан Курилів, о. Ярослав Рожак, художники, друзі, колеги та інші поціновувачі образотворчого мистецтва.

Гості під час зустрічі у своїх виступах висловлювали щирі вітання для авторки та ділилися враженнями від виставки художніх робіт. Від імені голови Ямницької територіальної громади Романа Крутого привітав п. Ірину та побажав творчих здобутків заступник сільського голови Микола Зелінський.

Під час виставки Ірина Костюк поділилася історіями написання своїх робіт та розповіла про їхнє значення, втілені образи та ідеї, які прагнула втілити. Картини художниці пройняті духовно-екзистенційною, релігійною тематиками – на багатьох можна спостерігати Архикатедральний Собор Воскресіння Христового м. Івано-Франківськ у різних інтерпретаціях (роботи "Страсний шлях", "Дорога до світла" та ін.). Присутні в роботах мисткині й урбаністичні мотиви, втілені в унікальному переданні форм міських двориків та вулиць. У своїх картинах художниця прагнула відобразити багатогранність життя, людського буття, природи. За словами авторки, особливо струни її серця торкають квіти, які вона називає "душею Землі", адже своїми кольорами, формою, ароматом вражають довершеністю. Саме тому на полотнах п. Ірини "квітнуть" маки, соняхи, блавати та інші квіти. Усі ці дива природи присутні і в авторських поезіях, які жінка цитувала впродовж зустрічі, розповідаючи про свої творіння.

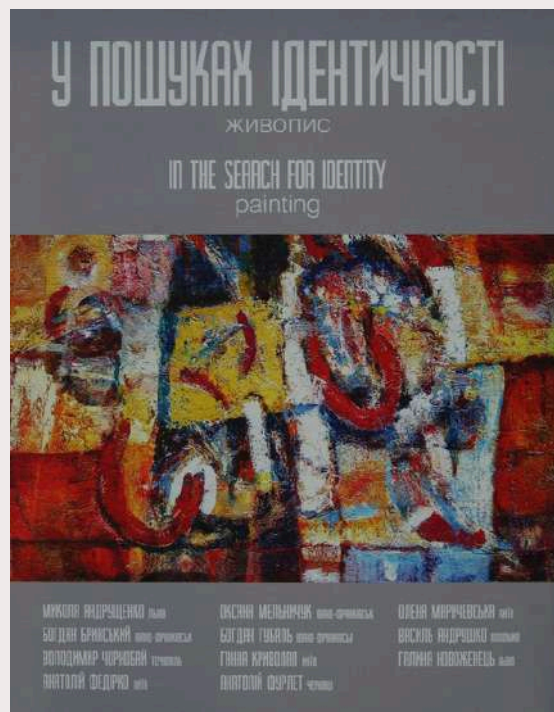

Художня виставка "Вервиця душі" стала визначною подією у культурно-мистецькому житті Ямницької громади. Презентація творчих робіт пройшла у душевній атмосфері і нікого з присутніх не залишила байдужим. До слова, це уже четверта персональна виставка Ірини Костюк. Переглянути роботи авторки у Ямницькому ліцеї можна до 10 травня 2024 р.

Бажаємо п. Ірині плідних напрацювань, успіхів, і сподіваємось у майбутньому знову зустрітися в Ямницькій громаді, щоби полюбуватися її творчими здобутками, - йдеться у повідомленні.

Джерело: <https://yamnytsia-rada.gov.ua/2024/04/vervytsya-dushi-iryny-kostyuk/>

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

12 вересня у виставковій залі Івано-Франківської обласної організації Національної спілки художників України відкрився новий виставковий проєкт. Його кураторка та авторка ідеї - кандидатка мистецтвознавства, мисткиня, професорка Львівської національної академії мистецтв Галина Новоженець.

Зазначимо, що в Івано-Франківську проєкт демонструється уперше, а до числа цьогорічних учасників обрані франківці, в т. ч. професор кафедри дизайну і теорії мистецтва Богдан Губаль.

проєкт У ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТІ

У анонсі події зазначено: Проєкт об'єднав творчість сучасних живописців різних поколінь із різних куточків України та діаспори, що у формальний спосіб розвивають українську художню традицію, не прив'язуючись при цьому тематично до національної історії, етнографії, побуту. Тут говоримо про українське мистецтво XXI ст., стилістично налаштоване на українство, про живописну творчість, закорінену в українській сакральній та народній естетиці. Мистці, представлені у проєкті, культивують у своїй творчості стильові ознаки, притаманні українському народному та сакральному мистецтву, що сформувались упродовж століть: фронтальність, площинність, лінійність, видовженість форм, гарячу палітру.

На фото: Богдан Губаль із художниками Володимиром Чернобаєм та Олександром Медведєвим на відкритті проєкту у Івано-Франківську

КОЛОМІЯ

На переконання кураторки: "Сучасне мистецтво стало візуально непізнаваним. Тотальний наступ глобалізаційних процесів, їхнє безцеремонне втручання в культуру і мистецтво різних країн руйнує тканину мистецької творчості, позбавляючи її національної ідентичності. І українська культура – не виняток" (<https://lnam.edu.ua/uk/event/vistavka-u-poshukakh-identichnosti-v-nacionalnomu-muzeji-tarasa-shevchenka.html>).

Основне завдання проєкту - об'єднати активних українських митців з материкової України та діаспори, що розвивають національну традицію, не прив'язуючись до оповідальності й етнографізму.

Текст підготувала: Надія Бабій

Продовження V сесії проєкту відбулось у Коломиї 6 листопада. Доповнена експозиція розміщена у залі Коломийської філармонії імені Олександра Козаренка.

Модератор події - мистецтвознавець Тарас Косович. До привітального слова доєдналися докторка мистецтвознавства Надія Бабій та старший викладач кафедри, Голова ІФООНСХУ Світлана Повшик.

Богдан Губаль із Галиною Новоженець на відкритті виставки в Коломиї

Спільнота художників біля входу до Коломийської філармонії імені Олександра Козаренка

У майстерні митця Мирослава Ясінського

Виставка-реквієм графічних портретів Ірини Чмелик

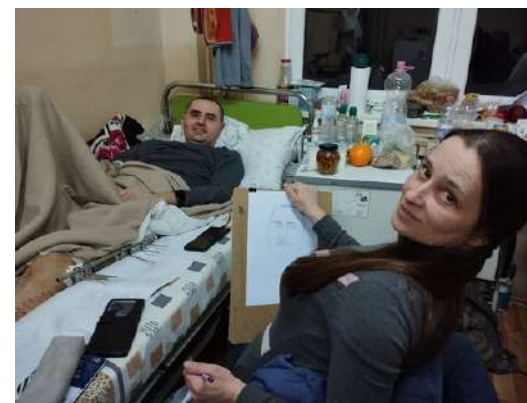

4 червня у просторі відділу абонементу Центральної міської бібліотеки "Бібліотека на Короля" відкрилась виставка-реквієм графічних портретів "Діти-янгולי" доцентки кафедри дизайну і теорії мистецтва, кандидати мистецтвознавства Ірини Чмелик.

Це вже не перша ініціатива мисткині, покликана у такий особливий чуттєвий спосіб зберегти пам'ять про українців, що загинули внаслідок повномасштабного вторгнення РФ, тим паче - малих, безвинно убитих дітей, та привернути увагу світової спільноти до чисельних військових злочинів проти громадянського населення України.

Портрет для захисника
Експозиція розгорнута в просторі для захисників і захисниць "МріяДія" при Обласній клінічній лікарні. "Портрет для захисника" - це черговий авторський проєкт Ірини Чмелик, у якому вона презентувала серію портретів воїнів, які знаходились на лікуванні та реабілітації в обласній клінічній лікарні

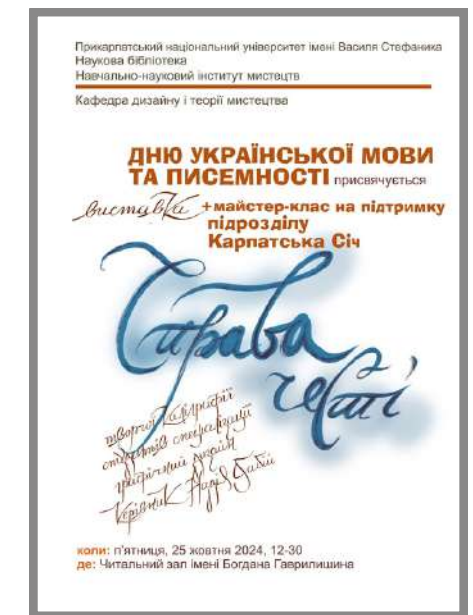

25 жовтня колектив викладачів та студентів Кафедри дизайну і теорії мистецтва спільно із колективом Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника провели благодійну виставку каліграфії й майстер-клас з написання козацького скоропису «СПРАВА ЧЕСТІ!».

Подія приурочена до дня української мови і писемності та в пам'ять про загиблого воїна-поета Святослава Кондрата. Головна місія пов'язана із збором коштів на підтримку підрозділу «Карпатська Січ», у якому служив поет. Вірш Святослава «Ти знаєш що таке війна?» обраний для каліграфічного виконання на майстер-класі з допомогою чорнила й гострого металевого пера. Учасниками майстер-класу стали чисельна молодь разом зі своїми наставниками: проректором з науково-педагогічної роботи, доцентом кафедри фізичної терапії, ерготерапії Едуардом Лапковським, завідувачкою кафедри математики та інформатики і методики навчання Наталією Кульчицькою.

Ініціатива належить керівникові студентського наукового гуртка «Наша кирилиця», докторці мистецтвознавства Надії Бабій і студентам 2-го курсу спеціалізації «графічний дизайн», що входять до молодіжного крила організації «Карпатська січ» Артурові Шкромиді, Василю Вербіцькому. Речник «Карпатської січі» телеграм-каналі підрозділу зазначив: «Безліч людей відвідало виставку каліграфії і майстер-клас з написання козацького скоропису. Дякуємо всім за підтримку, а також донати. Окрема подяка викладачці Надії Петрівні за сприяння в організації заходу. Далі — більше!» Організатори заходу закликають: «Сьогодні цінність мови, як і цінність українського письма є справою Нашої Честі! Шануймо Честь!»

Текст: Надія Бабій. Фото Микола Болгак

ПРОЄКТНА ІНІЦІАТИВА

СТВОРЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ БІЗНЕСУ, ЩО ПОСТРАЖДАВ ВІД ВІЙНИ

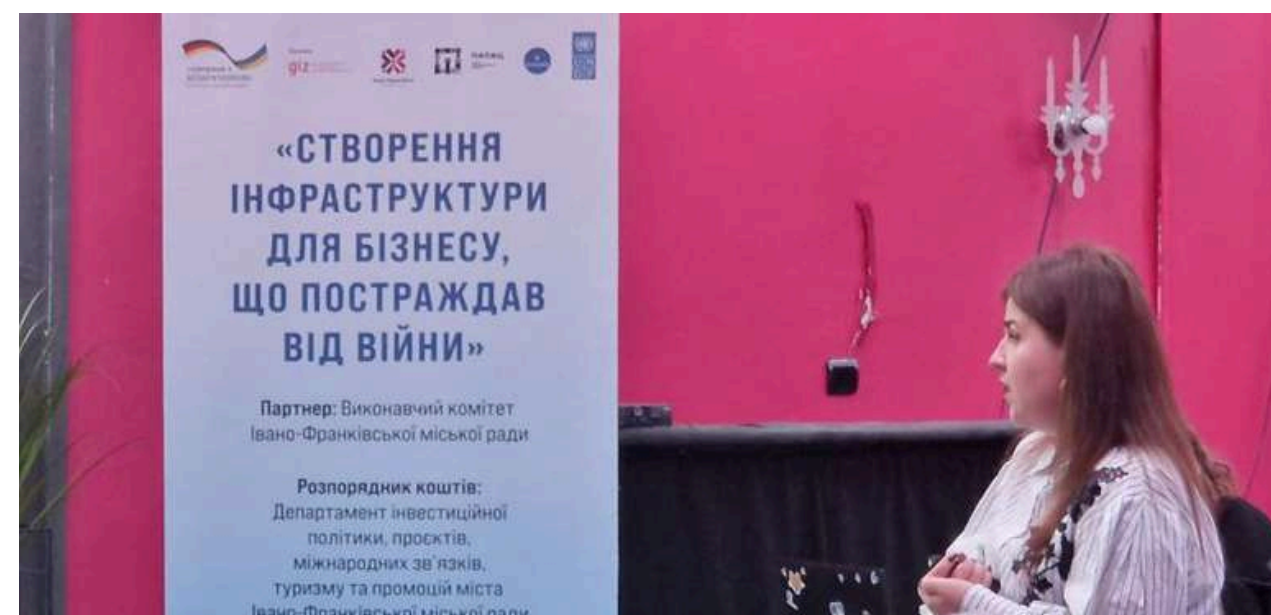
Фотографія пройшла складний, але захопливий шлях свого розвитку: від геліографії Жозефа Ньєпса аж до камери в смартфоні й нині стала буденністю. Попри доступність цифрових можливостей сучасну молодь усе більше захоплює таємничість рукотворних фотографічних процесів. Створення майстерні аналогової фотографії в комплексі колишнього палацу Потоцьких є затребуваним в багатьох аспектах. Формування культурно-мистецького, освітнього середовища для обміну досвідом, художньо-технічною майстерністю, вивчення спадщини місцевих митців-фотографів, генерування творчих ідей, створення нових фотографічних практик, проектів – це далеко не повний перелік перспектив розвитку й пропагування фотографії як мистецтва світлопису на теренах Івано-Франківщини.

Леся Семчук, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва

<https://art.pnu.edu.ua/2024/03/01/plivkova-fotografii-povernennia-do-profesijnosti-studentam-rozkazaly-pro-analohove-foto/>

Здобувачі ВО 2 курсу спеціалізації «Графічний дизайн» в ролі стейкхолдерів на зустрічі, організованій Палацом Потоцьких «Простір Інноваційних Креацій «Палац» щодо визначення стратегії створення майстерні аналогової та альтернативної фотографії у Комплексі палацу Потоцьких. Серед лекторів – знані митці-фотографи – Ростислав Кондрат, Микола Джичка, Микола Калитчук, Дмитро Петрина, Олександр Плаксін з доповідями про чорно-білу аналогову фотографію, цианотипію, використання муніципального простору для освітніх заходів та залучення молоді до творчості в техніці аналогової фотографії, про мистецтво чорного і білого.

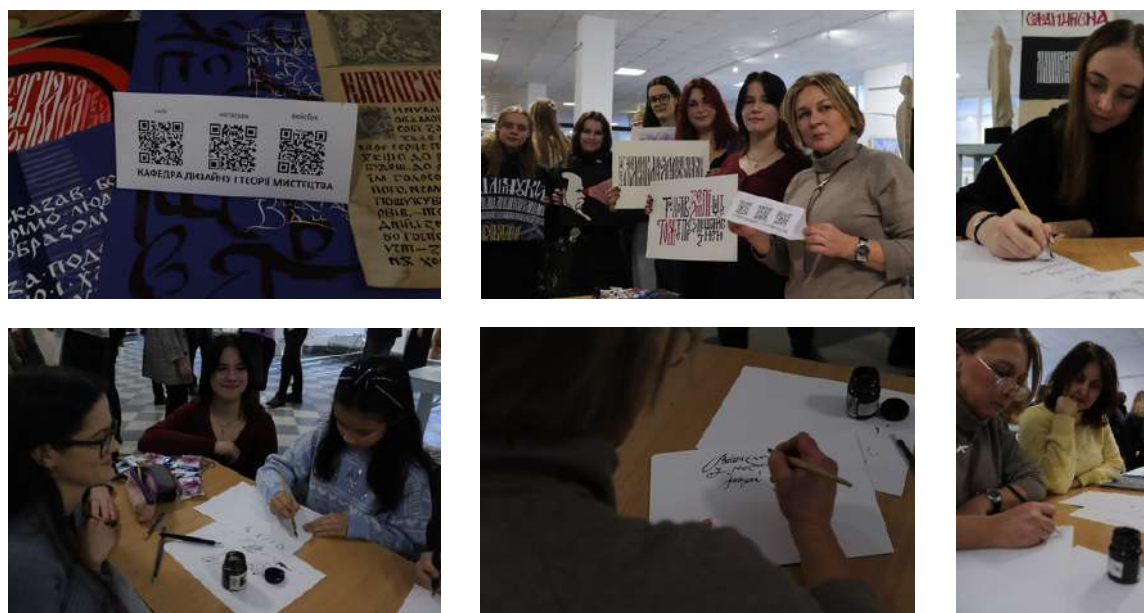

Це було місце, де наші пропозиції легко знаходили відгук у серцях зацікавленої молоді.

Кафедра дизайну і теорії мистецтва представила майстер-клас із кириличної каліграфії.

Докторка мистецтвознавства Надія Бабій разом зі студентками 2 курсу спеціалізації "графічний дизайн" у такий інтерактивний спосіб продемонстрували переваги своєї освітньої програми.

#Stefanyk_open_day 11 грудня 2024

10 грудня Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника гостинно відкрив свої двері для понад 500 старшокласників з різних регіонів України. Масштабний захід Stefanyk Open Day став справжнім святом знань, натхнення та яскравих емоцій для майбутніх абітурієнтів і їхніх родин.

Захід розпочався з теплих слів привітання від в.о. ректора університету Ігоря Цепенди, який наголосив на важливості свідомого вибору професії та підкреслив переваги навчання у ПНУ: "Ми прагнемо дати кожному студенту не лише якісну освіту, а й практичні навички для успішного майбутнього. Обираючи наш університет, ви обираєте шлях до професійного та особистісного розвитку".

Текст: Надія Бабій
Фото: Юля Боднар

Відкриття стінопису, присвяченого захисникам України в обласній клінічній лікарні за участі Владика УГКЦ Блаженнішого Святослава. автор ідеї: Денис Венгер, воїн 92 ОМБр, автори стінопису: Ярема Стецик, Ірина Чмелик, медики та захисники, які перебувають на лікуванні та реабілітації в ОКЛ

8 березня працівники кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв: професор Богдан Губаль, доцентка Надія Бабій, на запрошення міського голови м. Надвірна, Зіновія Андрійовича, із візитом відвідали мерію на та Арт-простір надвірнянської дитячої художньої школи.

Зіновій Андрійович - український політик, міський голова Надвірної (2006-2019 та з 2020 го), народний депутат ІХ скликання у 2019-2020-х роках, випускник художньо-графічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 1994-го року.

Надія Бабій презентувала очільникові громади власну наукову монографію "Актуальні культурно-мистецькі процеси та практики Західної України кінця ХХ - початку ХХІ століття: культурні домінанти, форми репрезентації, перспективи".

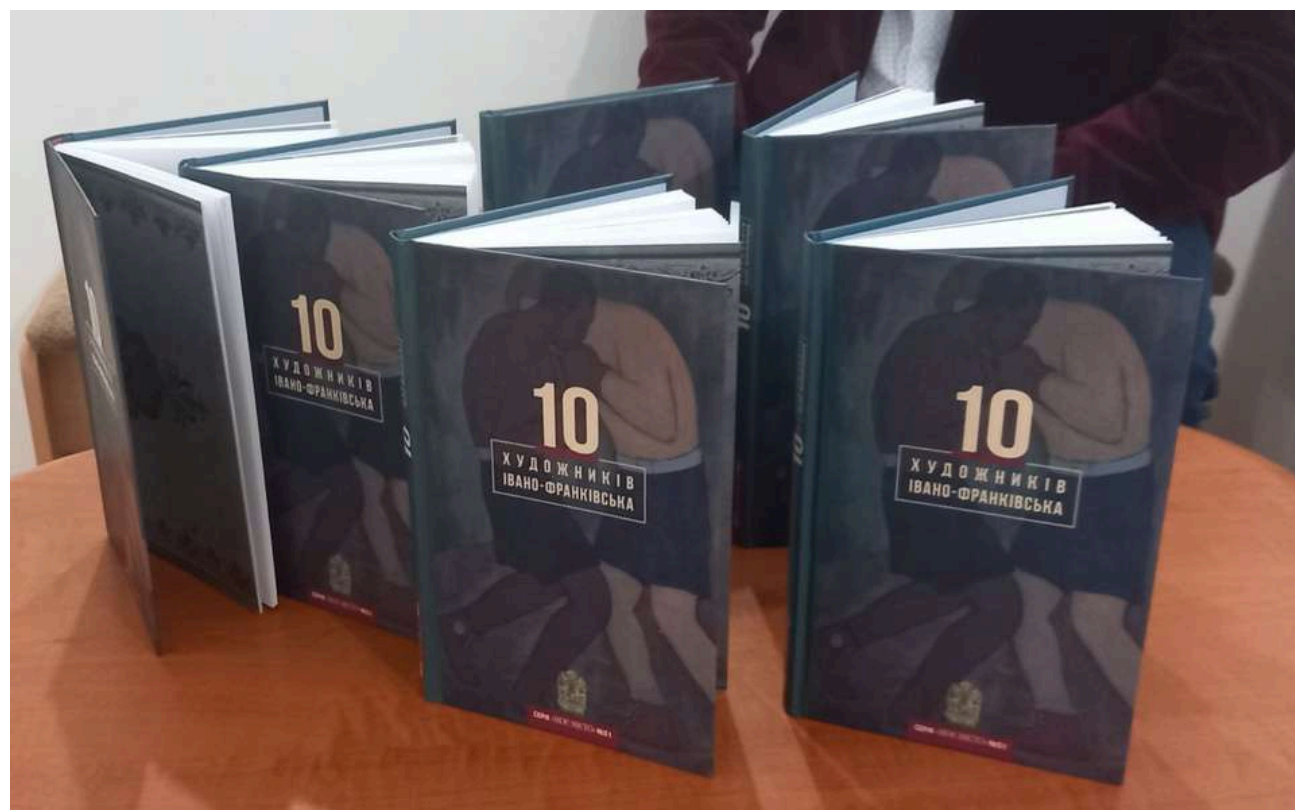
Пастель професора **Богдана Губаля**, подарована на зустрічі, стане лотом одного з ближчих аукціонів на підтримку українських героїв, а монографія Надії Бабій «Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси Західної України кінця ХХ - початку ХХІ століття: культурні домінанти, форми репрезентації, перспективи» - доповнить фрагменти подій, у яких мистецтво так само було зброєю!

На сторінці **Голови Надвірнянської міської ради** йдеться:

Дорога громадо! Сьогодні мав за честь отримати в подарунок чудовий витвір мистецтва картинку Богдана Губаля, яку з гордістю виставляю на аукціон! Тож друзі з першого молотка пропоную придбати чудову картину та водночас своєю покупкою підтримати наших захисників, адже всі кошти будуть скеровані на підтримку нашого війська!

Представляю вашій увазі лот для розіграшу. Чудовий витвір мистецтва відомого митця, художника Богдана Губаля. Картина «Вище хмар». Богдан Губаль - майстер художнього текстилю, майстер гобеленів. Заслужений діяч мистецтв України. Працює в художньому текстилі, дизайні інтер'єру, акварелі, пастелі, графічному дизайні. Автор раціоналізаторських винаходів у галузі дизайну інтер'єру, меблів та розпису тканини. Пастель - одна з обраних технік, у якій працює Богдан Губаль. Багато експериментує з кольором тла і кольорними підкладками. Сухий матеріал крейда - минеться, блищить, створює враження глибини, чи навіть прориває простір, але техніка - ніщо, порівняно з духом, що наповнює твори митця. Творче кредо художника : «Вічний рух і одна мить».

Моє місто – історико-краєзнавче об'єднання, створене 26 травня 2007 р у Івано-Франківську з ініціативи колекціонера Зеновія Жеребецького, книговидавця Василя Іваночка й професора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Івана Монолатія. Президентом товариства є відомий історик та краєзнавець, колекціонер Зеновій Жеребецький.

Проект «10 художників Івано-Франківська» стартував ще 2019 року, однак втілюється у вишуканому поліграфічному форматі лише тепер. Обрання митців відбувалось за принципом демократичного голосування – визначним містянам, в числі яких професор кафедри дизайну і теорії мистецтва Богдан Губаль пропонувався виголосити прізвища 10 художників, які становлять цінність для культури міста.

Книга стала першою, у якій до написання текстів були запрошені відомі мистецтвознавці чи знавці мистецтва з поза середовища товариства «Моє місто». Серед статей – тексти присвячені творчості художників ХХ століття, що знаменують собою періоди модернізму – Осип-Роман Сорохтей, Михайло Зорій, Денис-Лев Іванцев, Ярослав Лукавецький; соцреалізму, нонконформізму – Микола Варення, Іван Лобода, Опанас Заливаха, Олександр Коровай, Михайло Фіголь, «перебудови» – Едуард Ніканоров.

Відзначимо, що запрошеними співавторами видання стали викладачі Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – доктори мистецтвознавства Ірина Дундук (Михайло Зорій), Надія Бабій (Іван Лобода), кандидатка мистецтвознавства Ірина Чмелик (Ярослав Лукавецький). Автор-упорядник книги та модератор події – доктор політичних наук Іван Монолатій.

Текст Надія Бабій
Фото Богдан Губаль

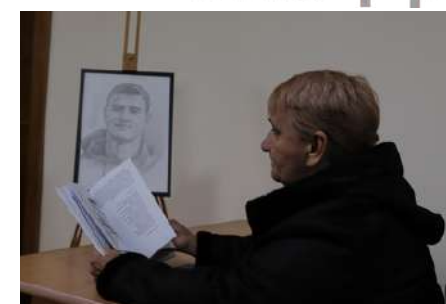
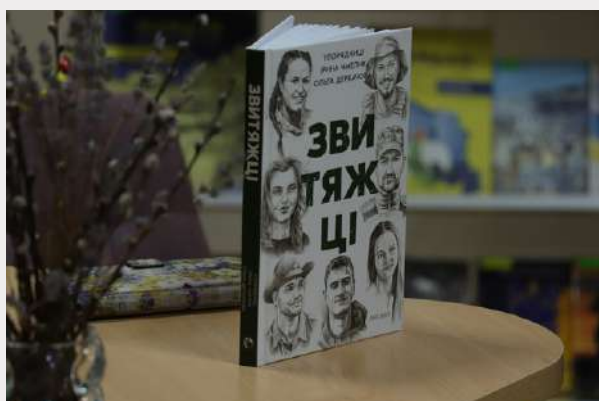

МИСТЕЦТВО ДЕСЯТЬОХ

У ВИДАВНИЦТВІ «ЛІЛЕЯ-НВ» ВІДБУЛАСЬ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНОГО ТВОРЧОСТІ ДЕСЯТИ ВИЗНАЧНИХ ХУДОЖНИКІВ МІСТА

16 жовтня у залі видавництва «Лілея-НВ» відбулась презентація нової 51-ї книги брендової історико-краєзнавчої серії «Моє місто» – «10 художників Івано-Франківська»

5 грудня в Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім.І.Франка відбулася презентація книжки "Звитяжці", упорядницями якої стали викладачки університету доцентка кафедри дизайну і теорії мистецтва Ірина Чмелик та професорка кафедри української літератури Ольга Деркачова.

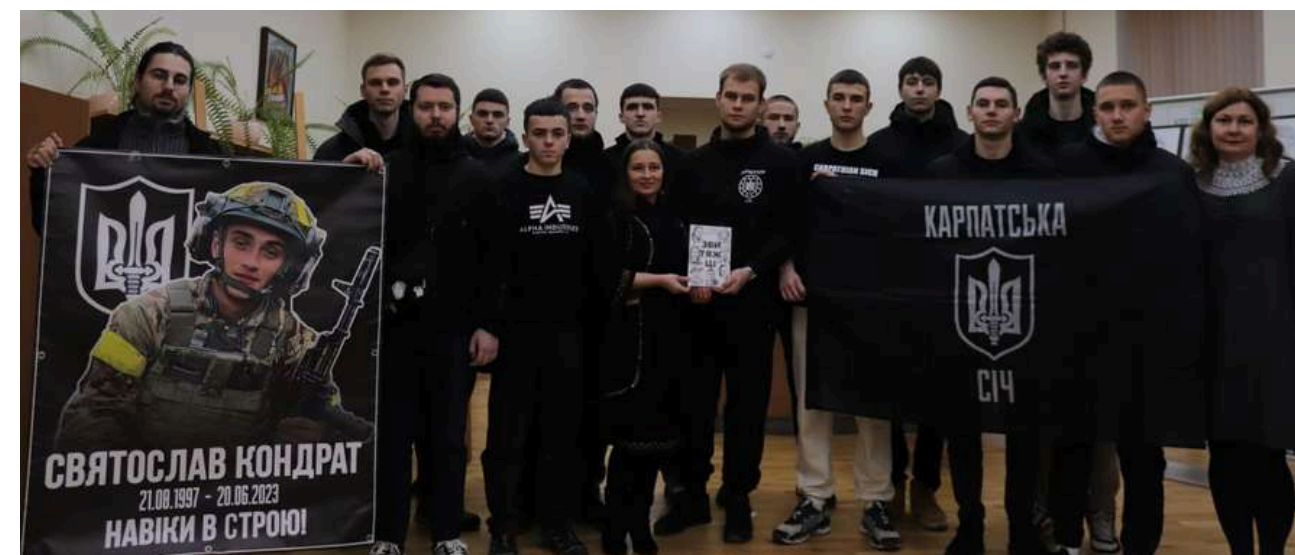
Особливо зворушливо звучала поезія молодого полеглого Героя з підрозділу «Карпатська Січ» Святослава Кондрата у виконанні учасника цієї організації Луки. Активно підтримали захід юнаки з «Карпатської Січі», які прийшли вшанувати Героїв, які є прикладом патріотизму і незламності. На події були присутні родини Героїв, які висловили вдячність авторкам-упрядницям. Також Ірина Чмелик передала портрети Героїв у родинні колекції.

У цій книжці вміщено 65 графічних портретних зображень загиблих Героїв російсько-української війни авторства Ірини Чмелик, а також поетичні твори різних авторів як пам'ять про тих, хто повернувся на щиті, як знак глибокої туги, вдячності і пошани.

Під час презентації Ростиславом Шпук, Вікторією Вакалюк, Тетяною Немцевою, Ольгою Деркачовою і Богданом Томенчуком були зачитані поетичні присвяти Героям.

Фото - Юлія Боднар, Василь Вербицький, Микола Болгак

презентація **ЗВИТЯЖЦІ** поетичної книги-присвяти

Центр дослідження стратегій
універсального дизайну

Головною метою Центру дослідження стратегій універсального дизайну (Наказ №372 від 20.05.2024) є науково-дослідницька діяльність у сфері теоретичних досліджень інклюзивності суспільства та практичного проектування доступного середовища у суспільних групах, найперше – людей з різними формами інвалідності: сліпотою чи слабозорістю, глухотою, різними формами спінальної інвалідності чи маломобільних, аутизмом тощо – в напрямку створення умов універсального середовища а також залучення до рецепції та створення мистецтва.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ЦЕНТРУ

1. Організація та координування мультисенсорних студій науковців різних спеціальностей: інтереси яких орієнтовані на вивчення та створення безбар'єрного універсального середовища, зокрема створення джерельної та методологічної бази з проблематики інклюзії у культурі та мистецтві, освітньому середовищі, шляхи залучення реципієнтів до співучасті.
2. Практичне вирішення конкретних завдань: зі створення універсального середовища, оригінал-макетів тифлографічних матеріалів, 3d моделей, інших макетів і матеріалів для спеціалізованих центрів, навчальних закладів, інституцій.
3. Навчально-просвітницька місія: що може бути реалізована через створення соціальної рекламної продукції, інфографіки, ілюстрування книг для дітей та їхніх батьків, що висвітлюють питання інклюзії в сучасному світі.

ОСНОВНІ ПРОГРАМНІ НАПРЯМИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

- Створення наукової джерельної бази (джерелознавчий напрямок)
- Збір польового матеріалу
- Корекційно-інтеграційний напрям
- Тифлографічно-акустичний напрям
- Культурологічний напрям
- Пам'ятко-охоронний напрямок

ФУНКЦІЇ

Основною функцією Центру є реалізація сформульованих основних завдань і пропаганда їхніх результатів. Важливою місією Центру є залучення до дослідницької роботи та проектної практики здобувачів/здобувачок повної середньої та вищої освіти, створення умов для опублікування їхніх перших наукових праць в царині інклюзивного дизайну, дизайн-освіти, культури, мистецтва тощо.

Центр співпрацює з академічними, творчими й науковими установами, спеціалізованими реабілітаційними центрами, бібліотеками, культурно-просвітницькими й іншими інституціями, фондами, меценатами тощо.

працівниками Центру є науковці Кафедри дизайну і теорії мистецтва а також студенти й аспіранти.

розробка програми: Надія Бабій

Надя Бабій **СТУДІЇ ЦЕНТРУ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ**

26 березня доцентки Надія Бабій та Ірина Чмелик в рамках експериментальної програми мультисенсорних студій Центру дослідження стратегій універсального дизайну Кафедри дизайну і теорії мистецтва провели експериментальне тестування різних форм тифлографії у групі реципієнтів Калуської територіальної первинної організації УТОС.

Для дослідження було представлено тифлографіку на рельєфоутворюючому папері, 3-d друк, оригінальні колажеві та інсталяційні адаптації. Інформаційний матеріал охоплював графіку видатних італійських, французьких, фламандських митців XV – XVIII ст., галицький іконопис XVIII – XIX ст., авангардні та поставангардні експерименти українських художників першої половини XX ст.

Додатково тестувались можливості компенсаторних органів чуття, а саме – аудіодескрипція. Підсумком тестування стало обговорення, завдяки якому отримані цінні поради якісного покращення як тактильних творів, так і аудіосупроводу.

Переважна більшість учасників тестування зауважили на тому, що вперше стикаються із тифлографією, ніколи самостійно не опанували образотворення, хоча в переважній більшості займаються чи займались музикою, співом, мають схильність до точних наук. Попри це група виявила значний інтерес до методик Центру, визнала дієвість практик тифлоадаптації, відзначила унікальність проведеного лекторію, значне зацікавлення історією мистецтва та сюжетами творів.

Ця унікальна подія була ініційована Івано-Франківською обласною організацією УТОС за технічної підтримки БФ "Вільний простір". Медіа-підтримку забезпечило видання "Вікна" м.Калуш.

Приємно бачити, як мистецтво стає доступним для всіх, долаючи будь-які перешкоди! – йдеться у дописі Голови Івано-Франківської обласної організації УТОС Анатолія Кучміля.

Текст: Надія Бабій
Фото: Анатолій Кучміль

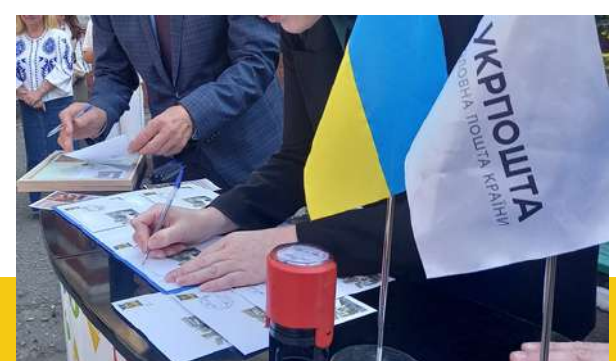

ПРОФЕСОР КАФЕДРИ ДИЗАЙНУ І ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА, ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ БОГДАН ГУБАЛЬ РОЗРОБИВ ДИЗАЙН ПОШТОВОЇ МАРКИ НА ВІДЗНАЧЕННЯ 110-І РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ ЛЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

24 вересня у Івано-Франківську біля музею визвольної боротьби імені Степана Бандери відбулось урочисте погашення цієї марки.

За словами директора з розвитку мережі Івано-Франківського регіону АТ "Укрпошта" Тараса Біжика, марка надрукована обмеженим тиражем на спецзамовлення, тож уже стала колекційною рідкістю.

В урочистостях прийняли участь: голова Івано-Франківської ОВА Світлана Онищук, голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич, директор музею визвольних змагань Ярослав Коретчук, директор Навчально-наукового інституту мистецтв Володимир Федорак. Відомий квартет бандуристок «Гердан» під керівництвом докторки мистецтвознавства Віолетти Дутчак виконав музичні композиції, що артистично доповнили подію.

Голова Івано-Франківської ОВА Світлана Онищук зазначила на своїй сторінці у Фейсбуці: «На марці зображено лева на щиті у синьо-жовтому обрамленні, що символізують міць Українського січового стрілецтва, єдність та соборність України».

Робота професора Губалю відзначена пам'ятною нагородою – ювілейною відзнакою Івано-Франківської обласної ради «Легіон УСС 110»

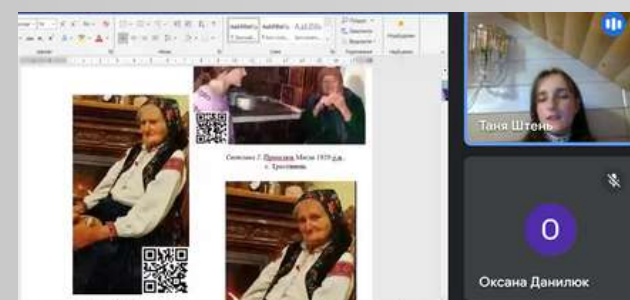
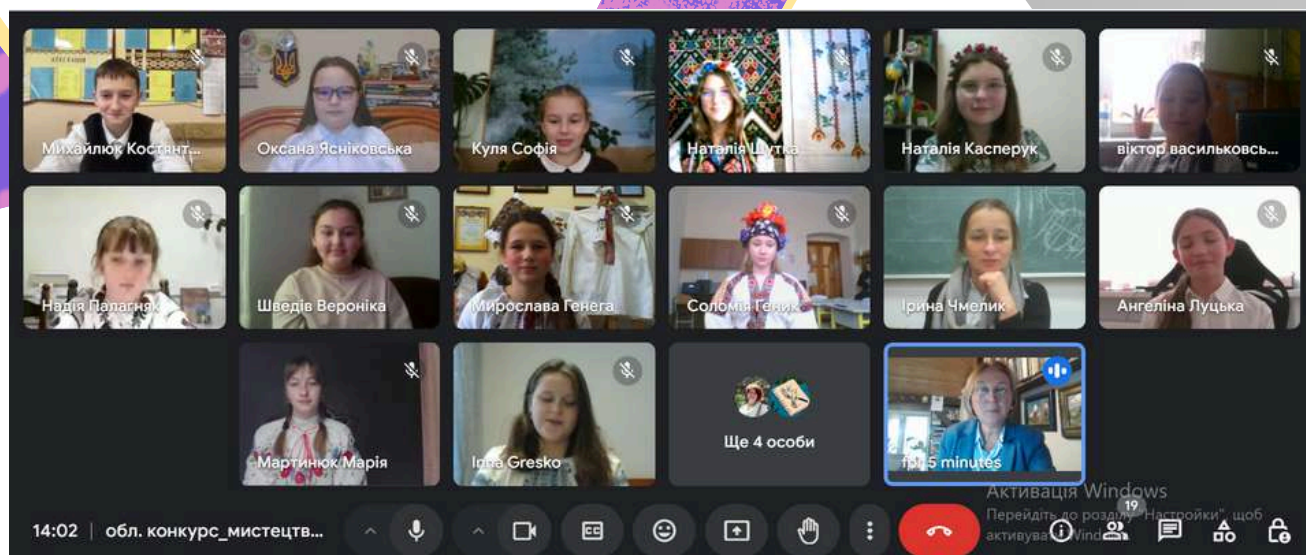
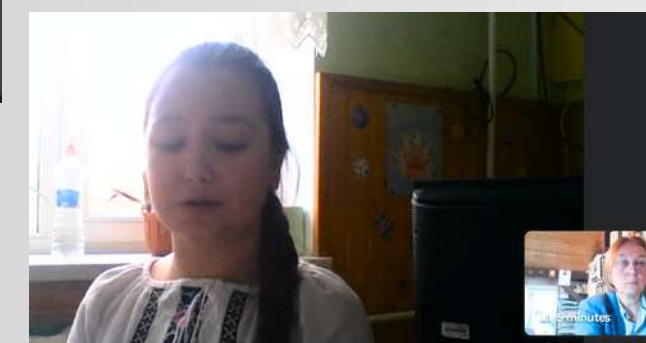

Робота в журі конкурсу дослідницьких проектів

22 листопада відбувся обласний конкурс дослідницьких проектів для учнів 6–7 класів. З ініціативи Івано-Франківського обласного відділення Малої академії наук України до складу журі в номінації «Мистецтвознавство» призначено науковців кафедри дизайну і теорії мистецтва: докторку мистецтвознавства Надію Бабій та кандидатку мистецтвознавства Ірину Чмелик.

Конкурс відбувався в он-лайн середовищі. Попри складнощі з чергами вимкнення світла та доступом до інтернету 19 юних науковців з різних територіальних громад Івано-Франківщини у форматі конференції виклали результати своїх досліджень.

Більшість рефератів стосувались маловідомих чи загалом невідомих аспектів регіональної культури. Завдяки юним дослідникам та їх науковим керівникам зібрано відомості про митців-краян, творчі колективи, школи й унікальні традиції регіону. Долучені матеріали інтерв'ю, речові знахідки, що надалі поповнять офіційну науку. Журі відзначило новизну багатьох робіт, їх унікальність та вагомість для українського мистецтвознавства.

Конкурс робіт духовної фотографії "INFINITUM"

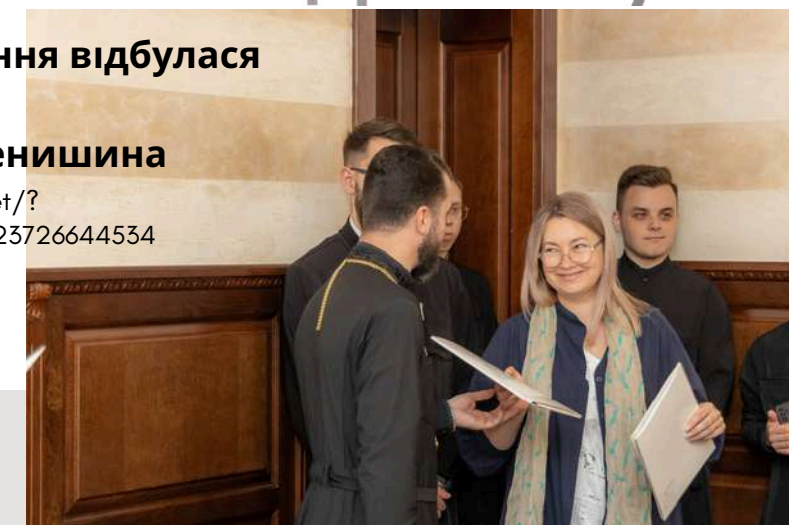
Обласний конкурс робіт духовної фотографії "INFINITUM" започатковано з метою підвищення ролі мистецтва фотографії у морально-естетичному вихованні молоді, стимулювання її інтелектуального та духовного розвитку. Конкурс проводиться за ініціативи департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ та Івано-Франківським обласним державним центром науково-технічної творчості учнівської молоді. Цьогоріч він тривав з 30 квітня по 9 червня.

До складу журі було запрошено викладачів кафедри дизайну і теорії мистецтва Лесю Семчук та Ганну Макогін, а також голову студентського наукового гуртка "СВІТЛОПИС", студента другого курсу спеціалізації "Графічний дизайн" Миколу Болгака.

Церемонія нагородження відбулася 20.06.2024 за участі Владики Миколи Семенишина

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=100001109580809&set=a.8034023726644534>

За високий професіоналізм та фахову оцінку робіт членів журі, доцентів кафедри дизайну і теорії мистецтва **Лесю Семчук** та **Ганну Макогін** відзначено грамотами Івано-Франківської Митрополії УГКЦ за підписом Володимира Війтишина, Архієпископа і Митрополита Івано-Франківського УГКЦ. **Миколи Болгаку** оголошена подяка від Х.Чепи, директора ІФ ОДЦНТТУМ.

Текст: Леся Семчук. Фото: Олег Нетецький

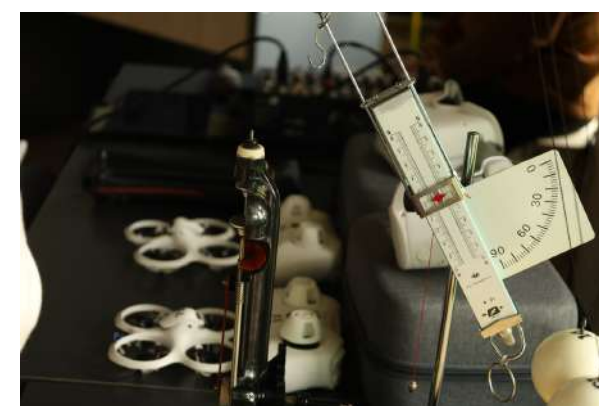
Робота в журі міжнародного STEAM-конкурсу

V Міжнародний STEAM-конкурс “ВРЯТУЙМО ПЛАНЕТУ РАЗОМ”

Цьогоріч, 24-25 квітня, на базі Центру освітніх інновацій відбувся очний захист наукових проектів Міжнародного STEAM-конкурсу “ВРЯТУЙМО ПЛАНЕТУ РАЗОМ”, який уже вп’яте проводиться за сприяння департаменту освіти та науки Івано-Франківської міської ради й народної депутатки Оксани Савчук. Свої наукові розробки представили учасники з різних міст України. Конкурс набирає все більшої популярності серед зарубіжних представників різних вікових категорій. Цьогоріч участь у конкурсі взяли дослідники з Чехії, Італії, Румунії, Франції, Латвії та Австрії. До складу журі четвертий рік поспіль запрошено доцента кафедри дизайну і теорії мистецтва, кандидата мистецтвознавства – Леся Семчук.

Текст та фото: Леся Семчук

Конкурс проводиться щороку для здобувачів освіти закладів загальної середньої, позашкільної та професійної освіти з метою ознайомлення громадськості з інноваційними освітніми технологіями, створення платформи для спілкування, пошуку та підтримки талановитої молоді, досвіду та ідей щодо розвитку STEAM-освіти.
(з Положення про конкурс)

Комп'ютерна гра-вікторина «Давній Галич»

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, розробили унікальну комп'ютерну гру-вікторину «Давній Галич».

Це інтелектуально-навчальна гра, що поєднує історичний, культурний та туристичний аспекти. Вона розрахована на учнів, студентів, викладачів та всіх, хто прагне перевірити й розширити свої знання про історію та мистецьке життя Галича. Робота над грою об'єднала фахівців різних галузей.

Важливою складовою проекту став вдалий візуальний образ настільної, ігрової мапи, який розробили: завідувач кафедри дизайну і теорії мистецтва, професор – Олег Чуйко та асистент кафедри дизайну і теорії мистецтва – Роман Петрів. На мапі відображено вісім архітектурних пам'яток Давнього Галича, а головним персонажем є стилізований дракон із рельєфу з Успенської церкви Крилоса.

«Ми маємо велике символічне місце, яке пов'язане з величною історією України, це Галич. Це колыска, яка зберігала українську державність і продовжує формувати її духовність. З нагоди його 1125-річчя, яке відзначали у 2023 році ми дійшли висновку, що про нього має знати вся країна. Дякуємо усім причетним за титанічну роботу, оскільки це є величезна праця, яка сконцентрована на деталях, які дуже добре влилися у даний проект.

Переконали, що він буде успішний і ми отримаємо велике задоволення та цікавість від цієї гри!», – зазначив ректор Прикарпатського університету Ігор Цепенда на презентації гри.

Ректор Прикарпатського національного університету Ігор Цепенда, міський голова Галича Олег Кантор, генеральний директор Національного заповідника «Давній Галич»

Володимир Олійник, директор Департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА Віктор Кімакович, директор Івано-Франківського регіонального центру оцінювання якості освіти Богдан Томенчук, декани факультетів підтримали важливий освітній проект та авторський колектив.

Текст: Олег Чуйко
Автор ілюстрацій: Роман Петрів

Благодійна лотерея від сенату

Кафедра дизайну і теорії мистецтва активно співпрацює зі студентським сенатом, підтримуючи ініціативи молоді. Одним із таких проєктів стала благодійна лотерея, організована студентським сенатом для збору коштів на підтримку Збройних сил України.

Лот №1
Мерч Студентського сенату

Ця ініціатива продемонструвала синергію між викладачами та студентами у створенні соціально важливих проєктів.

Зокрема, викладач кафедри дизайну і теорії мистецтва Роман Петрів розробив комплект дизайн-макетів для брендованої продукції лотереї мерч студентського сенату. Ним було створено унікальний візуальний стиль проєкту, який підкреслив ідентичність студентського сенату та привернув увагу широкої аудиторії. Особливістю цієї продукції є використання талісману університету – карпатської рисі, що стало впізнаваним елементом дизайну. Всі предмети (шопери із символікою університету, наліпки та блокноти) виготовлені в обмеженій кількості та не підлягають продажу, що робить їх унікальними для власників.

Завдяки спільним зусиллям вдалося не лише реалізувати лотерею, а й привернути увагу до важливих суспільних викликів.

Співпраця між кафедрою дизайну і теорії мистецтва та студентським сенатом є яскравим прикладом того, як дизайн може стати ефективним інструментом для підтримки благодійних ініціатив.

Текст: Олег Чуйко
Автор ілюстрацій: Роман Петрів

проект ПОБАЧИТИ СКАРБИ РАЗОМ

Творчо-науковий колектив Кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв спільно з Івано-Франківським краєзнавчим музеєм та ГО "Громадська ініціатива Галичини" стали партнерами проекту: Тактильний арт-каталог «Побачити скарби разом!», започаткованого програмою УКФ "Культура без бар'єрів". Зміст роботи полягав у адаптації музейних експонатів – ікон XVII – початку XX століття для пізнання людьми із порушеннями зору.

Попередні роботи з вибору об'єктів дослідження розпочаті 1 лютого 2024 року.

До університетської команди виконавців увійшли: кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри дизайну і теорії мистецтва Надія Бабій; студенти практиканти 4 курсу спеціалізації «графічний дизайн»: Валентин Тупало, Софія Суслик, Наталка Луцик, Марія Зварич, Василь Михавків, Олександра Кобець, Анна Гетьманчук, Богдан Галько; реставратор вищої категорії Івано-Франківського краєзнавчого музею Валерій Твердохліб. Консультантом проекту виступила докторка мистецтвознавства, професорка Ірина Дундяк, технічне впорядкування проекту «Тифлотека» належить асистентів кафедри – Андрієві Хамурді.

Проект має стратегічне значення для розвитку культурного середовища області через доступ до культурної спадщини для всіх верств населення. Він сприяє досягненню рівності прав та забезпечує недискримінаційний підхід, інклюзивність, доступність національного мистецтва для громадян з порушенням зору.

За матеріалами: <https://pnu.edu.ua/blog/2024/09/09/60814/>

Звіт про виконану роботу на 1 серпня 2024 року

Завершуються поліграфічні роботи над випуском тифлографічного альбому-каталогу «Побачити скарби разом», що видається за ухвалою Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Його особливість полягає у застосуванні цифрових технологій та унікального дизайн-рішення демонстрації мистецтва людям зі сліпотою. Видання стало можливим за підтримки Українського культурного фонду в межах грантової програми «Культура без бар'єрів». Доцентка кафедри дизайну і теорії мистецтва Надія Бабій разом із головним реставратором Івано-Франківського краєзнавчого музею Валерієм Твердохлібом, головою Івано-Франківської обласної організації УТОС Анатолієм Кучмілем та активістом, інвалідом по зору – Ярославом Гуриком провели останні консультації у видавництві.

Альбом друкується із анотаціями шрифтом Брайля та збільшеним плоскодруківаним шрифтом, рельєфними ілюстраціями. Сторінки супроводжуються позначеннями масштабу. Представлено 24 тифлографічно-акустичні адаптації галицьких ікон XVII – початку XX століть із відомого в Україні музейного проекту «Врятуємо скарби разом!».

Адаптації та верстку альбому виконали студенти спеціалізації «графічний дизайн» Кафедри дизайну і теорії мистецтва: Валентин Тупало, Наталія Луцик, Марія Зварич, Анна Гетьманчук, Софія Суслик, Богдан Галько, Василь Михавків (керівник – Надія Бабій). Науковий опис ікон здійснили доцентка Надія Бабій та професорка Ірина Дундяк. За QR-кодом біля кожного експоната можна перейти до тифлотеки Центру дослідження стратегій універсального дизайну ПНУ й прослухати аудіосупровід до ікон голосом заслуженої артистки України Ірми Вітовської-Ванци – відомої української акторки, телеведучої, продюсерки та громадської діячки. Її голосом озвучені аудіогіди найвідоміших музеїв світу, серед яких Музей Ван Гога в Амстердамі та Галерея Боргезе у Римі. Презентація проекту відбудеться 26 вересня 2024 року о 15-й годині у виставковому просторі Івано-Франківського краєзнавчого музею.

Проект реалізують: ГО "Громадська ініціатива Галичини", ініціатива «Врятуймо скарби разом!», Івано-Франківський краєзнавчий музей, Центр дослідження стратегій універсального дизайну ПНУ, Прикарпатський Національний Університет ім.В.Стефаника, Івано-Франківська обласна організація УТОС.

Текст: Надія Бабій. Фото: Валентин Тупало

ПОБАЧИТИ СКАРБИ РАЗОМ

РЕЦЕНЗІЯ

на тифлоальбом «Побачити скарби разом!», упорядники Надія Бабій, Валерій Твердохліб. Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024 рік.

Одним із важливих аспектів репрезентації мистецтва є розширення кола його реципієнтів. Це стосується і музейних експозицій, особливо у час тотальної загрози існуванню національної культури. Основним відчуттям, що забезпечує доступ до музейної колекції, є зір, який дозволяє відвідувачу осягнути зміст сюжету, композиційні та просторові особливості, колорит артефакту. Бачення є основою відтворення, засвоєння й усвідомлення культурної цінності, що впливає на формування світогляду. Усі ці фактори значно складніше осягнути людям із стійким порушенням зору чи набутими травмами очей, головного мозку тощо. Їх неприязнь і страх перед дослідженням будь-чого, що неможливо оцінити на дотик, додатково посилюються наявними перешкодами у музейних просторах – найперше відсутністю мультисенсорних адаптацій чи неготовністю персоналу до зустрічі з такою групою відвідувачів.

Пропонований тифлоальбом належить до доволі рідкісних спроб представлення музейних творів у форматі дотикової графіки. Об'єм включає 24 ікон XVIII – XIX століть, що походять з Галичини. Музейний іконопис належить до найвиразніших експозиційних розділів, що засвідчують цивілізаційну, національну й локальну особливості існування конкретного регіону, держави.

Як зазначають упорядники, це – тифлографічно-акустична адаптація відомого в Україні фандрайзингового проекту «Врятуємо скарби разом!», що успішно працює в Івано-Франківську ось уже 15 років. Цього разу користувачами практики визначені люди з порушеннями зору, тифлопедагоги, користувачі спеціалізованих бібліотек тощо. Видання дозволить через сучасні технології «зримо» відчувати іконографічні особливості музейних експонатів людям зі сліпотою; забезпечуватиме естетичні та релігійні потреби слабозорих реципієнтів; розширить знання про музейний простір як інклюзивну інституцію. Цей альбом також демонструє наукову та проектну діяльність Центру дослідження стратегій універсального дизайну Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у співпраці з Івано-Франківським краєзнавчим музеєм та Івано-Франківською обласною організацією УТОС.

Відзначимо, що учасникам проекту вдалось створити естетичне репрезентативне видання, що поєднує когнітивні та естетичні функції тифлограм. Позитивним моментом наукового завдання стало залучення до роботи студентської молоді Кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету, що окрім професійної корисності може розглядатись як ефективних інструмент формування належного ставлення до інвалідності.

Застосовані авторським колективом правила «редагування» тифлозображення стали важливою умовою надійної передачі когнітивної інформації, а також засобами забезпечення комфорту й зацікавлення користувачів. Це доводить дієвість компенсаторних технологій для здобуття естетичного досвіду незрячими. Ключовою точкою відліку для цього дискурсу стали естетичні переживання реципієнтів і можливість викликати їх через твори іконопису та середовище, яким став музейний простір.

На нашу думку, видання доводить широку корисність і соціальну цінність тактильної графіки загалом та тифлоіконопису зокрема й пріоритети його подальшого розвитку у таких напрямках як: доступність музейних та виставкових просторів; загально-пізнавальна сфера; спеціальний туризм; дизайн сувенірної продукції. Подальший розвиток та популяризація тифлограм мистецьких творів сприятимуть забезпеченню доступності мистецтва людям з вадами зору.

Рецензент : Інна Яковець,
Завідувач кафедри дизайну ЧДТУ, доктор мистецтвознавства, професор

Відгуки рецензентів

Жанрова специфіка видання не має прямих аналогів в сучасній видавничій практиці, хоча його призначення актуалізоване новітніми підходами до інклюзивної проблематики. Водночас, основна функція такого альбому не знімає з його чіткої структурної логіки наукової та дидактично-виховної складової. Вибір та належно осмислений принцип схематизації іконографії науково паспортизованих мистецьких пам'яток підсилює ефективність самої ідеї та передбачає очікуваний якісний результат. Очевидно, що втілення такої ідеї наразі матиме тестовий (експериментальний) характер, але вже навіть на першій стадії сприйняття концепції Упорядників відчувається доцільність продовжувати такого роду розробки Центром дослідження стратегій універсального дизайну Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Втілення реалізованого проєкту в безпосередній практиці у середовищі реципієнтів дозволить збагатити діапазон естетичної комунікації в сучасному українському соціумі.

Виходячи з цього підтримую рекомендацію видання «Побачити скарби разом!»: Тифлоальбом» до друку.

Рецензент: Роман Миронович ЯЦІВ, професор кафедри художнього дерева Львівської національної академії мистецтв, доктор історичних наук, канд. мистецтвознавства, заслужений працівник культури України, Дійсний член Наукового товариства імені Шевченка

Фото: Олег Нетецький, Микола Болгак

Міжнародний центр зустрічей студентської молоді України та Польщі

Одним важливих міжнародних проєктів, який сприятиме європейській інтеграції України та зміцненню культурних зв'язків між різними країнами є Міжнародний центр зустрічей студентської молоді України та Польщі, що зводиться за спільною ініціативою Прикарпатського національного університету та Варшавського університету у мальовничому місці Карпат селі Микуличин. Проєкт поєднує традиції гуцульської народної архітектури з новітніми технологічними рішеннями, що створює унікальну атмосферу для студентських зустрічей, наукових конференцій та освітніх заходів міжнародного рівня.

Центр покликаний стати майданчиком для партнерської взаємодії студентів, представників позашкільної освіти та волонтерських рухів.

Викладачі та студенти кафедри дизайну і теорії мистецтва долучилися до розробки дизайн-пропозицій інтер'єрів основних приміщень комплексу (головного входу, коридорів, конференц-залу, бібліотеки, їдальні та інших). Було запропоновано сучасні, функціонально й естетично привабливі дизайн-рішення, які поєднують національний колорит з магістральними тенденціями у сфері архітектури й дизайну.

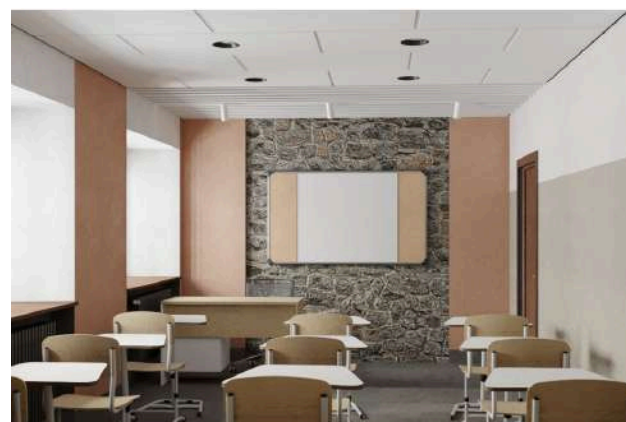
Участь студентів під керівництвом Богдана Губалю, Василя Салабая, Василя Хомина, Олега Чуйка та Романа Петріва у створенні дизайн-проєктів для такого масштабного об'єкта є чудовою можливістю для молодих дизайнерів отримати практичний досвід у роботі над реальними архітектурними проєктами європейського значення.

Текст: Олег Чуйко. Світлина: Богдан Губаль. Автор візуалізацій: Роман Петрів

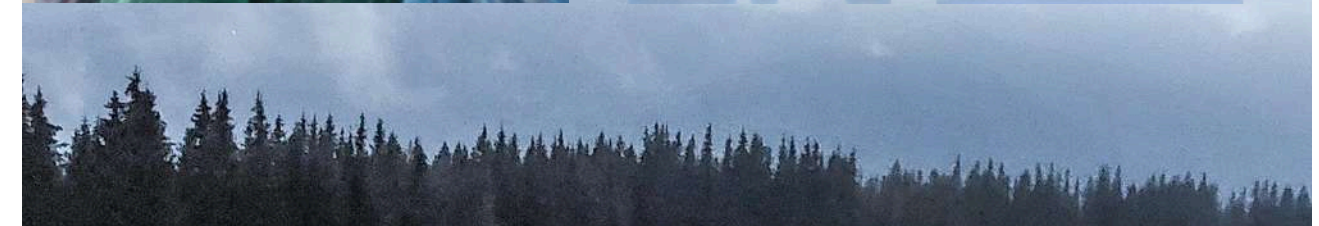
Піп Іван – обсерваторія

Міжнародний науковий центр «Обсерваторія» Прикарпатського та Варшавського університетів на горі Піп Іван є одним із наймасштабніших науково-освітніх проєктів у сучасній Україні, що покликаний відновити діяльність обсерваторії «Білий слон». Із 2012 року, за підтримки польського Міністерства культури та національної спадщини, розпочались будівельно-відновлювальні роботи. На сьогоднішній день тривають роботи по адаптації обсерваторії не лише для астрономічних і метеорологічних спостережень, а й як наукового центру з міжнародних досліджень у сфері природничих наук і туризму. Крім того з 2013 року тут було відкрито рятувальний пост у співпраці з ДСНС України та польським GOPR-Bieszczady.

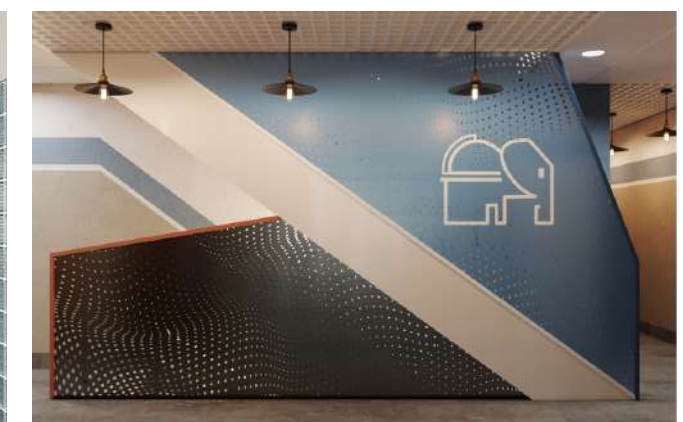

До розробки дизайн-пропозицій з відбудови обсерваторії долучилися викладачі кафедри дизайну і теорії мистецтва Василь Хомин, Олег Чуйко та Роман Петрів. Ними було обстежено стан об'єкта, сформовано ряд рекомендацій, важливих для функціонування закладу та створено дизайн-проєкт для окремих приміщень.

Ця співпраця, підкреслює значення дизайну у відновленні історичних об'єктів та сприяє пошуку оптимальних рішень, що відповідають новим функціональним цілям унікальної високогірної обсерваторії.

Текст: Олег Чуйко. Автор візуалізацій: Роман Петрів

Богдан Губаль. Із циклу “Угорські етюди”, 2024, кол. папір, пастель

За останнім переписом населення Угорщини (жовтень-листопад 2022 року), на території цієї держави визнає себе українцями 24 615 осіб, з них 15 315 осіб в Угорщині визнають українську мову як рідну й активно дотримуються національних і культурних традицій.

Українська етнічна група за чисельністю посідає п'яте місце серед 13-ти історичних національних меншин Угорщини (після ромів, німців, румунів, словаків). Через російську агресію фіксується збільшення частки громадян України серед відповідних показників інших іноземних країн (кількість українців збільшилася з 11820 до 36093 осіб).

Основним центром проживання українців є Будапешт.

В Угорщині офіційно зареєстровано і діє декілька товариств та культурно-просвітніх організацій української громади, основними серед яких є: “Товариство української культури Угорщини” (ТУКУ); “Українське культурне об'єднання області Чонград”; Об'єднання української молоді та сімей Угорщини “Нова хвиля”; Українська асоціація «Єдність». Ці організації входять до створеної при Посольстві України в Угорщині 22.01.2021 р. Консультаційної ради.

Інформація подана за: <https://hungary.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/275-ukrajinci-v-ugorshhini>

Історія українського та угорського народу тісно переплетені ще з часів Ярослава Мудрого, коли королевичі з династії Арпадів: Левенте й Андраш, отримали захист при київському дворі і майже десять років провели в столиці Київської Русі. У Києві Андраш прийняв християнську віру, а в 1037 році у святій Софії одружився з Анастасією, третьою донькою Ярослава Мудрого.

Пам'ятник Королю Андрашу I та його дружині, українській княгині Анастасії відкритий 17 листопада 2001 року у Тигані, на пагорбі біля Тиганського абатства, що знаходиться на березі Балатону. Пам'ятник встановлено на кошти Державного самоврядування українців Угорщини й Тиганського місцевого самоврядування. Автор пам'ятника - український скульптор Богдан Корж

14 липня 2024 р. в Угорщині у м. Тигань за ініціативи Центру державного самоврядування українців Угорщини Ярослави Сабо відбулося велике святкування з нагоди Дня Державності України.

Викладачі кафедри дизайну і теорії мистецтва ПНУ - Надія Бабій, Богдан Губаль долучились до урочистостей з проведення Служби Божої у храмі на березі озера Балатон, в якому похований король Угорщини Андраш. Визначним моментом став концерт української духовної музики у виконанні угорського чоловічого хору. Мітинг біля пам'ятника короля Угорщини Андраша і королеви Анастасії зібрав велелюдне товариство. На святі були присутні депутати Державного та місцевого самоврядування українців Угорщини, українська громада.

21 вересня у м. Будапешт покладанням квітів до пам'ятника Тарасові Шевченку розпочав свою роботу II Міжнародний фестиваль "Перехрестя епох. Шевченкіана"

Міжнародна наукова конференція „Az ukrainisztika aktuális kérdései” – «Актуальні питання україністики», Будапешт, 26-28 квітня 2024

Довідково: у трьох угорських вузах функціонують кафедри українознавства: в Ниредьгазькому Інституті з 2018–2019 навчального року відновлена кафедра україністики; в Сегедському науковому університеті з 1997 року при кафедрі слов'янської філології викладається як спеціальність українська філологія; в Будапештському університеті ім.Л.Етвеша з 2002 року діє кафедра україністики в рамках Інституту слов'янської та балтійської філології.

Текст: Надія Бабій. Фото: Богдан Губаль

Організатором конференції виступила Кафедра української філології Будапештського університету імені Лоранда Етвеша.

Вітальним словом привітала гостей ад'юнкт кафедри української філології Будапештського університету імені Лоранда Етвеша Вікторія Лебович.

Надія Бабій презентувала для бібліотеки університету свою наукову монографію та виголосила доповідь: «Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси Західної України кінця ХХ – початку ХХІ століть», а виступом професора Богдана Губалю став реферат-презентація «Дизайн музейних експозицій, як метод меморіалізації пам'яті».

Українську сторону також представила викладач-методист Львівського Музичного Коледжу ім. С. П. Людкевича Роксолана Гавалюк із доповіддю «Співпраця Франца Ксавера Моцарта з військовими оркестрами на теренах Австро-Угорської Монархії», а угорську: Вікторія Лебович – «Українська література угорською мовою» (історичний огляд), Оксана Ковач, ад'юнкт кафедри української філології університету імені Лоранда Етвеша – «Бела Барток, як дослідник українських народних пісень» та лектор кафедри української філології Оксана Ташкович: «Потужний інструмент формування громадської думки: радянський пропагандистський плакат», музикант, дослідник української культури Олександр Щур із доповіддю «Українські народні музичні інструменти і взаємозв'язок культур».

В обговоренні події порушувались питання важливості прямих наукових контактів, що дають можливість скоректувати спотворену історію, доносять важливі сьогоденні змісти, протистоять російським викривленням та маніпуляціям.

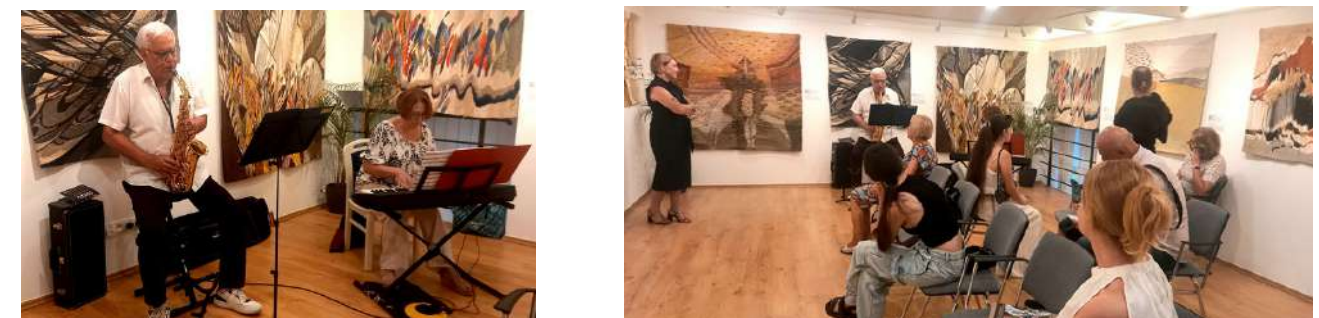
«ХУДОЖНІ РЕФЛЕКСІЇ» БОГДАНА ГУБАЛЯ

2 липня 2024 р. у м. Будапешт (Угорщина) в галереї Центру державного самоврядування українців Угорщини відбулось відкриття персональної виставки

ПЕРЕЛІК ТВОРІВ

1. Кольорові силуети, 2001, вовна, сизаль, ручне ткання, 100x138.
2. Святковий Космач, 2008, вовна, ручне. ткання, 152x142.
3. Дійство, 2008, вовна, ручне. ткання, 150x150.
4. Динаміка вітру, 2010, ручне ткання, 97x150.
5. Музика гір, 2010, вовна, ручне ткання, 104x104.
6. Вогонь кохання, 2011, вовна, ручне. ткання, 100x218.
7. Відгомін, 2011, вовна, сизаль, ручне ткання, 132x114.
8. Ой, не біжи, вода, так швидко..., (триптих), 2013, вовна, ручне ткання, 213x213.
9. Сонце заходить, 2020, вовна, ручне ткання, 97x117.
10. Знайомі ландшафти, 2021, вовна, ручне ткання. 92x396..

Відкриття виставки вшанували депутати Держаного та місцевого самоврядування українців в Угорщині, чисельна українська й мадярська громади. Із привітальним словом виступила очільниця громади – пані Ярослава Сабо, яка подякувала авторові за чудову імпрезу та висловила сподівання на продовження творчої і наукової співпраці між Центром української культури та документації в Угорщині й Прикарпатським національним університетом. В експозиції виставки представлені кращі твори художнього текстилю, виконані митцем у різні роки. Вони супроводжуються короткими авторськими анотаціями, що занурюють глядача у контекст, допомагають зрозуміти суть твору. Центральна робота – гобелен «Відчай» (1990), виконана під враженням вибуху на Чорнобильській АЕС, переосмислена до реалій сьогоденної актуальної ситуації. Мистецтвознавчий супровід виставки здійснила доцентка кафедри дизайну і теорії мистецтва, кандидатка мистецтвознавства Надія Бабій. Музичні твори Миколи Лисенка, Анатолія Кос-Анатольського, Богдана Янівського, та інших визначних композиторів прозвучали у виконанні Лариси Белоголової та Олександра Щура. Спілкування з глядачами переросло у тривалу розмову про мистецтво, гобелен, вітер, тонкощі меланжування і, звичайно, про Україну.

Богдан Губаль
Відчай. Із серії "Чорнобильська трагедія", 1987

На запрошення Державного Самоврядування Українців Угорщини 26 квітня 2024 року професор Богдан Губаль виступив із доповіддю «Висвітлення чорнобильської трагедії у мистецтві». Доповідь присвячена відзначенню 38-ї річниці чорнобильської катастрофи.

У ній, зокрема, йшлося про таке:
З початку 90-х і донині техногенна та біологічна катастрофа Чорнобиля впливає на мистецтво, закликаючи задуматись про глобальні проблеми і їх наслідки. Критик Марія Хрущак зазначає: «Після Чорнобиля українське мистецтво з головою пішло в містику, залишившись при цьому мистецтвом мальовничим і образотворчим. Божевільний страх перед майбутнім і можливими "деформаціями" форм живого викликав до життя виключно вітальні і візіонерські проекти ...».
Як митець, що сам пережив екологічну катастрофу, Б. Губаль глибоко переживав її естетичне осмислення. У лекції згадані твори художників різних поколінь, напрямів. Доповідь професора Губаля вшанували своєю присутністю депутати Державного та місцевого самоврядування українців Угорщини, співробітники Посольства України в Угорщині, українська громада.

Текст: Надія Бабій

Георгій Сенченко. Сакральний пейзаж Пітера Брейгеля
Христина Катракіс Омен. З проекту «Зона»
Марія Приймаченко. Атомна війна, будь проклята вона

Українські ЗВИТЯЖЦІ в канадійському Ukrainian National Federation Hall (UNF Hall)

У листопаді 2024 року виставка з портретами "Звитяжців" авторства доцентки Ірини Чмелик була представлена в Ukrainian National Federation Hall (UNF Hall) у Канаді.

Організаторами проекту, де також експонувалися фотоматеріали та відео історії людей, які постраждали від російської агресії, виступила ініціатива Молодь Українського Національного Об'єднання (відділ міста Едмонтон) Ukrainian National Youth Federation – UNYF Edmonton.

Відзначимо, що серед організаторів – активна громадська діячка, випускниця кафедри дизайну і теорії мистецтва Олександра Пасєка (Oleksandra Pasiеka), що нині веде активну просвітницьку роботу в Едмонтоні, є речницею кафедри у громаді, залучає до волонтерських ініціатив на підтримку України небайдужих канадійців.

21-22 вересня у Будапешті відбувся II Міжнародний фестиваль "Перехрестя епох. Шевченкіана" до 210-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка, про що повідомляє на своїй сторінці Посольство України в Угорщині (Ukraina Magyarországi Nagykövetsége / Embassy of Ukraine in Hungary)

Авторкою фестивалю є талановита режисерка Вікторія Рацюк

У день відкриття Богдан Губаль виголосив ґрунтовну лекцію «Образ Тараса Шевченка у творчості художників».

Майстер-клас з написання каліграфічного почерку доби Козаччини - скоропису - провела Надія Бабій.

Події відбувались у залах Центру української культури та документації в Угорщині Центр української культури та документації в Угорщині на тлі виставки художніх гобеленів «Художні рефлексії» професора Губаля Б. І. та виставки художньої каліграфії студентів спеціалізації «графічний дизайн» кафедри дизайну і теорії мистецтва ПНУ.

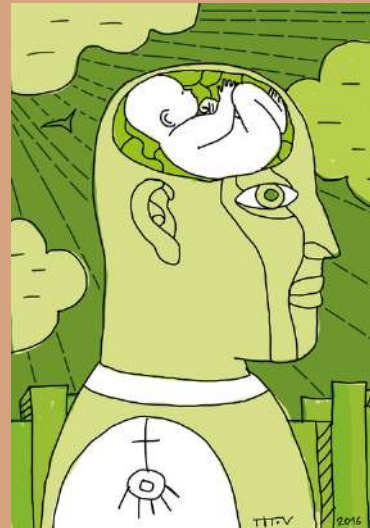
Активними учасниками захопливого майстер-класу стали представники Посольства України в Угорщині - ініціал "Я", створений на основі кириличних рукописів, був подарований першому секретарю Посольства Ярині Малик. До каліграфічних вправ долучились депутати Державного та місцевого самоврядування українців в Угорщині: очільниця громади - пані Ярослава Сабо, Директор Центру української культури та документації в Угорщині, Ігор Шипайло, Голова товариства української культури і голова світової федерації українських жіночих організацій, пані Ярослава Хортяні, правнучата племінниця Лесі Українки - пані Ариадна Бартаї (з Драгоманових), чисельна українська й мадярська громади, представники творчої та ІТ сфери.

Серед запрошених гостей та лекторів фестивалю - викладачі кафедри дизайну і теорії мистецтва: Заслужений діяч мистецтв України, професор Богдан Губаль та докторка мистецтвознавства Надія Бабій.

зустріч із художником Нікітою Тітовим

15 лютого на запрошення Кафедри дизайну і теорії мистецтва гостьову лекцію для здобувачів фаху «графічний дизайнер» провів відомий митець Нікіта Тітов.

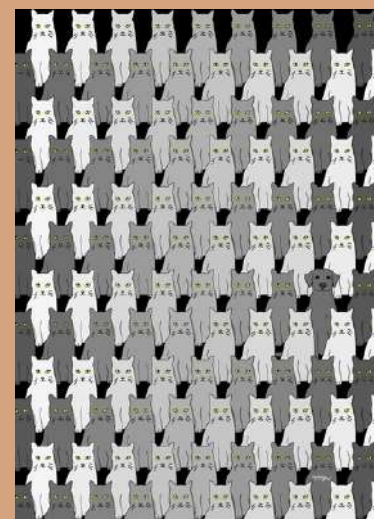
Художник широко відомий у світі своїми постерами та ілюстраціями соціального, мілітарного й інклюзивного характеру, особливо серед Facebook спільноти. Народився в Естонії, закінчив художньо-графічний факультет Харківського педагогічного університету і довгий час проживав у Харкові та Києві. Займається живописом, графікою, книжковою ілюстрацією та дизайном, рекламою, частково сценографією.

Від початку повномасштабного вторгнення Нікіта Тітов працює у Івано-Франківську, який розглядає як найпрекрасніше місце для зустрічі власної пенсії.

Громадянська позиція Тітова сформована подіями Майданів 2004 та 2014-го років. Чітку самоідентифікацію зумовило розуміння повного краху імперії та повстання нового народу.

Митець називає себе дідусем українського дизайну, оскільки розпочав цю діяльність у час доцифрових технологій (1995). На зустрічі зі студентами підіймалися питання емпатії, проблем біполярного розладу, позиціонування стилю, співпраці із замовником, грошової винагороди, колективної оборони та реабілітації, в т. ч., через мистецтво.

На світлинах – епізоди зустрічі й творчі роботи Нікіти Тітова, текст підготувала Надія Бабій

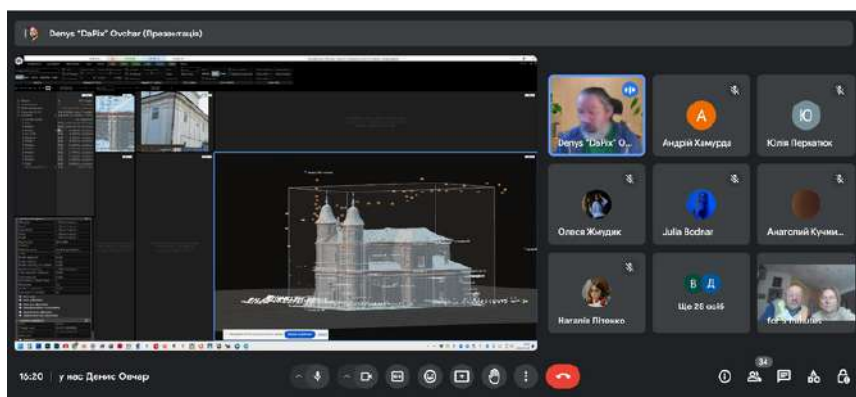

Фотограмметрія – наукова дисципліна, яка вивчає форми, розміри і положення об’єктів за їх фотографічними зображеннями. Термін походить від грецьких слів: photos – світло, gramma – запис і metro – вимірювання, тобто – вимірювання світлозапису. Предметом фотограмметрії є вивчення властивостей фотозображення, методів його отримання і вимірювання, розробка приладів для вимірювання і перетворення фотозображень. Фотограмметрія традиційно застосовується у геодезії, картографванні, будівництві та архітектурі.

Актуальність фотограмметрії в сьогоденні пов’язана як з дигіталізацією простору (створенням артів, ігор, розважальних відео, розвитком кіно тощо) так і набуває стратегічного значення через можливість скурпульозного сканування та створення цифрових копій пам’яток архітектури, історії, національної культурної спадщини.

Кафедра дизайну і теорії мистецтва започатковує застосування цієї методики в програмі роботи Центру дослідження стратегій універсального дизайну з метою створення тактильних об’єктів для людей з вадами зору.

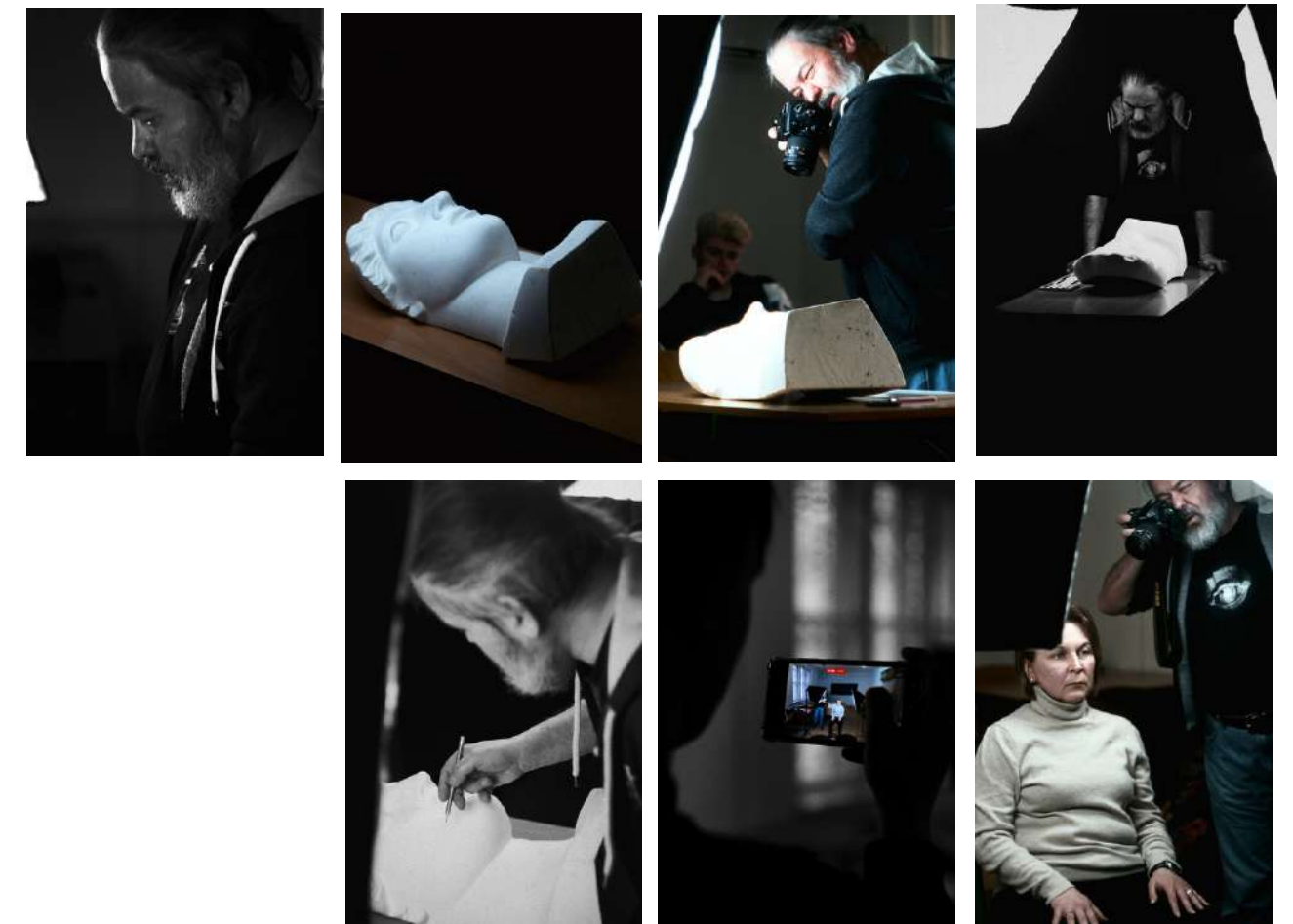
Текст: Надія Бабій, Фото: Валентин Тупало, 2024

19 квітня з ініціативи викладачів Кафедри дизайну і теорії мистецтва: доцентки Надії Бабій, професора Богдана Губалю для студентів кафедри відбулась зустріч із відомим медіахудожником, віджеєм, 3D-дизайнером Денисом Овчаром (VJ DaPix).

22 квітня Денис Овчар додатково провів майстер-клас в спеціалізованій аудиторії Навчально-наукового інституту мистецтв, на якому розкрив усі подробиці фотографування об’єкту для подальшого його відтворення у 3D-моделі.

Багато українців та європейські шанувальники таланту Д. Овчара знають його за створеними 3D-мапами Івано-Франківська, гігантськими панорамами, медіаінсталяціями до Дня міста, розробкою медіасценографії до вистави Івано-Франківського академічного драматичного театру «Оскар і рожева пані», колабораціями з творчою лабораторією «Арт-Поле», Юрієм Андруховичем тощо. На зустрічі зі студентами митець щиро поділився власним досвідом зі сканування історичних пам’яток та створення персонажів для ігор за допомогою методів фотограмметрії.

Довідка: Наукова бібліотека ПНУ
читальний зал
вул. Шевченка, 57, 1 поверх
Дата: 10 квітня 2024
11-30 год.

творча зустріч зі студентами-дизайнерами у нас Григорій Фалькович

10 квітня 2024 року у читальному залі Наукової бібліотеки ПНУ відбулась зустріч студентів-дизайнерів Кафедри дизайну і теорії мистецтва з одним із найтитулованіших дитячих поетів сучасності – Григорієм Фальковичем. Подія організована професорсько-викладацьким колективом й дирекцією Наукової бібліотеки (директор, Роман Дзумедзей), модерувала зустріч доцентка Надія Бабій.

Одночасно в холі наукової бібліотеки відбулось відкриття виставки книжкової ілюстрації з фондів бакалаврських і курсових робіт студентів спеціалізації «графічний дизайн».

Подія зустрічі найперше присвячена питанням співпраці поета із Кафедрою дизайну і теорії мистецтва. Обговорювались можливі проекти ілюстрування його поезії студентами Прикарпатського національного університету. У живій розмові читали вірші, розмовляли про стосунки поета із книговидавцями та ілюстраторами. Студенти дізнались, як відбувається взаємодія, чи може автор втручатись у роботу ілюстратора, якими він бачить ілюстрації виходячи з віку читачів, якими словами і якими образами можна і потрібно говорити сьогодні з дітьми про війну.

Прочитуємо слова його інтерв'ю для barabooka: «Має бути свідома вікова диференціація. Те, що прийнятне для підлітка, може бути травматичним для малюка. Треба обов'язково зважати на це. Головним наративом для всіх вікових категорій лишається одне – не можна позбавляти дітей відчуття любові до землі, дорослих й впевненості в їхньому щасливому майбутньому попри все».

Григорій Фалькович – український єврейський поет, член Українського комітету міжнародного ПЕН-клубу, член Національної спілки письменників України. Народився у Києві 1940-го року. Голова київського єврейського культурно-просвітницького товариства імені Шолом-Алейхема. Лауреат міжнародної премії ім. В. Винниченка «В галузі української літератури, мистецтва та за благодійницьку діяльність» та літературних премій: імені Павла Тичини, «Планета поета» імені Л.Вишеславського та премії імені Шолом-Алейхема, імені Лесі Українки, «Глиняний кіт», премії Президента України «Українська книжка року». Отримав почесну Грамоту Верховної Ради України та відзнаку «Дитячий поет року» від «Топу БараБуки». Ініціатор та засновник Всеукраїнського фестивалю дитячої поезії. Багато книжок автора посідають високі місця всеукраїнських та міжнародних рейтингів. Книжка «Руді і Чумацький шлях» про життя джек-расел тер'єра Руді, що раніше мешкав у Києві, а на початку війни з усією родиною Григорія Фальковича переїхав у місто Коломия отримала диплом I ступеня в номінації «дитяче свято» Національного рейтингу Книжка року.

Студентська спільнота кафедри підготувала власну презентацію. Так, студентка 4 курсу, Софія Суслик, розповіла про роботу над тактильною книгою для дітей із сліпотою за віршем Г. Фальковича «Хвости» (керівник проекту, доц. Н. Бабій). Частина курсових робіт з предмету «Проектування багатосторінкових видань» (викладач проф. Ірина Дундяк) також зосереджені навколо теми дитячих віршів Григорія Фальковича. На зустрічі панові Григорію були презентовано проекти Ірини Ковальської, Анастасії Кугіт, Анастасії Павленко, Вікторії Потрогош «Абетка»; Віталія Гишука «Арончик і корова», Вікторії Сизоненко вірші «Хорообрі хробаки», «Приємна зустріч», «Колоскова колискова»; Анастасії Чоловської «Тарган хуліган» та «Шкідники у нашій квартирі», Світлани Шпак «Манікюри». Молоді ілюстратори мали можливість показати свої роботи автору ще на стадії проектування та почути його коментарі. Приємним захопленням була згода Г. Фальковича на участь у спільному захисті курсових

Текст: Надія Бабій, Фото: Леся Семчук, Микола Болгак.

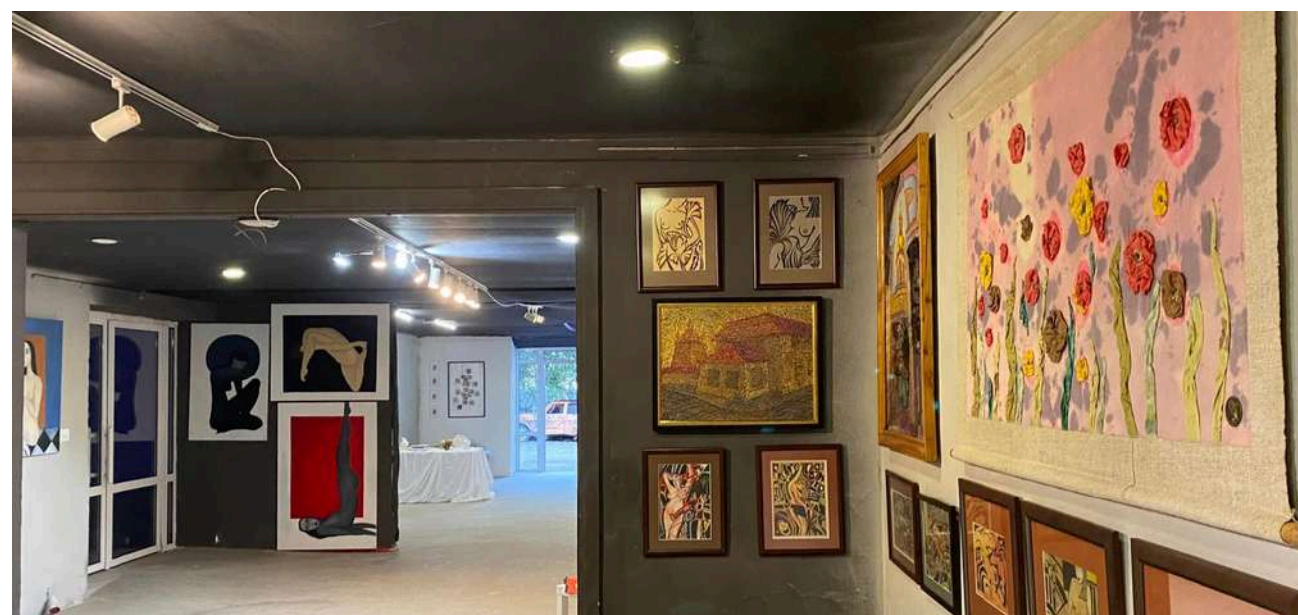
Тиждень дизайну

5–6 жовтня 2024 року в столиці України, у рамках фестивалю Ukrainian design week, відбувся перший, масштабний всеукраїнський Арт Маркет сучасного мистецтва. У просторі Київської міської галереї мистецтв «LAVRA», понад двадцять провідних галерей з усіх куточків країни експонували твори малярства, графіки, скульптури, фотографії знаних українських митців. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника своїми роботами репрезентував доктор мистецтвознавства, професор Олег Чуйко.

Яскравим доповненням до унікальної події стали знакові презентації та цікава лекційна програма. Зокрема, відбулась презентація монографії чільного українського мистецтвознавця, відомого своїми дослідженнями національного мистецтва та його значення у формуванні української ідентичності, професора Олексія Роготченка «Шістдесят тоталітарних років: зображальне мистецтво України 1920-1980», одним з модераторів заходу та рецензентом монографії був професор Олег Чуйко. Якісна організація події допомогла учасникам і відвідувачам заходу зануритись у багатогранний світ сучасного мистецтва, обміняти думками та ідеями й придбати унікальні твори.

Текст: Олег Чуйко

день вишиванки 2024

Цьогоріч День вишиванки святкували 16 травня. Цей патріотичний флеш-моб і серед традицій нашої інституції.

Нагадаємо: вперше це свято відзначили у 2006 році, коли студентка Чернівецького національного університету запропонувала своїм одногрупникам прийти на заняття у вишитих сорочках.

Директор Інституту мистецтв Володимир ФЕДОРЯК привітав усіх з Днем вишиванки та побажав миру, злагоди та творчого натхнення. Він також підкреслив значення вишиванки як символу національної самобутності та культурної спадщини. Він закликав студентів та викладачів пишатися своїми коренями та продовжувати розвивати українське мистецтво.

Свято Дня вишиванки у Інституті мистецтв стало не лише гарною нагодою для спілкування та розваг, але й для популяризації української культури серед молодого покоління. Студенти та викладачі показали, що вишиванка – це не лише одяг, але й спосіб вираження своєї ідентичності, єдності та патріотизму.

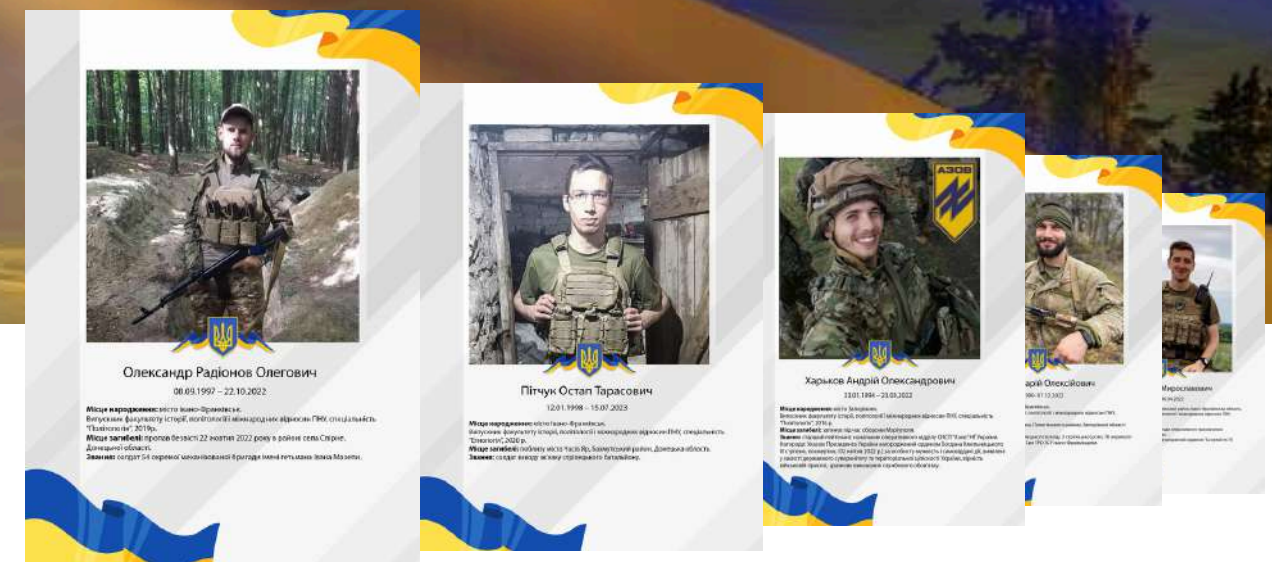
Фото: Микола Болгак

16–17 травня до Всесвітнього дня вишиванки у виставковій залі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у змішаному форматі відбулася V міжнародна науково-практична конференція «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки», організаторами якої виступили: Прикарпатський національний університет, Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогіки НАПН України, Відділ навчання мов національних меншин і зарубіжної літератури за підтримки Ради Європи, Проєкт Ради Європи «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин», Творча навчально-наукова лабораторія «Гірська школа Українських Карпат». Серед учасників конференції були викладачі кафедри: Надія Бабій із доповіддю «Адаптація творів народного мистецтва для людей із вадами зору. Досвід створення тифлографічних макетів для музейних колекцій» та Леся Семчук – «Реплікація – актуальний спосіб збереження регіональних художньо-конструктивних ознак традиційної української вишитої сорочки»

Урочисте відкриття пам'ятного стенду

Вічне світло героїв

«Вічне світло Героїв у пам'яті майбутнього України» – під таким гаслом у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулося відкриття пам'ятного стенду, присвяченого студентам і випускникам Факультету історії, політології і міжнародних відносин, які загинули, захищаючи Україну.

Студенти та викладачі вшанували пам'ять полеглих воїнів хвилиною мовчання, після чого відбулося освячення пам'ятного стенду у холі факультету.

Перша проректорка Прикарпатського національного університету Валентина Якубів зазначила: «Відкриваючи цей стенд пам'яті, ми розуміємо, що це символ незламності, символ нашої великої вдячності та пошани до тих людей, які залишили тут своє місце навчання, взявши до рук зброю задля захисту країни. Ми маємо бачити нашу реальність, розуміти її і пам'ятати цих мужніх людей...». Ця подія стала можливою завдяки ініціативі голови Студентського сенату факультету Анастасії Бариліак.

Макет та дизайн пам'ятного стенду розробив викладач кафедри дизайну і теорії мистецтва Петрів Роман. Його робота стала важливою частиною цього проєкту, адже саме через дизайн вдалося передати глибину шани та поваги до загиблих Героїв.

Ця подія стала черговим прикладом важливості співпраці між кафедрою дизайну і теорії мистецтва та іншими підрозділами університету, сприяючи збереженню історичної пам'яті та національної свідомості серед студентства.

Текст: Олег Чуйко

Панно «Україна переможе!»

В рамках відзначення 5-річчя Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини 7 березня 2024 р. відбулося відкриття нової експозиційної зали російсько-української війни. До її дизайну були залучені провідні фахівці, серед яких доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри дизайну та теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Олег Дмитрович Чуйко.

В новій експозиції музею зібрано різноманітні експонати, які розповідають про героїчну боротьбу українського народу проти російських окупантів: прапори бригад ЗСУ та ТрО; елементи одягу та спорядження бійців; вироби мистецтва, створені в час війни та на тему війни; предмети побуту, які демонструють допомогу Тернопільщини в тилу та на фронті.

На синтезованому панно Романа Петріва та Олега Чуйка «Україна переможе!», поруч із реальними артефактами переданими з передової, авторами було втілено збірний образ українських міст, які були стерті з лиця землі російськими окупантами, але не здалися ворогові та героїчно продовжують утверджувати національно-патріотичний дух майбутньої перемоги.

В урочистих заходах до 5-річчя Музею взяв участь голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич та директор Івано-Франківського обласного музею визвольної боротьби ім. Степана Бандери Ярослав Коретчук. На фото-відкриття зали, елементи експозиційних локацій та монтажу фото-панно.

15.03.2024

Докторка мистецтвознавства, професорка
Віолетта Дутчак

стейкхолдери

18.12. 2024р. відбулася зустріч студентів 4курсу кафедри дизайну і теорії мистецтва з підприємцем Олександром Вареницею деознайомилися з продукцією ексклюзивних декоративних рослин бренду <https://ekomalina.com.ua/>
В рамках зустрічі підписано довготривалу угоду про співпрацю і проведення практики з метою екологічного, ексклюзивного озеленення, втілення і реалізації сучасних проектів ландшафтного дизайну на території м. Івано-Франківськ.

Запланували розробку унікальної подарункової продукції насіння рідкісних декоративних рослин з метою покращення екосистеми нашого міста.
Bestregars, або до зустрічі над проектами, які закарбуються на століття.

Започатковано співпрацю кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника та міською дитячою екологічною станцією Івано-Франківської міської ради. В рамках перемовин домовилися про участь у реалізації творчих видів діяльності, пов'язаних зі спільними організаційними проектами. Переконані, що співпраця між нашим навчальним закладом та даною організацією стане взаємовигідною та продуктивною. Вона не лише сприятиме розвитку професійних компетенцій студентів, але й надасть практичну користь підприємству, зокрема у реалізації творчих та організаційних завдань та проектів.

02.12 2024р. відбулася зустріч з метою забезпечення проходження виробничої практики студентами кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв, Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та сторони: ФОП Макар Михайло Ярославович.

У рамках зустрічі сторони уклали угоду де приймають на себе взаємні обов'язки щодо спільної діяльності з організації практичної підготовки студентів спеціальності «Дизайн» організації практики пов'язаної з роботою на підприємстві та працевлаштування випускників.

ОКО ДИЗАЙНУ #2/24

Останній день очного навчання, 2 грудня 2024, для студентів 1курсу ОП Графічний дизайн завершився дуже мотивуючою та надихаючою зустріччю з відомим графіком, дизайнером, книжковим ілюстратором з Тернополя Олегом Кіналем, який відвідав Франківськ на запрошення організаторів Книжкового фестивалю "Слово".

Митець поділився зі студентами своїми творчими здобутками та специфікою діяльності у сфері графічного дизайну в сучасних українських реаліях

Рубрику веде: керівник-методист, доцент Тетяна Марищук

Михайло Саморіз

Український промисловий дизайнер з Івано-Франківська, відомий своїм внеском у промисловий та інтер'єрний дизайн. Він є засновником і креативним директором студій SAMORIZ Design та GOMINGIR, де поєднує традиційну українську культуру з сучасними дизайнерськими рішеннями. Михайло Саморіз випускник кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У 2005 році завершив навчання за спеціальністю «дизайнер інтер'єрів».

У своїй кар'єрі Михайло реалізував низку високимистецьких проєктів. Його роботи були представлені на міжнародних виставках, зокрема на SaloneSatellite 2011 та 2012 роках, і отримали визнання у виданнях Dezeen та Designboom. Його роботи були представлені на міжнародних виставках, зокрема на Paris Design Week та MAISON & OBJET у Парижі у 2019р.

На зустрічі зі студентами Кафедри, що відбулась 5 лютого 2024 року дизайнер також активно поділився своїм досвідом, досягненнями. У цей день була укладена угода про співпрацю між ФОП Саморіз М. Р. та Навчально-науковим інститутом мистецтв, домовлено про спільні проєкти й базу виробничої практики у його творчому ательє.

Роман Яців

27 жовтня із робочим візитом Івано-Франківськ відвідав відомий мистецтвознавець, доктор історичних наук, професор Львівської національної академії мистецтв Роман Яців.

У програмі візиту відбулось кілька подій. Перша з них - участь професора Яціва у Першому фестивалі класичного танцю імені Оленки Гердан-Заклинської. П. Роман - перший дослідник та монографіст творчості нашої землячки, мисткині-постановниці танців Оленки Гердан-Заклинської (1916-1999).

Окрім того відбулось обговорення нового спільного наукового дослідження п. Романа із колегами з кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника Надією Бабій, Богданом Губалем, відвідання творчих майстерень, виставок "Автопортрет" й "10 художників".

«Ковчег Девелопер» - це потужна сучасна будівельна компанія, яка займається зведенням житлових і нежитлових споруд не тільки в місті Івано-Франківськ, а також у містах Яремча, Долина, в курортному селищі Поляниця та на території Польщі Команда складається з висококваліфікованих фахівців з багаторічним досвідом у будівництві.

«Ковчег Девелопер»

<https://kovcheg-developer.com.ua>

Виробнича практика студентів-дизайнерів у будівельній компанії стала унікальною можливістю набути перший важливий практичний досвід, ознайомитися з реальними проектами та зробити свій внесок у створення сучасних дизайнерських рішень. Основною метою і завданням практики для студентів є набуття практичних навичок у проєктуванні та візуалізації будівельних об'єктів, ознайомлення з робочими процесами в команді професіоналів, розвиток творчого потенціалу та реалізація інноваційних ідей у реальних проєктах.

Розпочиналася виробнича практика з вступного курсу, де студенти ознайомилися з історією компанії «Ковчег Девелопер», її цінностями та основними напрямками діяльності. Відбулося персональне знайомство з командою, що допомогло створити дружню атмосферу. Надалі студентів було залучено до реальних проєктів, де вони мали можливість застосувати свої знання на практиці. Практиканти працювали над створенням концептуальних ескізів, 3D-моделей та візуалізацій. Наприкінці практики студенти підготували презентацію своїх проєктів, де продемонстрували отримані результати. Кращі роботи можуть бути реалізовані в рамках компанії, що є чудовою можливістю для молодих дизайнерів. Практика в будівельній компанії «Ковчег Девелопер» — це не лише можливість отримати неоціненний досвід, а й шанс стати частиною команди. Молоді дизайнери повернулися з новими знаннями, натхненням і готовністю до професійних викликів у світі нового будівництва.

методичні розробки

Мета:
розширити знання студентів через знайомство з нетрадиційними техніками графіки, як засобом розвитку їхнього інтересу до зображувальної діяльності;
сформувати практичні навички в області нетрадиційної зображувальної діяльності на прикладі виконання роботи «монотипія поліграфічними фарбами»;
створити сприятливий психологічний клімат в колективі.

**КЛАСИЧНА
МОНОТИПІЯ**
майстер-клас

майстер-клас

майстер-клас

майстер-клас

майстер-клас

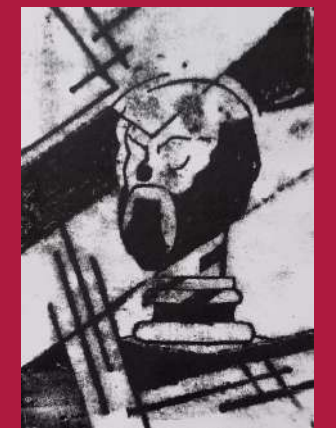

4 грудня Професор кафедри дизайну і теорії мистецтва Богдан Губаль провів майстер-клас з "класичної монотипії" для студентів з курсу спеціалізації "графічний дизайн".

Майстер-клас став доповненням до вивчення дисципліни "спецрисунок". Професор Губаль надзвичайно тепло і радісно прийняв студентів та в ході живої розмови предметно розповів про секрети авторської графіки та показав власні чудові монотипії й пастели.

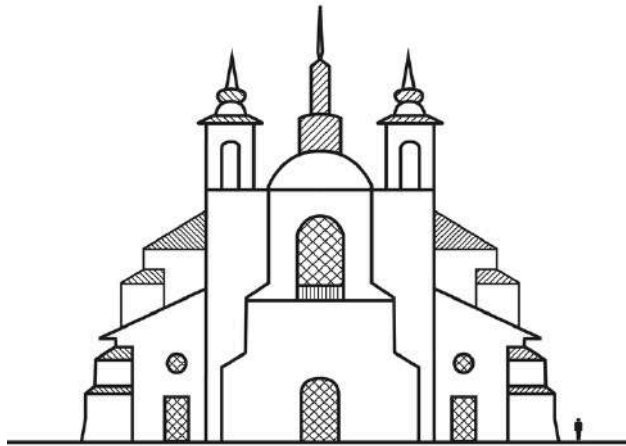
Відзначимо, що у своїй творчості митець по-сучасному інтерпретує народні традиції й академічні практики. Його роботи відзначаються високою живописно-пластичною культурою, унікальним способом композивання. У роботах органічно поєднано абстрактне начало й новаторський підхід до застосування матеріалу, що дозволяє створювати експресивні твори нового звучання.

Текст: Надія Бабій, фото: Богдан Губаль

АРХІТЕКТУРНА ТИФЛОГРАФІКА ЯК СКЛАДОВА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ

Івано-Франківський обласний художній музей

Одним із напрямів досліджень, які системно проводяться Кафедрою дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника є проблематика доступності візуальної сфери для людей із різними формами слабозорості й незрячих. Знання про особливості мультисенсорного сприйняття дозволяють не лише адаптовувати твори мистецтва для спеціалізованої рецепції, а й перетворити Університет на комунікаційну платформу, що руйнує бар'єри й створює універсальну спільноту, відкриту до обміну досвідом, емпатії та взаєморозуміння. Зрозуміло, що вказана проблематика потребує корегування освітніх компонентів. В умовах критичного збільшення кількості ветеранів з різними формами контузій, що призводять до повної чи часткової втрати зору та об'єктивного стану

обмеженого доступу до культурної спадщини для цієї категорії людей, використання тифлометодик у навчальному процесі студентів-дизайнерів має, на нашу думку, стратегічне значення: з одного боку, формує розуміння «іншого» типу бачення й розпізнавання, мультисенсорні навички, з другого – додатково наголошує на рівних правах доступу до культурного життя людей із інвалідністю, закликає молодих дизайнерів активізуватись у створенні умов для такого залучення. У якості експерименту серед освітніх компонентів ОР «магістр» «дизайн середовища» в ОК «спецграфіка» тематизовано «архитектурну тифлографіку».

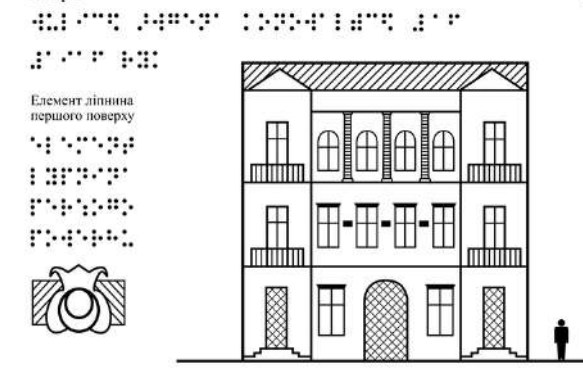
Такий тип адаптацій здатний допомогти реципієнтам з стійкою детривіацією зору набути знання про середовищні об'єкти й оволодіти навичками орієнтації у просторі. Для тифлографічних зображень архітектурного змісту спочатку обрані прості форми, що ілюструють фрагменти зовнішнього і внутрішнього середовища архітектури. Наразі опрацьовується кілька окремих тем: рельєфні зображення різних видів креслень, що включають карти, плани, креслення фасадів, архітектурних деталей й елементів обладнання.

До першочергових завдань належать навички виконання напівоб'ємних схем простих фасадів та окремих елементів архітектурних об'єктів: брами, вікна, доповнені ліпниною, колони, портики і т. ін., виконані в рельєфі з поліграфічного картону. Оскільки текстура відіграє дуже важливу роль у розумінні тактильних ілюстрацій, у окремих випадках для кращого розпізнавання деякі області об'єктів доповнені текстурними та фактурними матеріалами.

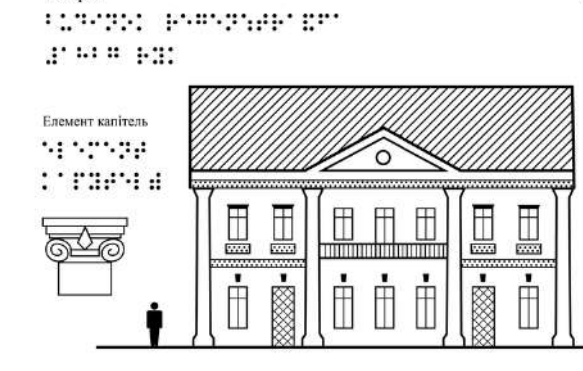
На основі малюнків фасадів пам'яток архітектури, громадських і сакральних споруд, попередньо виконаних архітектурних деталей (кронштейнів, обрамлення вікон та дверей, балконів), в подальшому виконуються тифлограми складних об'єктів. Попри те, що основні вимоги до архітектурної тифлографії збігаються із загальними принципами адаптацій, фахівцями кафедри визначено ряд особливостей їхнього подання студентам. Найперше, графічні чи рельєфні адаптації потребують спеціального перетворення ліній, описів. Окремі елементи, що заважають однозначному «прочитанню» тифлографії виключаються як дрібні чи несуттєві.

Особливістю подачі є зображення близьких та віддалених планів, що виконується через нанесення контуру різної товщини, тонування задніх площин, розведення висоти рельєфу тощо. Оскільки тифлографічні адаптації призначені для тактильного тестування, у них часто вводиться умовний масштаб – окремі елементи можуть бути розведені, або виконані в більшому масштабі, що не заважає сприйняттю людей зі сліпотою. Тож надто довгі фасади можуть бути звуженими; вузькі, чи скорочені через перспективу – навпаки, розтягуються, вивертаються, згинаються. Таке свідоме спотворення архітектурних об'єктів є корисним з огляду на практичну значущість дисципліни та спосіб читання пальцями. Зрештою, «феномен використання "брудного (непропорційного) масштабу" присутній і в образотворчому мистецтві та інших "звичайних" візуальних репрезентаціях простору, де автори дбають не про точність і правдивість відтворення, а про досягнення інших пізнавальних ефектів (наприклад, показ елементів більшого цілого, які інакше не вписувалися б у формат)»

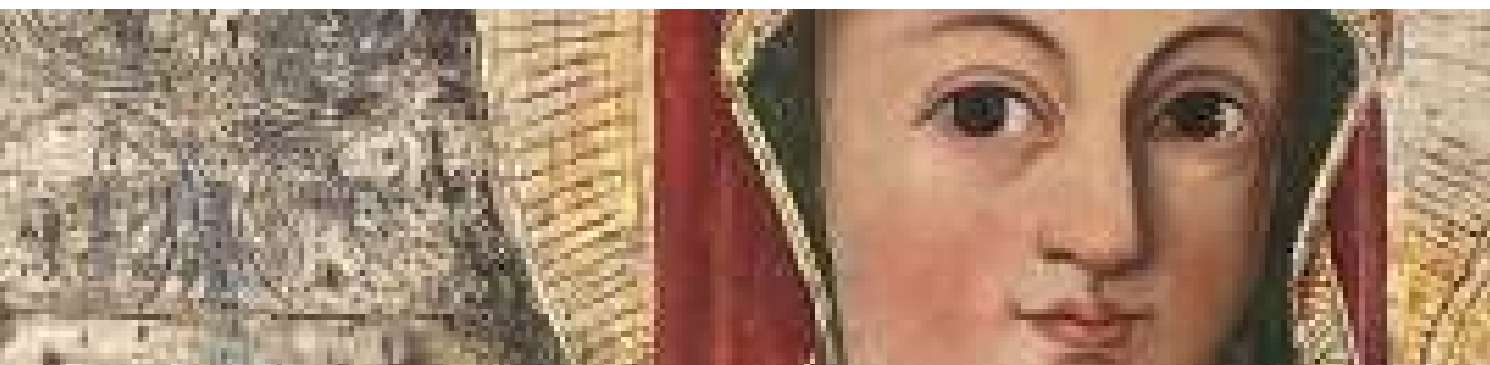
ВУЛИЦЯ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ, 16
1916 рік

Будинок Регістрації
1827 рік

Текст: Надія Бабій, тифлографіка: Олександр Сидорак

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ 3D ДРУКУ В ТИФЛОГРАФІЦІ на прикладі ікони

Богородиця нев'янучий цвіт

Андрій Хамурда, Надія Бабій

У сучасному світі доступність інформації та мистецтва для людей з порушеннями зору залишається актуальним викликом. Традиційно, особи із вадами зору покладаються на тактильні відчуття для сприйняття текстової інформації та творів мистецтва. Основним інструментом для створення таких матеріалів довгий час залишався рельєфно-крапковий друк. Проте, обмежена доступність спеціалізованих принтерів та висока вартість витратних матеріалів, зокрема тактильного паперу з порами, створюють значні перешкоди для широкого розповсюдження тактильних матеріалів.

У контексті цих обмежень особливої актуальності набуває пошук альтернативних методів створення тактильних матеріалів. Технологія 3D друку пластиком представляє собою перспективний напрямок вирішення даної проблеми, пропонуючи нові можливості для виготовлення тифлографічних робіт при значно нижчих матеріальних затратах.

Загалом тифлографічний проєкт поділяється на дві частини: виготовлення основи та нанесення рельєфної графіки. Під основою розуміється фонове полотно адаптованого твору, під рельєфною графікою – набір текстур з крапок і ліній за методикою Брайля на цій підставці.

У лабораторних експериментах 3d-парку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника протестовано декілька підходів створення основи для 3d-тифлографіки на основі ікони "Богородиця нев'янучий цвіт" останньої третини XVIII ст. з колекції Івано-франківського краєзнавчого музею.

Першим варіантом став друк основи та рельєфу в один захід з даних єдиного файлу. Такий підхід гарантував хороше кріплення рельєфної графіки та простоту в реалізації. Другий підхід полягав у використанні готових матеріалів (картон, оргскло та інші плоскі

матеріали) для основи і друк рельєфної графіки окремо з подальшим склеюванням чи сплавленням цих шарів. Такий процес був обраний як перспективний, адже друк основи займає дуже багато часу (до 2-х годин) в порівнянні із друком рельєфу (15-40 хвилин), тож існувала ймовірність великої економії часу при створенні однієї роботи. На жаль цей підхід не дав прийнятних результатів.

Дослідження технології 3D друку для створення тифлографічних робіт виявило ряд важливих технічних аспектів, які потребують особливої уваги.

- Фундаментальною вимогою є створення надійної основи виробу, яка повинна складатися щонайменше з двох шарів пластику. Для забезпечення максимальної структурної цілісності ці шари повинні друкуватись в діагональному напрямку відносно один одного, створюючи міцну перехресну структуру.
- Критичним фактором успішного створення тифлографічних робіт методом 3D друку є ретельна підготовка поверхні для друку. На відміну від стандартних 3D виробів, які можуть складатися з десятків чи навіть сотень шарів, тифлографічні роботи зазвичай обмежуються десятком шарів, з яких два нижніх це основа. Це робить якість адгезії першого шару надзвичайно важливою.
- Підготовчий процес вимагає ретельного очищення друкувальної поверхні за допомогою спирту або спеціалізованих очищувальних розчинів для 3D друку. Навіть незначні забруднення, такі як жирові плями чи мікроскопічні частинки, можуть суттєво погіршити адгезію пластику до поверхні. Особливо критичними є жирові забруднення від відбитків пальців, які можуть призвести до утворення непоправних дефектів у базовому шарі виробу, здебільшого у вигляді круглих дірок.
- Велику роль відіграє температурний режим. Абсолютним мінімумом визначено 15°, а оптимальною є температура 20-22°. Для досягнення такої температури зручно використовувати термоблок навколо всього принтера.
- Ще однією технічною потребою, що значно покращує якість виробів, є наявність в принтері майданчика з підігрівом.

Однією з ключових переваг технології 3D друку порівняно з традиційним рельєфно-крапковим друком є можливість створення багаторівневих зображень. Якщо традиційна технологія обмежена можливостями паперу і дозволяє створювати рельєф лише однієї висоти, то 3D друк відкриває можливості для створення складних багат шарових композицій, де кожен елемент може розташовуватися на різній висоті.

При створенні тифлографічних робіт за допомогою 3D друку особливу увагу слід приділяти структурній складності виробу. Досвід показує, що оптимальною є кількість рівнів, що не перевищує чотирьох. Це обґрунтовується тим, що простіша структура забезпечує кращу тактильну читабельність роботи. Надмірна деталізація може призвести до "шуму" у тактильному сприйнятті, ускладнюючи розуміння зображення. Кожен рівень багаторівневого рельєфу може складатися із 1-3 шарів пластику. Великі центральні елементи знаходяться на нижчих рівнях, а дрібніші деталі – на найвищих рівнях.

Рис. 1. Лабораторія 3d парку ПНУ. Приклад якісно надрукованої основи для тифлографіки

Рис. 2. Лабораторія 3d парку ПНУ. Приклад поганої адгезії 1 шару основи

Рис. 3. Лабораторія 3d парку ПНУ. Приклад неочищеної площадки для друку та неправильних налаштувань товщини першого шару

Рис. 4. Лабораторія 3d парку ПНУ. Приклад якісно виконаної тифлографіки методом 3d друку

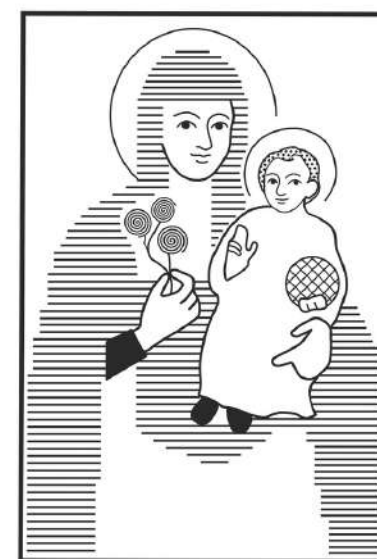
Рис. 5. Наталя Луцик, ст. Д-45 (2024) Векторна варіація тифлографіки.

Рис. 6-7. Тестування тифлографіки “Богородиця нев’янучий цвіт” серед членів Калуської первинної організації УТОС. 26.03.2024.

Застосування технології 3D друку для створення тифлографічних робіт представляє собою перспективний напрямок у розвитку доступності візуальної інформації для людей з порушеннями зору. Ця технологія не лише знижує матеріальні витрати на виготовлення тактильних матеріалів, але й розширює творчі можливості для художників та дизайнерів. Водночас, успішне впровадження цієї технології вимагає ретельного дотримання технічних вимог та врахування специфіки тактильного сприйняття при проектуванні робіт.

Подальші дослідження в цьому напрямку можуть бути спрямовані на оптимізацію технологічних параметрів друку, розробку спеціалізованих матеріалів та вивчення можливостей створення більш складних тактильних композицій при збереженні їх доступності для сприйняття.

Впровадження 3D друку для створення тифлографічних матеріалів відкриває широкі можливості для подальших інновацій у цій галузі. Особливо перспективним напрямком є розробка спеціалізованих матеріалів для друку. Сучасні пластики, такі як PLA та PETG, хоча і демонструють задовільні результати, можуть бути оптимізовані спеціально для тактильних потреб. Розробка нових композитних матеріалів з покращеними тактильними властивостями може значно підвищити якість кінцевого продукту. Економічна доцільність використання 3D друку для створення тифлографічних матеріалів заслуговує окремої уваги. Порівняльний аналіз витрат показує, що при налагодженому виробничому процесі вартість створення тактильних матеріалів методом 3D друку може бути значно нижчою за традиційні методи. Це досягається завдяки доступності витратних матеріалів та можливості багаторазового використання обладнання, переробки невдалих робіт знову у філамент для друку.

БОГОРОДИЦЯ НЕВ’ЯНУЧИЙ ЦВІТ
Остання третина XVIII століття

5

6

7

Перші кроки в освоєнні дитячої ілюстрації

Текст: Ірина Дундяк

Останнє завдання на 3 курсі у першому семестрі 2024/2025 н.р. спеціалізації «Графічний дизайн» у вивченні ОК «Проектування багатосторінкових видань» (викладач проф. Ірина ДУНДЯК) є створення розгортки ілюстрації до дитячого вірша та обкладинки до дитячої книги.

Передують цьому завдання по розробці дитячого персонажу та опробування різних технік ілюстрації дитячої книги. Студенти пробують свої сили у створенні повноцінної книги, де стають мистецтвом об'єднання змісту, стилю, формату, дизайну та ілюстрацій. Кожен має можливість втілити власну фантазію щодо персонажів та повправлятися у компоюванні елементів в ілюстрації.

Вікторія Кравчук

Анна Гнот

Аліна Соболь

Мар'яна Юрків

захисти курсових графічний дизайн

Захисти курсових робіт з предмету «Проектування багатосторінкових видань» на 3 курсі вже традиційно відбуваються на початку червня за участю гостей та викладачів кафедри.

Цьогоріч, окрім вже звичної для нас гості Світлани Фельдман (директорки та співвланиці видавництва «АССА» м. Харків), до нас завітав Григорій Фалькович (відомий дитячий поет). Вірші пана Григорія окремі студенти мали як завдання на курсове проектування.

Під час захисту студенти почули не лише професійні коментарі видавця дитячої літератури щодо їхніх проєктів, а й думку автора тексту про якості та влучності ілюстрацій до віршів. Така співпраця виявилася цікавою та важливою для студентів, адже максимально наблизила здобувачів ОП «Графічний дизайн» до реальної праці із замовниками книжок та авторами текстів.

Текст: Ірина Дундяк

Тетяна Маршук

Виготовлення швейних виробів жіноча блуза

Виготовлення виробу і вузлова обробка жіночої блузки включає в себе різноманітні етапи, такі як обробка основних деталей блузки, формування коміра, рукавів та обробка застібок.

При виготовленні блузки використовуються різні методи обробки, в залежності від матеріалів і дизайну виробу. Пошиття жіночої блузки є важливими аспектами сучасної моди. Дизайн, конструювання і пошиття жіночої ділової блузки включає кілька ключових етапів.

Перш за все, дизайн передбачає створення естетично привабливого та функціонального образу, що відповідає діловому етикету. Це може бути класичний стиль з простими лініями, який підкреслює елегантність жінки.

Пошиття блузки починається з вибору тканини, зазвичай легких і екологічних матеріалів, що забезпечують комфорт. Після цього забезпечується точність викрійки, включаючи елементи такі як комір, рукави, планки (застібки) та оздоблення.

На етапі пошиття основну увагу приділяємо техніці з'єднання деталей, щоб забезпечити гладкість швів та продовжити термін служби виробу. Окрім цього, важливим є деталі, як ґудзики або декоративні елементи, які можуть додати індивідуальності блузці, не порушуючи її діловий стиль. В процесі виготовлення виробу обов'язково враховуємо останні тенденції в моді.

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК “СВІТЛОПИС”

Керівник - *Леся Семчук*

Цьогоріч, 2024-го, актуальним завданням для гуртківців залишилося вивчення методів репортажної зйомки, їх практикування на заходах різного рівня. Продовжили роботу з глибиною виставкових залів, читальних, навчальних приміщень за умов різного штучного та природного освітлення заради відображення історії конкретного дійства.

В поле наших зацікавлень потрапили такі мистецькі заходи:

10.01.2024
Виставка-проект «Побачити скарби разом!», присвячена міжнародному дню шрифту Брайля та дню народження С. Параджанова, презентована у Краєзнавчому музеї.

19.01.2024

Персональна виставка «Літургія серця» Олега Дмитровича Чуйка, професора, доктора мистецтвознавства, завідувача кафедри дизайну і теорії мистецтва.

10.04.2024

Зустріч студентів-дизайнерів Кафедри дизайну і теорії мистецтва з одним із найтитулованіших дитячих поетів сучасності - Григорієм Фальковичем у читальному залі Наукової бібліотеки ПНУ. Подія організована професорсько-викладацьким колективом й дирекцією Наукової бібліотеки

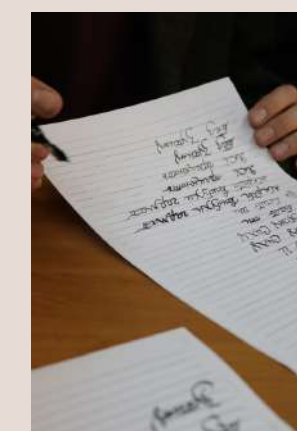
26.09.2024

Презентація тифлокаталогу «Побачити скарби разом» у Краєзнавчому музеї.

25.10.2024

Майстер-клас, присвячений Дню української мови та писемності та організований кафедрою дизайну на підтримку підрозділу Карпатська Січ

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK
“СВІТЛОПИС”

ВИКЛАДАЧ В ОБ’ЄКТИВІ !!!

Цьогоріч започаткували новий експериментальний, мега цікавий мистецький фото-проект “Викладач в об’єктиві”. В процесі вивчення методів студійного освітлення, особливостей світлових схем водночас удосконалюємо портретну зйомку та психологічні аспекти роботи з моделлю. Саме тут цікавинка!!! Наша модель - ВИКЛАДАЧ! Людина, яку ми бачимо щодня в освітньому процесі, натхненник і порадник, який впливає на наш професійний досвід. Чи можемо поглянути на викладача, як на модель, створити його інший образ, надати не характерних рис, або ж навпаки підкреслити його індивідуальний стиль? Процес роботи доволі довгий і клопіткий: аналіз рис обличчя, манер і жестикуляції, підбір світла, колористична узгодженість, пошук ролей, їх реалізація і ще багато-багато “і так далі”...

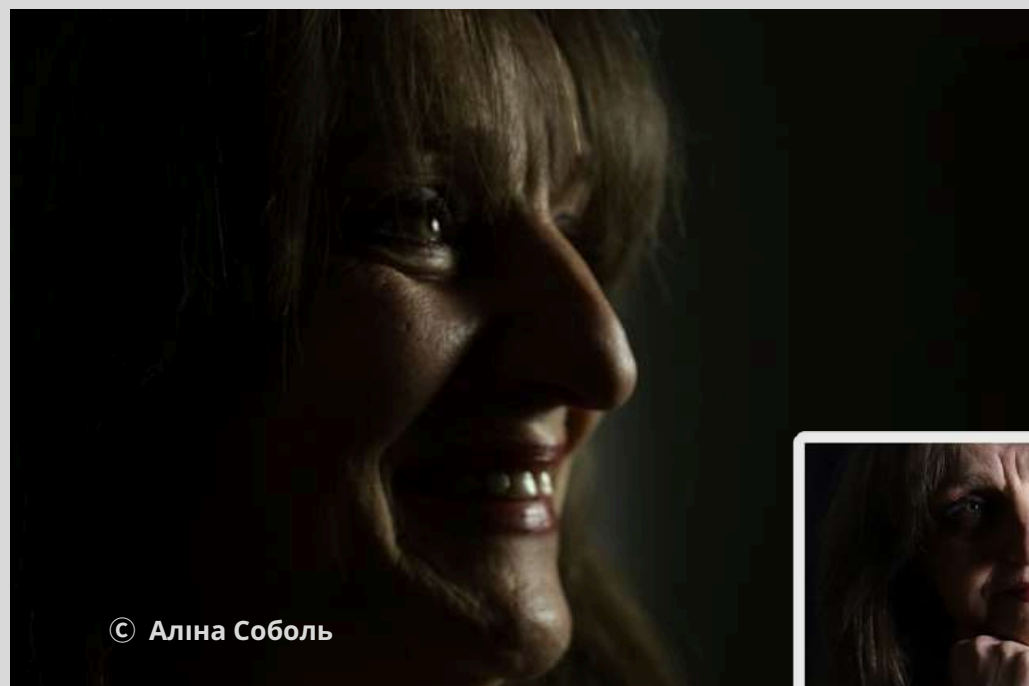
Леся Семчук, кандидат мистецтвознавства, доцент.

ВДЯЧНІ УСІМ, ХТО ЗАЛЮБКИ ПОЗУВАВ НАМ !!!

Цьогоріч в наші об’єктиви потрапили: завідувач лабораторією **ЯРОСЛАВА СОЛОВКО**, асистенти **ГАЛИНА ПАСТУХ** та **АНДРІЙ ХАМУРДА**, професор **БОГДАН ГУБАЛЬ**, доцент **ІРИНА ЧМЕЛИК**, асистент **ЮРІЙ КОРПАНЮК**, завідувач кафедри дизайну і теорії мистецтва, професор **ОЛЕГ ЧУЙКО !!!** (далі буде...)

© Аліна Соболь

Ярослава СОЛОВКО

© Микола Болгак

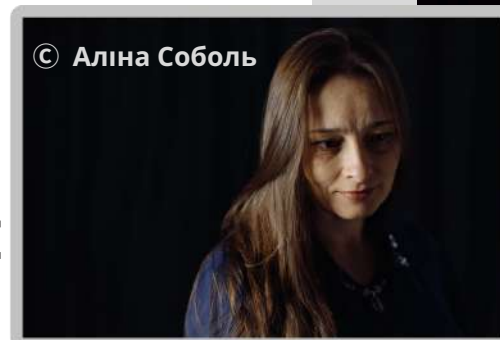

© Микола Болгак

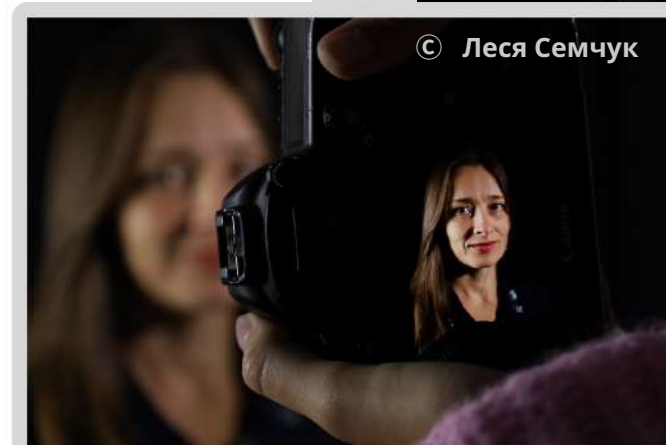
АДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!! ВИКЛАДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!! ВИКЛАДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!!

© Леся Семчук

© Аліна Соболь

© Леся Семчук

© Зоряна Слободян

ЧМЕЛИК

Ірина

Юрій КОРПАНЮК

АДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!! ВИКЛАДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!! ВИКЛАДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!!

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK "СВІТЛОПИС" СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK "СВІТЛОПИС"

Богдан ГУБАЛЬ

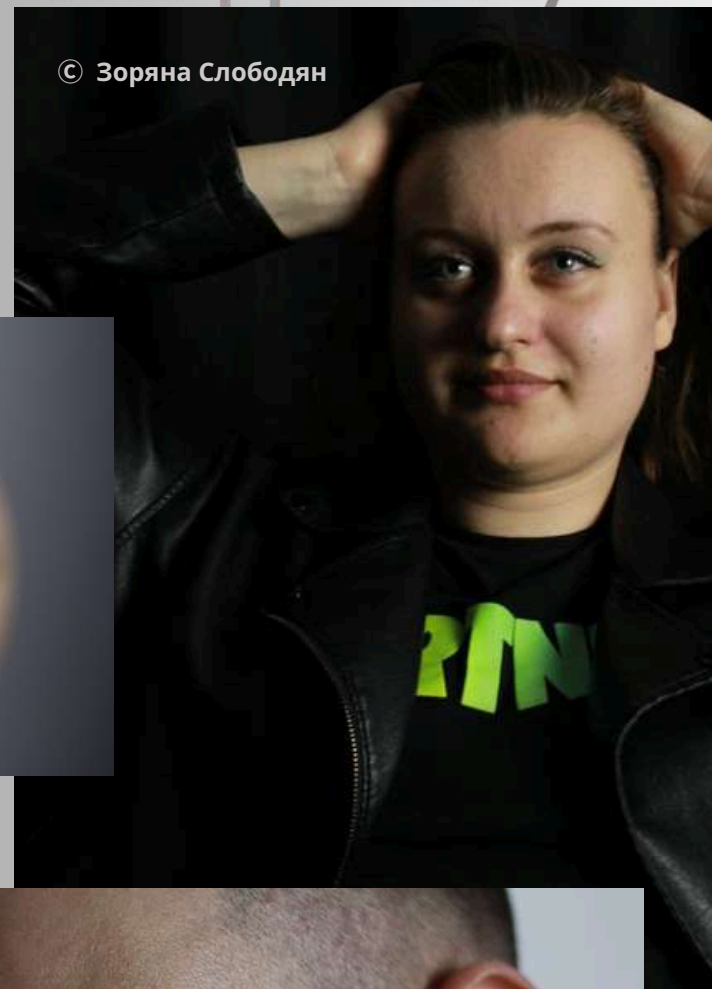
ВИКЛАДАЧ В ОБ'ЄКТИВІ !!!

© Аліна Соболь

Андрій ХАМУРДА, Галина ПАСТУХ

© Зоряна Слободян

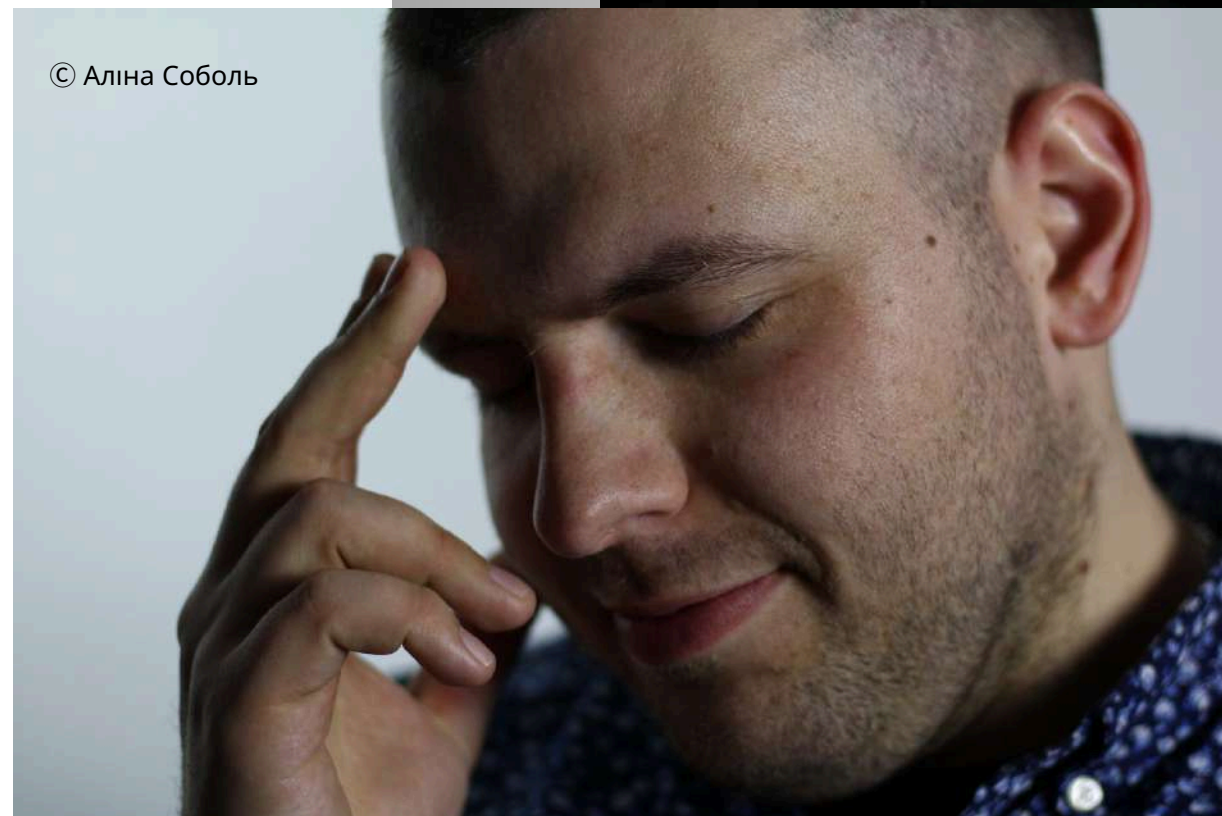

© Аліна Соболь

© Аліна Соболь

© Аліна Соболь

творча монограма на основі букв Остромирового Євангелія

Остромирове Євангеліє - одна з найвидатніших пам'яток письменства періоду України-Русі. Історичні факти свідчать про те, що переписувач (1056-1057) Остромирового Євангелія - дяк Григорій - був киянином, замовник - Остромир - походив з київського боярського роду і переписували та оздоблювали славетний манускрипт у Києві, в 11-му столітті. Як і інші артефакти, Остромирове Євангеліє нині знаходиться у бібліотеці ворожкої держави.

Окрім трьох мініатюр із зображеннями євангелістів та заставок рукопис прикрашають близько 300 заголовних літер-буквиць, жодна з яких не повторюється. Усі художні елементи пам'ятки розписані фарбами і золотом. Дослідження її буквниць стало завданням для гуртківців й студентів 2-го курсу.

21 вересня, уперше у виїзному форматі відбулась міжнародна виставка каліграфічних робіт студентів-гуртківців

Кирилиці

Події відбувались у залах Центру української культури та документації в Угорщині на тлі виставки художніх гобеленів «Художні рефлексії» професора Богдана Губалія. Гості фестивалю долучились й до захопливого майстер-класу з написання козацького скоропису за мотивами поезії Тараса Шевченка "Ну що б, здавалося, слова". Його підготувала і провела доцентка кафедри дизайну і теорії мистецтва, докторка мистецтвознавства Надія Бабій.

Учасниками дійства стали представники Посольства України в Угорщині. Ініціал «Я», створений на основі кирилических рукописів, був подарований першому секретарю Посольства Ярині Малик.

До каліграфічних вправлянь долучились депутати Державного та місцевого самоврядування українців в Угорщині: очільниця громади - пані Ярослава Сабо, Директор Центру української культури та документації в Угорщині, Ігор Шипайло, Голова товариства української культури і голова світової федерації українських жіночих організацій, пані Ярослава Хортяні, правнучата племінниця Лесі Українки - пані Ариадна Бартаї (з Драгоманових), чисельна українська й мадярська громади, представники творчої та ІТ сфери.

ГРУПА Д-25, ОП "ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН"

Академнаставник – Тетяна Семчук

Зустріч напередодні навчального старту!

На початку навчального семестру, ми вирішили зустрітися дружньою компанією, щоб провести разом час і обговорити те, як кожен з нас провів свої літні канікули.

Знайомство з новою дисципліною

Під час навчального періоду, нас ознайомили з новим предметом, "Фотографія і фотографіка". Час від часу, ми разом з нашою викладачкою проводили заняття за межами навчального закладу. Ми були емоційно вражені цим, це було для нас щось нове та вражаюче!

Активний відпочинок

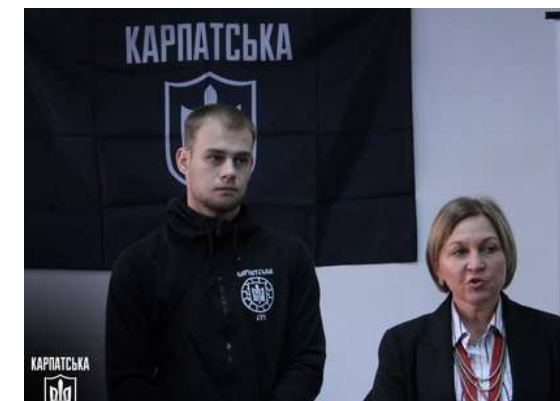
Поїздка на гору Синяк була з найбільш значущих подій. Підіймаючись на гору, нам відкривалися чудові краєвиди Карпат, а свіже гірське повітря зарядило енергією на довгий час. Маршрут виявився випробуванням витривалості, але кожен крок був вартим зусиль.

Ця подорож залишила незабутні враження, зміцнила дух і подарувала бажання творити все більше і більше. Дуже надіємось, що скоро ми знову зможемо подолати нову вершину!!

День української мови і писемності

До Дня української мови та писемності, була присвячена виставка та майстер-клас "Справа честі" на підтримку батальйону Карпатська Січ. Разом з керівником Надією Бабій ми провели майстер-клас з Скоропису для бажаючих спробувати себе в написанні пером вірша Тараса Григоровича Шевченка.

Відвідування подій

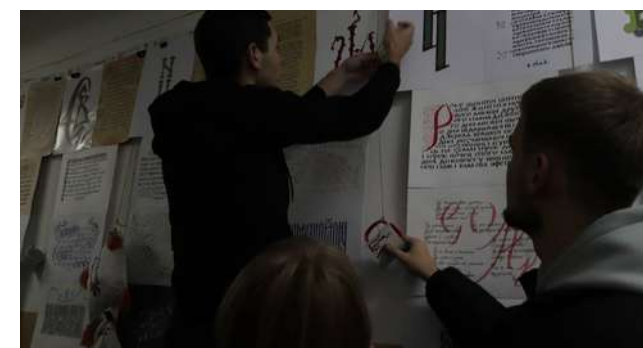
Іноді, ми з групою ходимо на різні заходи та події. Там завжди панує цікава атмосфера, і ми знайомимося з новими людьми. На таких зустрічах можна дізнатися багато нового та надихнутися креативними ідеями. Ми часто обговорюємо побачене та ділимося враженнями. Після таких подій ми повертаємося з гарним настроєм і прагненням розвиватися. Особливо запам'ятовуються моменти, коли ми відкриваємо для себе щось несподіване.

Богдан Губаль став учасником нашумілого проекту #Десять_художників_об'єднання #Франківська_збірка. Тому разом з групою ми пішли до музею, де професор провів ПЕРШУ кураторську екскурсію експозицією. Відвідування різних заходів додає нові фарби у наше повсякденне життя та мотивує до реалізації власних ідей.

Також ми були запрошені на презентацію арт-каталогу "Побачити скарби разом!" Цей унікальний арт-каталог є справжньою знахідкою нашого часу. Він відкриває нові горизонти для людей з інклюзивністю, даючи їм можливість відчувати мистецтво через дотик. Тактильні елементи каталогу дозволяють досліджувати текстури, форми та образи, що зображені на картинах, створюючи особливий емоційний зв'язок із творчістю.

Огляд

Ось і настав час оглядів. Для нас це вже звична обстановка. Цей процес завжди проходять у динамічній та інтенсивній атмосфері. Викладачі аналізують кожну роботу, дають коментарі та рекомендації. Організація оглядів вимагає підготовки та злагодження. Цього року вперше ми проводили огляди самостійно.

група Д-34 «ДИЗАЙН ОДЯГУ»
Куратор - Марищук Тетяна Василівна

Відвідування подій

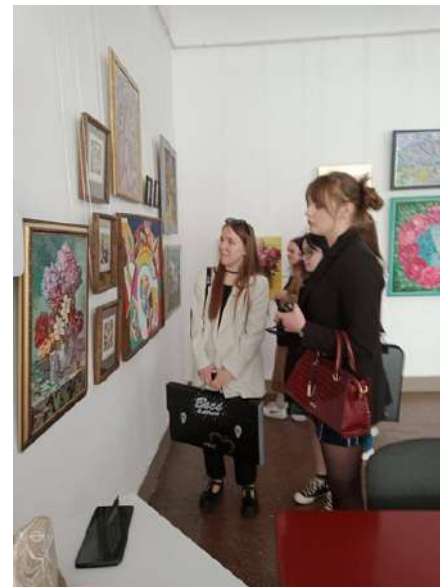
Серед традицій нашої спільноти - відвідування художніх виставок. Одна з таких презентацій запала у душі чи не найбільше - Обласна Великодня виставка у залі Івано-Франківської обласної організації Національної Спілки художників України в м. Івано-Франківськ.

Серед творів різноманітних жанрів і стилів студенти відчували, як мистецтво здатне впливати, формувати емоції та настрої. Виставка вразила не лише кількістю представлених робіт, а і їхньою якістю та рівнем професіоналізму. Студенти мали можливість побачити твори як відомих, так і молодих митців, які демонстрували свій унікальний стиль та погляд.

Особливо вразили роботи, які висвітлювали теми сучасного життя, культурної ідентичності та соціальних питань, адже вони були виконані з великою майстерністю та емоційним зарядом. Кожна картина розповідала свою історію. Атмосфера в просторі була затишною, що дозволяло глибше зануритись у світ мистецтва, спілкуючись з іншими відвідувачами, які також захоплювалися експозицією.

Студенти зазначили, що після відвідування виставки їх сприйняття мистецтва стало більш розширеним. Воно стало не лише естетичним задоволенням, а й джерелом натхнення та ідей для творчості. Це підтверджує думку, що подібні виставки відіграють важливу роль в культурному житті студентів, відкриваючи нові горизонти та сприяючи розвитку мистецтва у сьогоденні.

Текст: Тетяна Марищук

Велесова ніч

Це свято виникло на основі слов'янських язичницьких традицій і відзначається в ніч з 31 жовтня на 1 листопада. Велес в українській міфології вважається богом мистецтв, музики, поезії, достатку.

Фотолокація для «Велесової ночі» створена з урахуванням традицій та символіки цього свята. Костюми в стилі "лісової феї" відтворюють атмосферу магії та єднання з природою. Підбір натуральних матеріалів, кольорів й святкового декору допомогло створити незабутнє місце для фотографій і позитивних спогадів.

«Живімо своїми традиціями та занурюймося у святкову магію» - зазначили студенти у своїх відгуках!!!

Фотозона до Різдвяних свят та Нового року

Нова фотозона у холі Навчально-наукового інституту мистецтв була спроектована таким чином, щоб занурити усіх відвідувачів в атмосферу свята. Декор включав традиційні елементи: ялинки, різдвяні іграшки, гірлянди й інші святкові атрибути, які сприяють святковому настрою.

Організація фотолокації стала чудовою можливістю студентській молоді створити стильні та пам'ятні фото, але й стала джерелом естетичного задоволення. Учасники можуть відчувати магію свят, займаючись фотозйомкою та підбираючи креативні ракурси для своїх знімків.

У своїх мережевих дописах студенти, що скористалися фотомайданчиком, вказують на високу креативність оформлення: «Оригінальність у використанні матеріалів та ідей, притягують увагу та залишають незабутні спогади».

Багато хто зазначив, що така фотозона стала чудовим місцем для комунікації студентів, збору друзів. Залучаючи творчу енергію своїх однокурсників та гостей, студенти групи Д-34 не лише підкреслили свої навички дизайну, а й зробили важливий внесок в атмосферу свята, реалізувавши ідею, яка об'єднала всіх у святковий момент радості і краси.

Репортаж: Тетяна Марищук

Захист дисертації Наталії Дацюк

7 лютого 2024 року в одноразовій спеціалізованій вченій раді ДФ 20 051.083 створеній у Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника (голова ради – докторка мистецтвознавства, професорка Ірина Дундяк), відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Здобувачка наукового ступеня Наталія Дацюк - асистентка кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Тема дослідження - «Сакральне мистецтво в оздобленні храмів Тернопільщини ХХ – початку ХХІ століття», науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор Олег Чуйко.

25 червня на кафедрі дизайну і теорії мистецтва відбувся захист педагогічної практики аспірантів другого року навчання. Багато з них є викладачами-сумісниками кафедри з дисциплін спеціального та вибіркового циклу ОП “Графічний дизайн” та ОП “Дизайн середовища”. Цікаво було обмінятися думками про особливості викладання різних предметів після проведення підсумкових кафедральних оглядів.

ЗВІТНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ І ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА

**КЕРІВНИК – доктор мистецтвознавства, професор О. Д. ЧУЙКО.
СЕКРЕТАР – кандидат мистецтвознавства, доцент І. М. КАЛИНОВСЬКА.**

1. Поліптих «Свята вечеря» в малярському доробку В. Луканя. Кандидат мистецтвознавства, доцент Х. М. НАГОРНЯК.
2. Стилiстичні особливості рекреаційних об’єктів Яремчанщини (I половини ХХ століття). Кандидат мистецтвознавства, доцент В. А. ШПІЛЬЧАК.
3. Декор і орнамент в дизайні сучасних промислових тканин для інтер’єру та екстер’єру. Кандидат мистецтвознавства, доцент Т.В. МАРИЦУК.
4. Використання сучасних матеріалів та новітніх технологій на заняттях з конструювання. Старший викладач В. Б. САЛАБАЙ.
5. Комбінація фактур як засіб художньої виразності в дизайні одягу. Кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
6. Особливості трансформації закладів освіти до актуальних вимог універсального дизайну. Доктор мистецтвознавства, професор О. Д. ЧУЙКО.
7. Впровадження методики виконання тифлографічних адаптацій мистецьких творів у навчальний процес кафедри дизайну і теорії мистецтва ПНУ. Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва І. В. ЧМЕЛИК.
8. Тенденції формування виставкового середовища у країнах Європи початку ХХІ століття. Аспірант I-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва О. ГРАБАР
9. Місто Станіславів у друкованих періодичних виданнях першої третини ХХ століття. Аспірант I-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва О. КУЗІВ
10. Виставкова діяльність У. Креховець в контексті популяризації української народної ікони. Аспірант I-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва І. ДМИТРІВ
11. Особливості розвитку художньої різьби по дереву Західної України ХХ-початку ХХІ ст. як наукова проблема. Аспірант I-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва О. КУРИК.
12. Арт-терапія як засіб реабілітації та відновлення. Аспірант II-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва Л. САНДЮК.
13. Специфіка та класифікація сучасних ІТ технологій і особливості їхнього застосування у сфері візуальних мистецтв. Аспірант II-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва Р. ПЕТРІВ.
14. Роль реставрації об’єктів культурної спадщини у формуванні цінностей суспільства. Аспірант II-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва А. ЛЕВИЦЬКИЙ.
15. Сучасні напрямки реставрації та її першочергові завдання. Аспірант II-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва Р. КРОТЕНКО.
16. Творчість Василя Корпанюка в контексті розвитку сучасного художнього дерева. Аспірант II-го року навчання кафедри дизайну і теорії мистецтва Ю. КОРПАНЮК.
17. Еволюція машинної вишивки. Аспірант II-го року кафедри дизайну і теорії мистецтва Т. ЗУБКОВИЧ.

наукові дослідження здобувачів

ЩОРІЧНА ЗВІТНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ

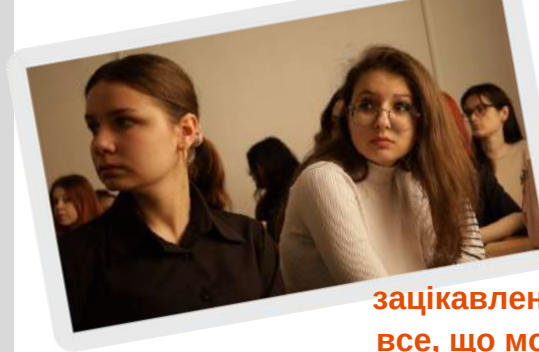
СЕКЦІЯ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

ПІДСЕКЦІЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ (ауд. 202, ННІМ)

КЕРІВНИК – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ

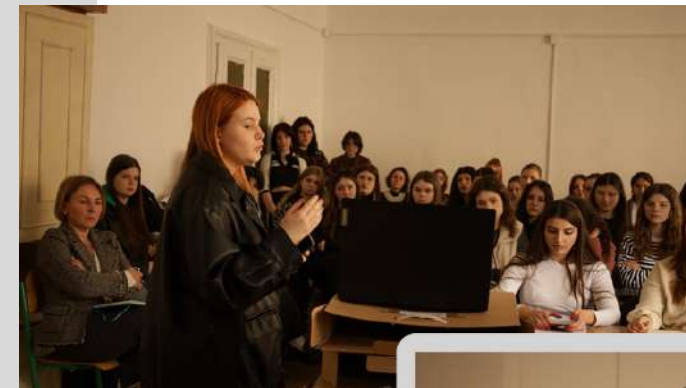
СЕКРЕТАР – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК

1. Використання декоративних елементів гуцульського регіону у графічному дизайні.
Студ. I курсу Навчально-наукового інституту мистецтв А. ТАРНОВЕЦЬКА. Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
2. Соня Плакидюк. Сучасний погляд на фотографію.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв В. ГРИНЮК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.
3. Рінко Каваучі або мистецтво бачити велике у малому.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Н. КРАЙЛЮК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.
4. Екоцентризм у творчості Synchrodogs: абстрактна фото рефлексія.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв З. СЛОБОДЯН.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.
5. Фотомистецтво Мартіна Странки: від арттерапії до сенсу життя.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв А. СОБОЛЬ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.
6. Форма і зміст логотипів відомих брендів.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв І. ТКАЧУК.
Науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор І. М. ДУНДЯК.
7. Stopway каліграфіні Барбари Галінської.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв У. ШЕПІТЧАК. Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
8. Степан Назаренко. Розвиток фотографії в Івано-Франківську 1960-2000 роки.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв О. ЯЦКІВ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.
9. Книги для слабозрячих та людей зі сліпотою. Порівняльний аспект потреб різновікових аудиторій.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв С. СУСЛИК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
10. Книжковий організм» Сергія Адамовича.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Н. ЛУЦИК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
11. Творчість Марти Сирко.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв В. ДЕРДЮК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Л. Я. СЕМЧУК.

Неймовірно цікаво!!! Величезна студентська й зацікавлена (!) аудиторія, змістовні доповіді, запитання – все, що мотивує досліджувати й обмінюватися досвідом знову! Результат – 2 рекомендації до друку та 2 відзнаки! Щиро дякуємо, усім доповідачам та присутнім! Вражені Вашою активністю!

Фото: Леся Семчук

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДО ДРУКУ

ПІДСЕКЦІЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

**ФОТОМИСТЕЦТВО МАРТИНА СТРАНКИ:
ВІД АРТ-ТЕРАПІЇ ДО СЕНСУ ЖИТТЯ**

Соболь Аліна,

II курс ОР бакалавр, Навчально-науковий Інститут мистецтв,
науковий керівник – Семчук Л.Я.,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Художня фотографія є одним з важливих напрямків сучасного мистецтва. Творчість окремих фотохудожників вражає своєю багатогранністю та глибиною змісту їх світлин. Оригінальними сюжетами вирізняються роботи Мартіна Странки – відомого чеського фотографа сучасності, який за період своєї творчості зумів стати одним з найпопулярніших арт-митців. Він є учасником багатьох персональних та групових виставок у різних країнах світу, лауреатом міжнародних фотографічних конкурсів, зокрема призером Professional Photographer of the Year, Emerging Talent Award (Міжнародний конкурс Nikon), Sony World Photography Awards, а EISA Photo Maestro, Digital Photographer of the Year тощо. Його роботи експонувалися у Getty Images Gallery, Saatchi Gallery, Robert Fontaine Gallery, публікувалися у багатьох престижних виданнях [1]. У січні 2013 року Мартін Странка презентував свої твори в Україні, у київській фотогалереї Brucie Collections [4].

Дана стаття має на меті ознайомити з особливостями творчого самовираження Мартіна Странки та проаналізувати художню виразність його робіт.

Важливим є той факт, що кар'єру арт-фотографа М.Странка розпочав після смерті близького друга. Самовираження засобами мистецтва фотографії стало для митця способом емоційної розради після тяжкої втрати, а згодом – сенсом його життя.

В основі усіх фотографічних процесів створення світлин Мартіна Странки лежить метод інтроспекції. Фотограф будує сюжети в результаті поглибленого самоаналізу, пізнання власних думок та почуттів. Його твори – це саморефлексія на взаємодію людини з природою. Їх основним лейтмотивом є пошук людиною змісту буття в її усамітненні та воз'єднанні з природою.

Використовуючи у своїй творчості образи навколишнього світу фотограф незвично поєднує їх в кадрі, формує сюрреалістичні сюжети шукаючи сенс в інших вимірах [3]. Він відображає швидкоплинні моменти, наче між снами й пробудженнями. Одним з основних образів у творчості Мартіна Странки є людина. Часто він зображає свого героя у різних ракурсах, в оточенні природніх форм, які підкреслюють глибину сюжету.

Фотограф щоразу повертає свого персонажа до першоджерела, до його внутрішньої приватної сповіді, до діалогу з самими собою. Митець вважає, що мистецтво має задавати питання і шукати відповіді. На думку автора, його роботи – це незавершені візуальні історії, які спонукають глядача до інтерпретації власних думок і відчуттів [2].

Особливими художніми ознаками, які вирізняють фотографа Мартіна Странку з-поміж інших є його унікальне бачення сцени, вміння досконало передати внутрішній світ героїв. Для цього фотограф використовує усі засоби створення художньої фотографії. Він досконало підбирає локації, світлові потоки і схеми на етапі постановки кадру, професійно використовує інструменти постобробки, яка займає іноді до десяти годин. Художню виразність кадру, чіткість його сюжету посилює використання просторових властивостей колірно-тональної гами.

Фотограф активно застосовує глибокі ненасичені відтінки, професійно оперує їх світлісними характеристиками, формуючи різноплановість кадру. Для посилення емоційно-художньої виразності сюжету Мартін Странка використовує контраст світла і тіні, де домінуюче значення надає їх кількісному співвідношенню. Усі процеси роботи над світлиною для фотографа є нероздільними, тому в результаті глядач отримує якісну історію, несхожу на інші, але надзвичайно близьку серцю кожного.

Філософський концепт фотомистецтва Мартіна Странки спонукає нас до подальших досліджень його творчості: від емоційно-естетичного до композиційно-колеристичного й технічного аспектів.

Фото 1. Мрійники і воїни. Автор Мартін Странка. Фото 2. Це ти. Автор Мартін Странка. Обидві світлини із серії робіт М. Странки «I Found The Silence» («Я знайшов тишу»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Martin Stranka. Biography. URL: <https://www.martinstranka.com/biography>
2. Martin Stranka. Interview. URL: <https://www.photographize.co/interviews/martinstranka/>
3. Photography by Martin Stranka. Between fantasy and reality. URL: <https://onlinegallery.art/en/blog/photography-by-martin-stranka-between-fantasy-and-reality-1233/>
4. У Києві відкривається виставка чеського фотографа Мартіна Странки. URL: https://web.archive.org/web/20180210120917/https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/1444972-u_kie_vi_vidkrivae_tsya_vistavka_cheskogo_fotografa_martina_stranki_1787254.html

наукові дослідження здобувачів

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДО ДРУКУ

ПІДСЕКЦІЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

КНИГИ ДЛЯ СЛАБОЗРЯЧИХ ТА ЛЮДЕЙ ЗІ СЛІПОТОЮ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ РІЗНОВІКОВИХ АУДИТОРІЙ

Суслик Софія,
4 курс ОР бакалавр,
Навчально-науковий інститут мистецтв.
Науковий керівник – Бабій Н. П.,
доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва.

Актуальність теми дослідження полягає в недостатній кількості книг для людей з вадами зору, особливо для різновікових аудиторій. Багато з чинних спеціалізованих книжкових форматів не враховують потреби та можливості різних вікових груп людей з вадами зору. Ця проблема стає перешкодою у доступі до освіти, розвитку, розваг для значної частини населення. Обмеження, пов'язані з доступом до книг для незрячих полягають у: недостатньому виборі, високій вартості, недоступності аудіокниг, обмеженні ресурсів, невідповідній якості, недостатній державній підтримці. Розуміння цієї проблеми та пошук інноваційних підходів до створення доступних книжкових ресурсів може значно полегшити життя та покращити якість сприйняття знань людьми з вадами зору.

Об'єктом дослідження є люди різновікових аудиторій з вадами зору.

Предметом дослідження – книги для слабовзрячих та людей зі сліпотою.

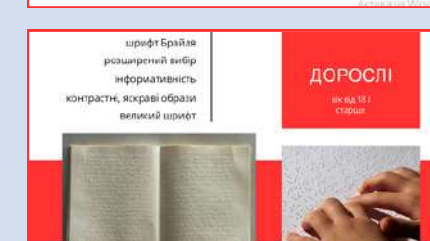
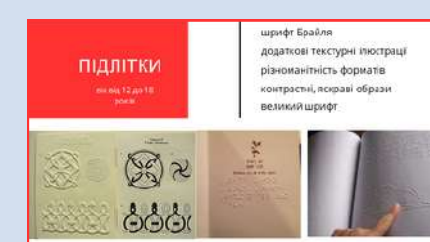
Мета дослідження – проаналізувати конкретні проблеми книговидань для людей з вадами зору, виходячи із вікової проблематики.

Люди з вадами зору стикаються з різноманітними викликами та перешкодами у повсякденному житті. Кожен з періодів життя вимагає особливого підходу до формування літературних ресурсів для людей з вадами зору.

Віковий ценз: маленькі діти (дошкільного віку): вік від 0 до 6 років; діти шкільного віку: вік від 6 до 12 років; підлітки: вік від 12 до 18 років; молоді дорослі: вік від 18 до 35 років; середній вік: вік від 35 до 65 років; літні люди: вік 65 років і старше.

Кожна людина може мати різний рівень навичок залежно від віку. Маленькі діти: розвиток базових тактильних навичок; освоєння аудіальних навичок; процес формування навичок читання шрифтом Брайля. Дошкільний вік: освоєння шрифту Брайля; розвиток тактильних навичок складних об'єктів. Підлітковий вік: поглиблення знань у шрифті Брайля та використанні адаптивних технологій. Молодь і дорослі: використання технологій та допоміжних засобів для розвитку і соціальної взаємодії.

Люди з вадами зору можуть сприймати матеріал та візуальну інформацію через різні канали сприйняття, такі як звук, дотик, нюх, смак, та інші [1, с.124]. Важливою частиною сприйняття інформації у книгах для них є: слух; зір (люди, які мають залишковий зір мають змогу читати спеціалізовані книги); дотик.

Висновки.

Аналізуючи проблематику книговидань для людей з вадами зору можна визначити, що це складний, але надзвичайно важливий етап процесу, покликаний надати доступ до літератури цій цільовій аудиторії. Адаптивні книги проблематизують цінну інформацію, спричинюють зацікавлення до різних галузей знань, допомагають підвищувати освітній рівень та розширювати горизонти.

Щоб зробити ці книги більш доступними, потрібно активно працювати над створенням нових видань, а також залучати фінансову та організаційну підтримку від держави та інших зацікавлених сторін. Тільки таким чином можна забезпечити широкий доступ до літератури для людей з вадами зору і сприяти їхньому розвитку та самореалізації.

Список використаних джерел

- Гулевич С. Тактильна книга з рельєфно-графічними ілюстраціями: особливості формування художнього образу та передачі інформації дітям з вадами зору. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2021. № 46. С. 123-128. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/202146/visnyk-lnam-no-46-2021-svitlana-gulevyich-123-128.pdf> (дата звернення: 10.03.2024)
- Книги шрифтом Брайля. URL: <https://rcbu.org.ua/product-category/inklyuzyvna-osvita/knyzhky/> (дата звернення: 12.03.2024)
- Шрифт Брайля. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шрифт_Брайля (дата звернення: 10.03.2024)
- Bara, F., Gentaz, E., Valente, D.
- The effect of tactile illustrations on comprehension of storybooks by three children with visual impairments: An exploratory study. Journal of visual impairment and blindness, American Foundation for the Blind. 2018. Vol. 112, issue 6, pp. 759-765. (дата звернення: 10.03.2024)

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДО ДРУКУ

ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНІЧНИХ МОТИВІВ У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Кравчук Роксолана

IV курс ОР бакалавр, Навчально-науковий інститут мистецтв
науковий керівник – Лотоцька В.М.,
кандидат мистецтвознавства

На сучасному етапі розвитку дизайну предметно-просторового середовища використання етнічних мотивів є особливо популярним. Етнодизайн у сучасних інтер'єрах – явище, спричинене прагненням дизайнерів до збереження творчих і культурних здобутків, які стають віддзеркаленням соціальних змін, що формують відчуття власної ідентичності та генетичного походження [1, с. 27].

Етнічна тематика є одним із провідних напрямків у формуванні просторового образу у творчості багатьох відомих дизайнерів, зокрема Вікторії Якуші, Сергія Махна, Михайла Саморіза, Христини Гайдамаки, Оксани та Уляни Зачкевич, Станіслави Бойчук та творчої студії «Гушка». Ці майстри предметного дизайну славляться своїми роботами, що ґрунтуються на інтерпретації традиційних промислів, зокрема різьблення та ткацтва. Їхні твори успішно представлені на міжнародних дизайн-салонах у Мілані, Парижі та отримують визнання в українських та світових виданнях.

Яскравим прикладом гармонійного втілення українських традицій та звичаїв у сучасному житловому інтер'єрі є будинок Шкруба від студії Сергія Махна. Так, у будинку використано кілька сортів української глини, якою оздоблені стіни у дев'яти різних техниках. Цікаві та рівномірні текстури досягалися способом вбивання глини дерев'яною ложкою, також застосовувалась техніка часів Трипілля, де глина змішувалася з насінням льону, жита та пшениці [2].

Не можна оминати увагою соціально-політичну тематику у творчості Вікторії Якуші, відомої архітекторки, дизайнерки та художниці. У 2006 році вона заснувала архітектурну студію YAKUSHA, а в 2014 році – бренд меблів декору та освітлення FAINA. Авдяки колекції 2018 року, в якій вона представила крісло «Toptun» у теракотовому кольорі на Стокгольмській меблевій виставці. За час існування FAINA предмети бренду десятки разів з'являлися на сторінках профільних іноземних видань, були представлені на виставках у Стокгольмі, Мілані, Лондоні та Парижі, а Вікторія Якуша стала дизайнером року за версією ELLE Decor International Design Award 2019 [4].

Зростаючи в популярності, Вікторія Якуша ставала все активнішою у висловленні своїх соціально-політичних переконань, зосереджуючись на створенні колекцій, що віддавали шану конкретним подіям не забуваючи про екологічний аспект. Дизайнерка розробила свій унікальний матеріал ZTISTA, який в 2018 році послужив основою для створення колекції. Цей матеріал складається із целюлози, глини, сіна, волокон льону, дерев'яної стружки та біополімерного покриття, що відображає не лише естетичність, а й екологічну свідомість [3].

Створюючи колекцію, що має коріння у трагічних подіях Харкова 1930 року, коли були розстріляні народні співці, Вікторія Якуша відтворила вази у вигляді бандур. Це не лише віддзеркалення ідентичності культурної спадщини, а й спогад про трагічний аспект тих подій. У 2008 році дизайнерка організувала експедицію карпатськими селами для іноземних дизайнерів та журналістів під назвою «Земля надихає», з метою популяризації українського дизайну закордоном. Ця подорож відкрила для гостей світ народних промислів, таких як гончарство, ткацтво, писанкарство, деревообробка, що процвітали у віддалених куточках країни.

Експозиція Вікторії «Ступаючи на українську Землю» 2022 року була відзначена нагородою за найкращу презентацію на Design Miami/Basel. Після цього Вікторія Якуша приєдналася до програми відновлення міст, що постраждали внаслідок вторгнення, розробивши концепцію розвитку та реконструкції Чернігова. Дизайнерка також створила резиденцію на честь відомої художниці Марії Примаченко і презентувала концепцію музею під назвою «Шлях Марії» на виставці творів художниці у Saatchi Gallery в Лондоні [3].

Україна – країна з глибокими історичними коренями, із традиційними ремісничими технікамі. Незважаючи на військовий стан, саме ці унікальні ремісничі вміння визначають Україну як країну з великим потенціалом. Український дизайн зміг привернути світову увагу експертів завдяки автентичності та зв'язку з власним минулим, які виявляються у використанні символіки та старовинних ремісничих технік. Ця тема має значний потенціал для подальшого розвитку серед українських дизайнерів та архітекторів, які можуть знаходити нові можливості для втілення її у життя.

1. Крилатова О. Вектори розвитку етностилю в сучасному дизайні. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2013. Вип. 24. С. 27-38.
2. Сергій Махно: Наша задача – стати амбасадорами українського дизайну в Україні і світі. URL: https://propertytimes.com.ua/interviews/sergiy_mahno_nasha_zadacha_staty_ambasadorami_ukrayinskogo_dizaynu_v_ukrayini_i_sviti
3. Та, що впливає на світ: Вікторія Якуша, засновниця студії YAKUSHA. URL: <https://marieclaire.ua/uk/lifestyle/viktoriya-yakusha-studiya-yakusha>
4. Українська дизайнерка – у списку найбільш впливових жінок світу. URL: <https://suspilne.media/culture/702898-ukrainska-dizajnerka-u-spisku-najbils-vplivovih-zinok-v-arhitekturi-za-versieu-dezeen/>

ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА (ауд. 303, ННІМ)

КЕРІВНИК – заслужений діяч мистецтв, професор **Б. І. ГУБАЛЬ**

СЕКРЕТАР – кандидат мистецтвознавства, доцент **І. М. КАЛИНОВСЬКА**

1. Принципи універсального дизайну в організації сучасного міського простору: проблеми та перспективи.

Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **С. ПЕТРУК**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, старший викладач **В. М. ЛОТОЦЬКА**.

2. Особливості інтерпретації українських етнічних мотивів у сучасному дизайні предметно-просторового середовища.

Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Р. КРАВЧУК**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, старший викладач **В. М. ЛОТОЦЬКА**.

3. Будівництво модульних будинків в Україні.

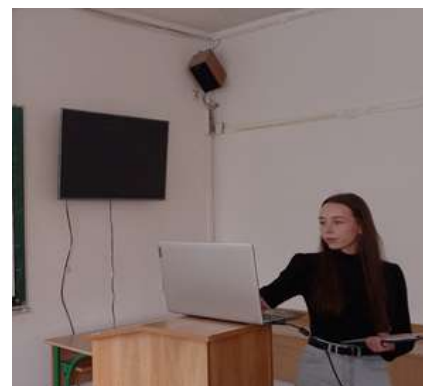
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **М. ОСАДЧА**.

Науковий керівник – старший викладач **В. М. ХОМИН**.

4. Текстури та їх вплив на сприйняття простору в інтер'єрі.

Студ. III курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Т. ІВАНКІВ**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент **І. М. КАЛИНОВСЬКА**.

5. Зонування та його роль у проектуванні дизайну інтер'єрів.

Студ. III курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Ю. МАРТИНІВ**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент **І. М. КАЛИНОВСЬКА**.

6. Кольористичні вирішення в стилістиці інтер'єрів закладів громадського харчування м. Івано-Франківська.

Студ. III курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Д. ТАРНАВСЬКА**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент **І. М. КАЛИНОВСЬКА**.

7. Дизайн бібліотек у вищих навчальних закладах міста Івано-Франківськ, позитивні та негативні тенденції.

Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Л. ГУГНЯК**.

Науковий керівник – заслужений діяч мистецтв, професор **Б. І. ГУБАЛЬ**.

8. Пам'ятки української сакральної архітектури в умовах війни: сучасний стан руйнування та можливості відтворення.

Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **О. СНІХОВСЬКА**.

Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, старший викладач **В. М. ЛОТОЦЬКА**.

9. Розвиток сучасних технологій та використання штучного інтелекту в системах розумного будинку, переваги і недоліки.

Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв **Я. ЧЕХОВСЬКА**.

Науковий керівник – старший викладач **В. Б. САЛАБАЙ**.

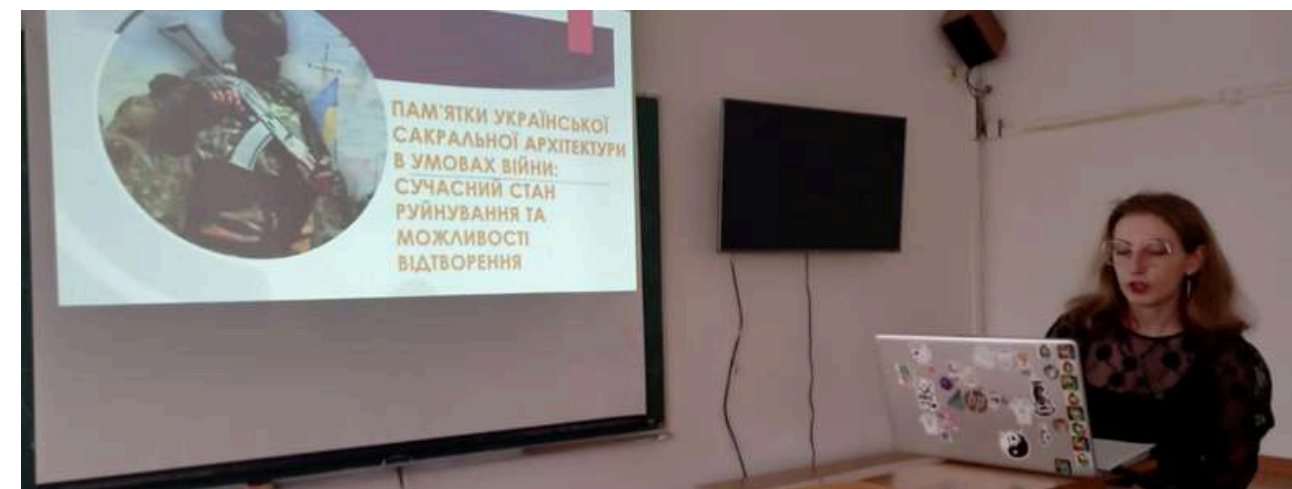
РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДО ДРУКУ

ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА

ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОЇ САКРАЛЬНОЇ АРХІТЕКТУРИ В УМОВАХ ВІЙНИ: СУЧАСНИЙ СТАН РУЙНУВАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ

Сніховська Ольга,
II курс ОР бакалавр, Навчально-науковий інститут мистецтв,
науковий керівник – Лотоцька В.М.,
кандидат мистецтвознавства

За час російсько-української війни було пошкоджено і зруйновано велику кількість історико-культурних пам'яток України. В умовах сьогодення постало питання пріоритетності культурної спадщини в Україні. Тому актуальною проблемою нашого дослідження є аналіз сучасного стану сакральної архітектури та можливості її відновлення.

За період з 24 лютого 2022 року по 25 вересня 2023 року зруйновано або пошкоджено 835 об'єктів культурної спадщини. Станом на 19 лютого 2024 року в Україні за час повномасштабної війни були пошкоджені 530 релігійних споруд. Найбільша кількість зруйнованих росіянами храмів є в регіонах, де відбуваються або відбувалися бойові дії. За статистикою, у Донецькій області - понад 100, в Київській області - понад 80, в Луганській та Харківській області - понад 60, Херсонській області - понад 55, Запорізькій області - понад 30. Крім того, у Сумській, Чернігівській, Миколаївській та Дніпропетровській областях було пошкоджено десятки релігійних споруд. Для дослідження було обрано сакральні споруди областей України з різним рівнем пошкодження [1].

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації на території України ворожі війська неодноразово здійснювали обстріли території Свято-Георгіївського скиту Святогірської Успенської лаври, щоразу завдаючи йому пошкоджень різного ступеню. На початку травня 2022 року росіяни скинули авіабомбу на Свято-Георгіївський скит, фактично, зруйнувавши його вщент.

Навесні 2022 року село Шандриголове опинилося фактично в епіцентрі важких боїв, вже тоді росіяни зруйнували більшу частину села, зокрема, був пошкоджений і храм святого апостола і євангеліста Іоана Богослова. З травня по вересень населений пункт перебував під окупацією російських військ. 27 вересня 2022 року село було звільнене українськими захисниками, проте храм частково зруйновано.

На початку березня 2022 року російські війська окупували Малу Комишуваха. Під час наступу танковим снарядом був зруйнований купол Свято-Троїцького собору, тоді ж була пошкоджена капличка біля купелі, розташованої неподалік від храму. Під час окупації росіяни пограбували обійстя селян. Цінні речі винесли і з церкви, а потім влаштували там шпиталь. Наразі Мала Комишуваха залишається майже безлюдна.

В ніч з 22 на 23 липня 2023 року одна з ракет потрапила до Спасо-Преображенського собору. Це один із символів Одеси, найбільший храм у місті, розташований у самому центрі. Крім значних пошкоджень будівлі постраждали православні святині.

Однією із найдавніших споруд у Херсоні вважається Грецька церква. 11 квітня 2023 року храм постраждав від російського обстрілу: пошкоджено стіни та дах, вибито вікна.

14 грудня 2023 року черговий обстріл пошкодив вівтарну частину та стелю і знову вибив вікна. Сьогодні Грецька церква відреставрована і сяє куполами та хрестами, покритими новими металевими листами з позолотою.

Під час окупації (з лютого по квітень 2022-го) росіяни завдали руйнацій ще одній із архітектурних пам'яток України - Вознесенському храму Чернігівської єпархії УПЦ (с. Лукашівка) [2]. Окупаційними військами в храмі було влаштовано склад боєприпасів і пального. Внаслідок обстрілів та пожежі пошкоджено стіни й покрівлю, вибито вікна. Нині храм спалений вщент.

Кількість пошкоджених або зруйнованих армією РФ сакральних архітектурних пам'яток України перевищує кілька сотень. Для того, щоб можна було наочно побачити масштаби цих руйнувань, Український культурний фонд створив інтерактивну «Mapу культурних втрат» [4], а Міністерство культури та інформаційної політики запустило спеціальний портал, на якому можна повідомити про руйнування. Тим містам, які вже зіткнулися із суттєвими руйнуваннями, треба вирішувати, що робити з пошкодженими пам'ятками. Так, фахівці Харкова, який зазнав великих втрат, вважають, що майже всі об'єкти можна відновити. Частину пам'яток Харкова оцифрували і у випадку руйнації будівлю можна буде відтворити за 3D-скануванням [3]. Український державний інститут культурної спадщини Міністерства культури також вважає пріоритетним в умовах війни оцифрування культурної спадщини: не тільки архітектурних пам'яток, але й важливих унікальних документів, креслень, науково-проектної документації. При відбудові міста необхідно враховувати думки не тільки фахівців, а й мешканців, щоб стратегія розвитку формувала громаду. Збереження спадщини має йти паралельно з відновленням інфраструктури та житлових будинків. А відбудову, вважають архітектори, слід починати з генерального плану за зразком європейських міст, які роблять їх гнучкими до викликів часу. Такі проекти охоче фінансують світові банки.

1. Проект «Храми під вогнем», цифрова платформа про знищені росіянами церкви. URL: <https://www.temples-under-fire.com/>.
2. Релігійно-інформаційна служба України. Пошкоджені/зруйновані під час війни храми URL: https://risu.ua/poshkodzheni-zrujnovani-pid-chas-vijni-hrami_t10885.
3. Суспільне Харків. Зруйновані пам'ятки Харкова моделюють в 3D. URL <https://suspilne.media/295346-zrujnovani-pamatki-harkova-modeluut-v-3d/>.
4. Український культурний фонд запускає інтерактивну «Mapу культурних втрат». URL: https://ucf.in.ua/news/culture_loss.

**ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В БУДІВНИЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ -
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

**Московчук Олеся,
І курс ОР магістр, Навчально-науковий інститут мистецтв,
науковий керівник – Чуйко О.Д.
професор, доктор мистецтвознавства**

Найпершим суспільним середовищем для дитини є дошкільний навчальний заклад, метою якого є соціальна адаптація до умов життя в товаристві незнайомих дітей і дорослих, забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини, її фізичного і психічного здоров'я, виховання ціннісного ставлення до природного й соціального довкілля, до самої себе, набуття необхідного життєвого досвіду [1, с. 14].

У другій половині ХХ століття та на початку ХХІ століття в Західній Україні спостерігалися значні зміни у будівництві та дизайні закладів дошкільної освіти. Зростаюча увага до якості освіти та стану дитячого здоров'я викликала потребу у вдосконаленні середовища, у якому діти навчатимуться та розвиватимуться [1, с. 14].

Мета дослідження полягає в тому, щоб докладно проаналізувати та описати основні тенденції, які відбувалися в розвитку закладів дошкільної освіти в Західній Україні з другої половини ХХ століття до початку ХХІ століття, дослідити особливості будівництва та дизайну даних закладів.

Перші дошкільні заклади виникли в Україні тільки в ХІХ столітті. В Полтаві в 1839 році було відкрито притулок, куди безоплатно приймали дітей від 3 років. У Західній Україні питання про організацію дошкільного виховання вперше порушила Н. Кобринська на жіночому віче у Стрию 1891 року. Того ж року з ініціативи священника Кирила Селецького в селі Жужель Сокальського повіту було організовано перший на Галичині дитячий садок. Дітьми опікувалися монахині — навчали та гралися з ними, а їх матері отримали можливість реалізовуватися поза межами дому. У 1902 році відкрили перші дитячі садки у Львові. Відтоді й почало розвиватися на Галичині дошкільне виховання [2].

Після Другої світової війни дошкільна освіта стала доступнішою та ширше розповсюдженою. Держава активно почала розвивати дошкільну освіту, займатися будівництвом нових дошкільних закладів. Спочатку для відкриття дошкільного закладу достатньо було знайти принаймні одну світлу, чисту, суху кімнату з кухнею, бажано з подвір'ям чи садком для ігор. Лави і шафи мали відповідати зросту дітей, були виготовлені з простих і доступних матеріалів [1, с. 15].

У групах для наймолодших були спеціальні ліжечка, в туалетах стояла низка горщиків, а в кімнатах для дозвілля були величезні манежі, де часто розміщували відразу п'ятьох малюків. Крім того, денний сон часто організовували на свіжому повітрі й для цього ліжка спеціально виносили на вулицю навіть у зимовий час. Маленькі артисти ставили вистави, а виручені кошти йшли на утримання захоронки [1, с. 15-16].

Загалом найбільший осередок дитячих садків базувався на Львівщині. Також у післявоєнний період більшість перепрофільованих під садки приміщень все частіше об'єднувались в один садок. Так, у 1950-х роках в Тисмениці діяв колгоспний дитячий садок, а пізніше садок, який відкрила хутова фабрика. Обидва дитячі садки у 1965 році були об'єднані в один.

Загалом найбільший осередок дитячих садків базувався на Львівщині. Також у післявоєнний період більшість перепрофільованих під садки приміщень все частіше об'єднувались в один садок. Так, у 1950-х роках в Тисмениці діяв колгоспний дитячий садок, а пізніше садок, який відкрила хутова фабрика. Обидва дитячі садки у 1965 році були об'єднані в один.

Згодом, в зв'язку зі збільшенням народжуваності, почали будувати окремі одно-двоповерхові будинки. Вони не вирізнялися особливим дизайном, оскільки акцент був на створенні комфортніших умов для розвитку дітей, збільшення простору, різноманітних кімнат для більшої кількості дітей [1, с. 17].

В період незалежності в Україні швидко збільшилася кількість університетів та інститутів, при цьому колосальними темпами зменшилась кількість ПТУ, технікумів та дошкільних установ. Саме система дитячих садків найменше змогла адаптуватися до нових реалій незалежної України. Масове закриття промислових підприємств, впровадження нових ринкових правил гри в економіці, вкрай негативно позначилися на функціонуванні дошкільних навчальних закладів [3].

Кінець ХХ століття: у цей період збільшувалася увага до якості освіти в дошкільних закладах. Змінювалися підходи до навчального процесу, і відбувалася модернізація будівель та дизайну приміщень. Однак також відбувалось значне скорочення дитячих садків. Від 1990 року кількість закладів дошкільної освіти скоротилася десь у півтора рази, а кількість дітей у них – удвічі. При цьому тенденція, коли кількість дітей в установі перевищує кількість місць, залишилася [1, с. 18].

Зміни вимог до дизайну приміщень також сприяли створенню привабливого та стимулюючого середовища для навчання та розвитку дітей. Яскраві кольори, ігрові елементи та естетичне оформлення стали невід'ємною частиною сучасного дизайну дошкільних закладів. Відзначається акцент на ергономіку приміщень, використання сучасних технологій та екологічно чистих матеріалів, а також розумне планування простору [3].

З метою збереження приміщень закладів дошкільної освіти, вивільнені групові приміщення в садочках облаштовувалися для покращення освітньої роботи з дітьми: ігрові кімнати, їдальні, спальні, спортивні зали, медичні і фізіотерапевтичні блоки, кімнати для вивчення англійської мови, кімнати казок, кімнати вивчення правил дорожнього руху, логопедичні кабінети. Будували приміщення із стаціонарними басейнами, деякі з них вводили в експлуатацію як школи-дитячі садки. Самі будівлі дошкільних закладів почали проектувати композиційно цікавіше, велику увагу приділяють плануванню, щоб раціонально розмістити всі необхідні кімнати, на фасадах використовують яскраві кольори, фігури або персонажів із мультфільмів [3].

Загалом, розвиток дошкільної освіти в Західній Україні в межах ХХ-ХХІ століття відображає поступове вдосконалення якості дошкільної освіти та покращення і осучаснення дизайну закладів, спрямоване на створення комфортних, безпечних та стимулюючих умов для розвитку дітей.

Список використаних джерел:

1. Венгловська О. А. Розвиток дошкільної освіти в незалежній Україні (кінець ХХ - початок ХХІ століття): Актуальні проблеми та перспективи розвитку дошкільної освіти і професійної підготовки педагогічних кадрів у контексті євроінтеграційних процесів / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Чернівці, 2016. с. 14-18. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14940/> (дата звернення: 26.03.2024).
2. Дитинство під опікою монахинь. Як виникли перші садки. 21 липня 2021р. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/dytynstvo> (дата звернення: 28.03.2024).
3. Тенденції розвитку освіти та науки в незалежній Україні. URL: <https://uahistory.co/book/ukraine-culture-history-textbook-peregyda-2011/27.php> (дата звернення: 30.03.2024)

ПІДСЕКЦІЯ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА (ауд. 22, вул. Мазепи, 10)

КЕРІВНИК – кандидат мистецтвознавства, доцент І.В. ЧМЕЛИК.
СЕКРЕТАР – кандидат мистецтвознавства, доцент Х.М. НАГОРНЯК.

1. Традиції, обряди, автентична ноша у селі Сопів на Коломийщині.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв А. БОБЕР.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
2. Унікальні знахідки церкви Св. Архистратига Михаїла села Цінева.
Студ. III курсу Навчально-наукового інституту мистецтв М. МИХАЙЛЬОНКА.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент І. В. ЧМЕЛИК.
3. Творчість манґаки Осаму Тедзуки.
Студ. III курсу Навчально-наукового інституту мистецтв В-М. ТУЖЕЛЯК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Х. М. НАГОРНЯК.
4. Основні тенденції в будівництві та дизайні закладів дошкільної освіти в Західній Україні другої половини ХХ – початку ХХІ століття.
Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв О. МОСКОВЧУК.
Науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор О. Д. ЧУЙКО.
5. Розвиток садово-паркового мистецтва, як соціокультурного середовища.
Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв О. КАЛЮЖНИЙ.
Науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор І. М. ДУНДЯК.
6. Тенденції екоархітектури та екодизайну в Україні.
Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв А. КАСАРДА.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
7. Сучасні бібліотечні простори в соціокультурному просторі українських міст.
Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв О. ЖМУДИК.
Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв В. ПИЛИПЧУК.
Наукові керівники – кандидат мистецтвознавства, доцент І. В. ЧМЕЛИК, кандидат мистецтвознавства, старший викладач В. М. ЛОТОЦЬКА.
8. Технологія тривимірного моделювання як один із засобів ідентифікації та аналізу ключових параметрів міського середовища. Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв О. СИДОРЯК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Н. П. БАБІЙ.
9. Тенденції дизайну торговельних закладів Західної України кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв О. ТИМКІВ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Х. М. НАГОРНЯК.

10. Тенденції будівництва модульного житла.

Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв А. ХАМУРДА.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.

11. Реконструкція центрального парку міста Остер (Чернігівщина).

Студ. I курсу ОР «Магістр» Навчально-наукового інституту мистецтв С. ВОЛОШАН.
Науковий керівник – професор Б. І. ГУБАЛЬ.

ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙН ОДЯГУ (ауд. 501, ННІМ)

КЕРІВНИК – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН
СЕКРЕТАР – кандидат мистецтвознавства, доцент Т. В. МАРИЩУК

1. Головні убори від українських дизайнерів періоду початку ХХІ ст.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв М. ГАВРИШ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент О. Д. БЕЙЛАХ.
2. Традиції та новаторство в дизайні лляних тканин для одягу.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Н. БОЙЧУК.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Т. В. МАРИЩУК.
3. Історичні мотиви у ювелірному дизайні України поч. ХХІ ст.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв А. ЛЯМІНСЬКА.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г.В. МАКОГІН.
4. Фольклорна стилістика в творчості українських дизайнерів ХХІ ст.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв К. РОМАНІВ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
5. Екологічне спрямування в дизайні одягу ХХІ ст.
Студ. IV курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Я. ГОЛІНЕЙ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
6. Термінологічний словник професійної лексики дизайнера одягу.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Т. МАСЛІЙ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
7. Стиль мілітарі в дизайні українського одягу.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв К. КОХАНЕЦЬ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.
8. Одягова вишивка бісером: типологія, стильові особливості.
Студ. II курсу Навчально-наукового інституту мистецтв Ю. ІВАНКІВ.
Науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Г. В. МАКОГІН.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ДРУКУ

ПІДСЕКЦІЯ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА

СУЧАСНІ БІБЛІОТЕКИ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ

**Пилипчук Вікторія, Жмудик Олеся,
I курс ОР магістр, Навчально-науковий інститут мистецтв,**

**науковий керівник – Лотоцька В.М.,
кандидат мистецтвознавства, старший викладач,
Чмелик І.В. кандидат мистецтвознавства, доцент**

Бібліотека – це основний елемент культурної, наукової, освітньої інфраструктури держави. Вона відіграє ключову роль у розвитку інформаційної та мовної культури суспільства, а також у формуванні стійкого інтересу до вивчення історії та культури. Сучасні зміни в бібліотечній галузі включають реформу мережі бібліотек, впровадження новітніх технологій та трансформацію структури організації.

Нині відбувається активна трансформація бібліотечного простору в Україні. Перебудовуються приміщення, створюють зони для різних груп користувачів за інтересами. Тому працівники бібліотек шукають можливості для трансформації простору, зокрема через нові форми роботи та надання інноваційних послуг. Це вимагає від них креативності та готовності до змін, а також відмови від старих стереотипів [1, с. 88].

Ефективно організований простір сприяє візуальній популяризації фонду в бібліотеці. Важливий зовнішній вигляд книг, який привертає читачів. Кожен стелаж має бути видимим, а матеріали супроводжуватися описами. Наявність веб-сайту або блогу розширює простір бібліотеки, забезпечуючи доступ до новітніх технологій та інформації. Точка доступу Wi-Fi також важлива для користувачів, які шукають інформацію через мобільні пристрої. Прикладом може слугувати бібліотека УКУ ім. Шептицького у Львові [2, с.160].

Головною метою сучасної бібліотеки є створення привабливого та функціонального простору для всіх громадян. Нещодавно у Запоріжжі запрацювала сьома оновлена бібліотека зі сучасним інтер'єром. На вулиці Ладозькій, 26 відкрили культурно-мистецький центр, що поєднує дитячу бібліотеку та художню школу.

Зміна простору має враховувати потреби різних груп користувачів, таких як люди похилого віку та особи з інвалідністю. Розвиток бібліотеки спрямовується на доступність для всіх та на виховання майбутніх читачів. В Україні багато бібліотек створюють дитячі зони. Оновлена Бібліотека №7, що на проспекті Моторобудівників, 64 у Запоріжжі має два великі зали з багатофункціональними зонами для молодших відвідувачів різного віку [3].

У бібліотеках все частіше проводять різні заходи та створюють унікальні можливості для користувачів насолоджуватися мистецтвом, музикою та літературою у неформальній атмосфері. Кілька років тому у Львові відкрили першу медiateку, що розташована на вулиці Мулярській, 2а [4].

Перетворення бібліотечного простору відіграє ключову роль у забезпеченні комфортного та функціонального середовища для користувачів. У нашій роботі розглядаються стратегії та практичні заходи щодо оптимізації бібліотечного простору за адресою Короля Данила, 16 та Пилипа Орлика, 5. Вони включають створення сучасної реєстратури як центральної точки входу в бібліотеку з використанням привабливого дизайну та акцентних елементів для зручного обслуговування користувачів. На разі нами розробляється план зонування, що враховує потреби відвідувачів, зони тихого читання з комфортними кріслами та групові зони з модульними меблями.

Важливою складовою простору бібліотеки є використання різних типів освітлення для створення атмосфери, що відповідає функціональному призначенню кожної зони. Місце для проведення виставок та зустрічей у бібліотеці створює зручні умови для взаємодії та обміну ідеями серед відвідувачів. Дизайн простору бібліотек планується з урахуванням потреб всіх категорій користувачів, з доступними маршрутами для людей з інвалідністю, вільним доступом до ресурсів, зон відпочинку та адаптованими туалетами.

Також серед наших завдань є проектування затишної зони на дворі з використанням природних матеріалів, забезпеченням спеціального освітлення та розміщенням модулів. Створені елементи дизайну сприятимуть сучасному та привабливому вигляду бібліотечного простору, який відповідає потребам різноманітної аудиторії.

Бібліотека в Україні стає не просто культурною інституцією, а центром спільноти, місцем соціалізації та публічним простором, що охоплює в собі різноманітні функції. Новітня бібліотека пристосовується до змін у світі, активно впроваджує їх, стаючи не тільки місцем зберігання книг, але й центром спільноти та інновацій.

Список використаних джерел:

1. Лубенець О.В. Культура бібліотекаря як невід'ємний чинник професійної діяльності / О.В.Лубенець // Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: стратегічні орієнтири». – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2018. – 88 с. (дата звернення 13.03.2024)
2. Зберігання книжкових пам'яток як культурних цінностей у бібліотеках України : монографія / Ю. І. Горбань. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 160 с. (дата звернення 20.03.2024)
3. У Запоріжжі впродовж листопада відкрили три оновлені бібліотеки. Читомо | Культура читання і мистецтво книговидавництва | Усе про книги | Читомо – портал про культуру читання і мистецтво книговидавництва. URL: <https://chytomo.com/u-zaporizhzhivprodovzh-lystopada-vidkryly-try-onovleni-biblioteky/> (дата звернення 28.03.2024)
- Найкрутіші бібліотеки Львова, у які хочеться приходити знову і знову, – ФОТО | Новини. Сайт Львова 032.ua – головні новини і події міста. URL: <https://www.032.ua/amp/news/1811946/najkrutisi-biblioteki-lvova-u-aki-hocetsa-prihoditi-znovu-i-znovu-foto> (дата звернення 01.04.2024)

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

**Унікальні артефакти церкви Св. Архистратига Михаїла села Цінева
Калуського району на Івано-Франківщині.**

**Михайльонка Марія,
ІІІ курс ОР бакалавр, Навчально-науковий інститут мистецтв,
науковий керівник Чмелик І.В. кандидат мистецтвознавства,
доцент**

Для всеохопного розуміння розвитку національної історії та культури велике значення має дослідження локальних регіональних пам'яток, що мають унікальні артефакти різних історичних періодів. Метою нашого дослідження є вивчення історії церкви с.Цінева, її архітектури та оздоблення, а також мистецьких знахідок, нещодавно віднайдених у храмі.

Відомостей про те, коли постала перша церква в селі Цінева, та який вигляд вона мала - не збереглося. Є різні джерела, на які опираються дослідники. В одному з них вказано, що вперше посвята церкви Св. Михаїла вказана у «Книзі сплати катедратику Львівської єпархії за 1680-1686 роки», де зазначено, що парох ценявський сплатив у 1684-1685 роках по 5 золотих річно. Але існують архівні документи, в яких зафіксовані інші дати побудови церкви. В одному з описів візитаторів (за 1781 р.) зазначено, що церква постала на новому місці у 1775 р.

Церква відноситься до дерев'яних храмів галицького типу. За весь період існування церкви, будівля зазнала значних змін. У кінці ХХ - на початку ХХІ ст. відбулися зміни, які завдали великої шкоди споруді: стіни підопасання вертикально ошалювали дошками та пофарбували. Також самі куполи вкрили бляхою, яка значно зашкодила дереву, додатково зробили бетонний підмурівок, а вікна замінили на металопластикові. Останні втручання призвели до різкого погіршення стану пам'ятки, і станом на 2018 р. церква потребувала термінового проведення ремонтних робіт.

З цією метою був створений благодійний фонд «Збереження церкви святого Архистратига Михаїла в селі Цінева», завдяки якому розроблено проект реставрації пам'ятки, розпочато невідкладні ремонтні роботи.

Церква має велике значення для односельчан. В цьому храмі є багато мистецьких пам'яток, зокрема унікальна знахідка - Розп'яття Ісуса Христа.

Це Розп'яття знайшли в момент, коли реставрували церкву, а саме: у верхній частині церкви над ризницею - місці, де священник переодягається в ризи. Після знахідки роботу дали на реставрацію, адже вона датується ХVІІ ст. Скульптуру оцінив священник отець Себастьян, який є директором музею Андрея Шептицького у Львові. Ця робота, на думку реставраторів, збереглася доволі добре. Але, як можна помітити, праве око в Ісуса Христа на Розп'ятті відсутнє. Можливо, око випало через природні чинники, наприклад під дією сонця. Учені висунули припущення, що скульптура зроблена видатним і талановитим майстром, який мав досвід навчання в Австрії, можливо у Відні.

Ще низка історичних мистецьких знахідок - ікони, які датовані ХVІІІ ст. На даний час є тільки один можливий автор цих робіт - це Стефан Бойчук, який залишив свій підпис на одній з ікон. Деякі ікони мають під шарами фарби ще одні, можливо старіші за часом створення, сакральні образи.

Отож, знахідки церкви Св. Архистратига Михаїла у с. Цінева, як і сама церква є унікальними артефактами, які необхідно досліджувати та популяризувати. Можливо, на базі храму створити цікаву локацію для туристів, дослідників та паломників.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

ПІДСЕКЦІЯ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА

Традиції та обряди святкування фестину на Петра в селі Сопів

Бобер Аліна,

ІІ курс ОР бакалавр, Навчально-науковий інститут мистецтв,
науковий керівник Бабій Н.П., кандидат мистецтвознавства, доцент

Українські традиції та обряди є важливою складовою культурного спадку нашого народу. Одна з таких - святкування фестину на Петра в селі Сопів. У цій статті дізнаємось про традиції та події, які пов'язані з цим святом багато років. Фестин на Петра "Відкрий бабусину скриню" є щорічним святом у селі Сопів. Згадуються події вісімдесятирічної давності, коли фестиваль зібрав багато людей і відбувався з урочистими танцями та забавами.

Події фестивалю

У рамках фестивалю відбуваються такі події: вітання та представлення учасників свята. Підводиться підсумок 80-річчя фестину у селі Сопів, розповідається інформація про свято Павла та Петра, включно з закінченням літнього посту та традиції святкування у селі.

Розповіді старожиливі про свято: у цій частині розглядаються прикмети, легенди, приповідки та виконання коломийок про Петра та Павла.

Демонстрація українського народного одягу: описується історія українського народного вбрання та показ сопівського старовинного одягу.

Танцювальна пауза та виставка страв: Під час цієї частини свята запрошуються всі гості до танців, а також подаються традиційні страви, що куштували пращури на Петра.

Одяг українського народу

Формування українського народного одягу є важливим культурним явищем, яке відбувалося протягом багатьох століть. Чоловіки носили довгу лляну сорочку, ковпак та кожухи у зимовий період, а жінки вишивані сорочки та вбрання з різноманітними вишивками та декором.

Українські традиції та обряди є важливим елементом національного культурного спадку. Святкування фестину на Петра в селі Сопів відображає багатство традицій та давні звичаї, які мають велике значення. Збереження та передача цих цінностей є не лише завданням минулого, але й ключовим аспектом майбутнього нашого народу.

Отож, як описано в науковій розвідці, історія та культурні аспекти святкування фестину на Петра в селі Сопів є важливим елементом збереження традицій на Прикарпатті, вони втілюють та у різних формах демонструють відродження інтересу до локальних звичаїв, традицій та спадщини, що загалом є частинкою національного культурного надбання.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗВІТНО НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 2024

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДО ДРУКУ ПІДСЕКЦІЯ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

ГОЛОВНІ УБОРИ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ДИЗАЙНЕРІВ
ПЕРІОДУ ПОЧ. ХХІ СТ.

Гавриш Мар'яна,
IV курс ОР бакалавр Навчально-науковий інститут мистецтв
науковий керівник – О.Д. Бейлах,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Українські дизайнери одягу, на сучасному етапі, отримують все більше уваги на міжнародному рівні завдяки своїм роботам та інноваційному підходу до розвитку сучасного дизайну головних уборів. Асортимент головних уборів досить різноманітний – за формою, силуетом, статево-віковим призначенням, формотворенням, матеріалом, оздобленням, декором, тощо.

Актуальністю теми є запит на пізнання досвіду сучасних українських дизайнерів та особливостей їх творчого підходу в напрямку головних уборів.

Дослідження має на меті розглянути та проаналізувати головні убори українських дизайнерів на початку ХХІ століття.

В рамках нашої теми розглянемо бренди Руслан Багінський (Ruslan Baginskiy), Gunia (Наталія Каменська), OHUENO (Артем Будаєв).

Бренд Руслан Багінський (Ruslan Baginskiy) заснований 2015 році у Львові. В розробці авторських колекцій важливою ідеєю є пам'ять про власне коріння.

До асортиментного ряду головних уборів названого бренду входять капелюхи, фуражки, берети, панамы, бейсболки, шапки-авіатори, біні та хустки. Також серед аксесуарів є шарфи, балаклави та ювелірні прикраси в техніці плетіння з бісеру.

Для головних уборів характерні такі матеріали, як фетр, штучне хутро та шкіра, вовна, солома, тканина з імітацією різних матеріалів.

Кольорова гама включає в себе чорний, білий, рожевий, коричневий, голубий та кремовий відтінки.

Оздобленням головних уборів та аксесуарів є пізнавані ініціали RB.

У своїх колекціях від кутюр дизайнер багато експериментує з матеріалами та сучасними технологіями, створює симбіоз українських етнічних кодів і естетики спортивного шику «athleisure». За основу використовує 3D-технології та традиційні ремесла України. Додаймо, що дизайнер Руслан Багінський, отримав премію в номінації "Аксесуари", за асортимент капелюхів в турі "Ренесанс" американської авторки-виконавиці в стилі R&B Бейонсе. Його клієнтами стали такі світові зірки, як Белла і Джіджі Хадід, Мадонна, "ангели" Victoria's Secret. Також бренд зробив колаборацію з найбільшим італійським ритейлером Luisa ViaRoma та іспанським брендом Palomo Spain і продовжує свій шлях у світовій fashion-індустрії.

Ще один український бренд Gunia Project був заснований у 2019 році. Історія Gunia Project почалася як хобі її засновниці, згодом переросла у бренд унікальних виробів, які виготовляються на ґрунті надбань традицій культури та народних ремесел України.

До асортиментного ряду головних уборів бренду входять капелюшки, хустки, чепчики, балаклави та шарфи. Також свою унікальну естетику бренд втілює в різноманітні вироби як свічки, посуд, прикраси та килими.

Головним уборам характерні високоякісні матеріали, як шовк, бавовна, вовна та кашемір.

Властиві техніки оздоблення друку принтів зі стилізацією елементів народної вишивки, витинанок, сакральних, міфологічних та природних мотивів, також сценками сільського побуту.

Зазначимо, що продукція Gunia Project представлена у чотирнадцяти країнах – зокрема, США, Китаї, Японії та Європі. Зі слів засновниці у планах – продовжити експансію та «..бути брендом із глобальним іменем та амбасадором української культури у світі».

Український бренд одягу OHUENO з'явився у Києві 2016 року, а з 2019 став торговою маркою зі своєю філософією "Ми не продаємо одяг, ми даруємо просту емоцію".

В асортименті бренду представлені аксесуари, сумки, куртки та костюми та головні убори, всім речам характерна пізнавана гамма жовтих відтінків, також є чорні, червоні та сірі кольори.

Щодо головних уборів, бренд пропонує кепки, шапки, панамы та капори, кожен з яких виражає власний стиль.

Декорування виробів виконується за допомогою машинної вишивки різноманітних нашивок, також використовують термоплівку для певних елементів.

Отже, вище розглянуті дизайнери, що в своєму асортименті працюють з головними уборами, вражають своєю унікальністю та креативністю в світі сучасної моди. Кожен з них приділяє велику увагу до деталей, використовує різноманітні техніки обробки матеріалів і оздоблення, вирізняється якістю робіт та стильним дизайном.

Список використаних джерел:

1. Стельмашук Г.Г. Традиційні головні убори українців. К.: Наукова думка, 1993. 240 с.
2. Руслан Багінський.
URL:<https://ruslanbaginskiy.ua/>
3. Gunia Project, аксесуари та одяг.
URL:[https://guniaproject.com.ua/shop/aksesu ar/](https://guniaproject.com.ua/shop/aksesu-ar/)
4. OHUENO, Головні убори
URL:<https://ohueno-official.com/category/hats/>

Монографії, монографії у співучасті, каталоги

«Побачити скарби разом!» Тифлоальбом / **Упор. Н. Бабій, В. Твердохліб.** Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, В-во «Місто-НВ», 2024. 54 с.

Бабій Н. Шлях як мета: Богдан Губаль. У *Українознавство в персоналіях - у системі вищої медичної освіти*: монографія: Кн. 8. Івано-Франківськ, Вид-во ІФНМУ, 2024. 296 с. С. 11-33.

Бабій Н. Іван Лобода. У *10 Художників Івано-Франківська*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2024. С. 85-99.

Бабій Н. Франківська збірка. Каталог виставки 10 травня 2024 р. 1 видання [вступна стаття Н. Бабій]. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2024. 48 с. С. 1-6.

Дундяк І. Михайло Зорій. У *10 Художників Івано-Франківська*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2024. С. 43-57.

“Звитяжці”. **Укладачки Ольга Деркачова, Ірина Чмелик.** Брустури, Дискурсус. 2024, 160с.

Костюк І. Кризь час... / *Видання друге з доповненням.* Івано-Франківськ: Місто НВ, 2024. 66 с.

Олег Чуйко. Літургія серця. Альбом-каталог. Івано- Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2024. 128 с.

Чмелик І. Ярослав Лукавецький. У *10 Художників Івано-Франківська*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2024. С. 99-113.

Чуйко О. Мистецька спадщина Галицько-Волинського князівства в культурі середньовічної Європи : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. 204 с.

Scopus, Web of Science

Babii, N., Hubal, B., Prystai, H., Chmelyk, I., & Lototska, V. Art institutions of Western Ukraine: From self-creation to system creation. *Research Journal in Advanced Humanities*, 4(1). 2023. P. 73-86.

Berehovska, K., Tarasenko, I., Nahorniak, K., Pavlyshyn, A., Davydova, K. The problem of influences on the monumental art of the ukrainian-american artist S. Hordynskyi. 16 (32). 2023, P. 81-94.

Фахові видання (категорія Б)

Бабій Н. Візуальна метафора «місто – дорожній знак» у мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Народознавчі зошити*. 2024. № 1 (175). С. 189–198

Бабій Н. Тактильний іконопис – практичне застосування в популяризації музейних колекцій. *Народознавчі зошити*. 2024. №2 (176). С. 390-397.

Бабій Н., Губаль Б., Чмелик І. Тифлографіка та тифлокоментування як складова спеціальних дисциплін студентів-дизайнерів. *АРТ-платФОРМА*. 2024. Вип. 1 (9) С. 218-242

Грабар О. Музейно-виставковий простір в контексті технологій інклюзивності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024, Вип. 76 (1). С. 94-99.

Дмитрів І. Сучасна інтерпритація ікони на склі у творчості Уляни Креховець. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024, Вип. 73, том 2. С. 41-46

Корпанюк Ю. Новаторство у виробках художнього дерева родини народних майстрів Шкрібляків з с. Яворів на Гуцульщині. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 72, том 2. С. 48-51

Левицький А. Реставрація архітектурних пам'яток: порівняння підходів України, країн Західної Європи та Японії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024, Вип. 72(2). С. 114-122.

Лотоцька В. Сучасні тенденції у формуванні зелених міських просторів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 76 (2). С. 48-51.

Лотоцька В. Терапевтичні ландшафти у дизайні міського середовища: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. Вип. 5. С. 94-100.

Нагорняк Х., Калиновська І. Адаптації та еволюція традицій в сучасному дизайні на прикладі об'єктів бренду GOMINGIR. Теорія та практика дизайну. *Культура і мистецтво*. 2024. Вип. 3(33). С. 180-187.

Нагорняк Х. Мистецька символіка та етнокультурні традиції в поліптиху «Свята вечерея» Володимира Луканя. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 76 (2). С. 58-62.

Петрів Р. Визначальні чинники формування основних етапів образотворчого мистецтва (аналіз зовнішніх впливів). *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024, Вип. 77 (3). С. 61-68

Методичні рекомендації

Бабій Н., Чмелик І. Методичні рекомендації до виконання дипломного проекту для студентів спеціальності 022 "Дизайн" спеціалізації 022.01 "Графічний дизайн" денної та заочної форми навчання. Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаніка, 2024. 40 с.

Губаль Б. Методичні рекомендації до виконання дипломного проекту для студентів спеціальності 022 "Дизайн" спеціалізації 022.03 "Дизайн середовища" денної та заочної форми навчання. Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаніка, 2024. 40 с.

Статті у інших виданнях

Бабій Н. Адаптація творів народного мистецтва для людей із вадами зору. Досвід створення тифлографічних макетів для музейних колекцій. В Україні моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки: зб. тез Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р. Київ : Грамота, 2024. 219 с. С. 11-14

Бабій Н. Франківська збірка. Каталог виставки 10 травня 2024 р. 1 видання [вступна стаття Н. Бабій]. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2024. 48 с. С. 1-6.

Бабій Н. Зліт і занепад культури кав'ярень. *Postimpreza*. 2024.
<https://postimpreza.org/texts/zlit-i-zanepad-kultury-kav-iaren>

Бабій Н. Історія різдвяних виставок у Франківську. Від радянських зимових каруселей до нескінченних різдвяних сюжетів. *Postimpreza*. 20. 12. 2024.
https://postimpreza.org/texts/istoriia-rizdvianykh-vystavok-u-frankivsku?fbclid=IwY2xjawHTeclleHRuA2FlbQlxMQABHRcf_6XI_cp4mhlGxhQih8pRgh8Dy6bOtSn26igGr2500Ha8FPqS8bA8ww_aem_7DW0wRESAjpdNuhNk-CCzA

Бабій Н. Технології інтенсифікації уявлень про можливості мистецтва через компенсаторні методики. Мистецька культура: історія, теорія, методологія : доповіді та повідомлення Міжнародної наукової конференції (Львів, 22 листопада 2024 р.). Львів, 2024. С. 55-60

Грабар О. Тенденції формування виставкового середовища у країнах Європи початку ХХІ століття. *Матеріали звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка*, 1-5 квітня 2024 року. Івано-Франківськ, 2024. С. 328-329.

Грабар О. Трансформація музейно-виставкового простору: інклюзивність і цифрові інструменти. *Творчий універсалізм у культурі, мистецтві, освіті: ідентифікаційний, комунікаційний, синергетичний виміри*: зб. наук. праць. 2024. С. 144-145.

Грабар О. Інструментарій взаємодії з музейною експозицією: комфорт та адаптивність. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції Культура і мистецтво в умовах російсько-української війни: художні стратегії, дискурсивні практики вектори осмислення*. 29-30 травня 2024 року. Київ. 2024. С. 32-34

Корпанюк Ю. Твори родини Шкрібляків-Корпанюків у музейних колекціях Івано-Франківщини. *«Українське мистецтво у багатогранності проявів»*. Збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих вчених. Івано-Франківськ. 2023. С.39-42.

Левицький А. Автентичність у реставрації: необхідність чи свідомий консерватизм. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка*, 3-7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ [Електронне видання]. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка, 2023 С. 176-177.

Левицький А. Реставрація мистецьких пам'яток як індикатор і мотиватор суспільних змін. *Українське мистецтво у багатогранності проявів. Збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих вчених* (18 травня 2023 р.). Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка, 2023. С. 47-51.

Левицький А. Проблематика автентичності у реставрації пам'яток архітектури. *Збірник матеріалів Міжнародної наукової інтернет-конференції «Творчий універсалізм у культурі, мистецтві, освіті: ідентифікаційний, комунікаційний, синергетичний виміри»*, 23-24 травня 2024 р. Івано-Франківськ, 2024. С.

Левицький А. Відновлення втраченого: виклики для реставрації творів мистецтва після завершення війни. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Гаґенмейстерські читання»* (Українська культура і мистецтво у час війни: руйнування ієрархій). 5 - 6 грудня 2024 р. Кам'янець-Подільський

Лотоцька В. Ландшафтні елементи у сучасному інтер'єрному просторі. *Актуальні проблеми сучасного дизайну*: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 квітня 2024 р.). Київ: КНУТД, 2024. Том 3. С. 140-142.

Нагорняк Х. Поліптих «Свята Вечеря» В малярському Доробку Володимира Луканя. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка*, 1-5 квітня 2024 р., м. Івано-Франківськ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка, 2024. С.348-350

Семчук Л. Реплікація – актуальний спосіб збереження регіональних художньо-конструктивних ознак традиційної української вишитої сорочки. Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки: зб. тез Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р./за заг. ред. д. пед. н. Н. І. Богданець-Білокаленко (електронне видання). Київ : Грамота, 2024. С. 179 – 181.

Петрів Р. Визначальні чинники формування основних етапів образотворчого мистецтва (аналіз зовнішніх впливів). Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 77, том 3, 2024. С. 61-68

Чмелик І. 2024 Як виглядає кохання? Про виставку Сергія Телепка «Для Валентинки» 26.02.2024 <https://postimpreza.org/texts/iak-vyhliadaie-kokhannia>

Чмелик І. 2024 Графіка з елегантним настроєм. Краса рідної землі у графічних творах Степана Каспрука. 13.03.2024 <https://postimpreza.org/texts/hrafika-z-elehiinym-nastroiem>

Чмелик І. 2024 Місце для абстракції в квартирі. Свобода творчих експериментів у живописних абстракціях Інни Андрусів 12.04.2024 <https://postimpreza.org/texts/mistse-dlia-abstraktsii-v-kvartyri>

Чмелик І. 2024 Янголи в «пиксели». Сакральний світ в образах творів міжнародного конкурсу дитячого малюнку «Для Бога я створю найкраще» 27.05.2024 <https://postimpreza.org/texts/ianholi-v-pikseli>

Чмелик І. 2024 Свобода художника і бездомних псів. 21.10.2024 <https://postimpreza.org/texts/svoboda-khudozhnyka-i-bezdomnykh-psiv>

Чмелик І. 2024 Кому потрібні зайці з зубами крокодила: роздуми про (без)бар'єрне мистецтво: виставка Олександра Ляпіна «Вхід тільки для божевільних» або «У мене вибухає голова» <https://postimpreza.org/texts/komu-potribni-zaitsi-z-zubamy-krokodyla>

Око дизайну, №2(24)

Мистецький науково-популярний ілюстрований альманах.

Головний редактор - Надія Бабій

Відповідальний секретар - Леся Семчук

Редакційна колегія: Олег Чуйко, Богдан Губаль, Ірина Дундяк, Ірина Чмелик

Концепція, дизайн: Надія Бабій, Леся Семчук, 2024

Око дизайну. Мистецький науково-популярний ілюстрований альманах. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, №2(24). 2024. 178 с.

Рекомендовано до друку вченою радою

Навчально-наукового інституту мистецтв

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

(протокол №4 від 12 грудня 2024 р.)

Адреса редакції:

ННІМ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, вул. Української Перемоги, 34а, Івано-Франківськ, 76000